VATANDAŞ: Yurdunu, Yuvanı; Türk Bayrağı imalât evinin yıldızı kendinden dokunmuş bayraklarile süsle ve bayrağınla iftihar et.

Yeni adrese dikkat:

Galata Karaköy caddesi 1-14 No. TÜRK BAYRAĞI IMALÂT EVİ
Zekeriya Pulat

Cumhuriyet

Onaltıncı yıl sayı: 5394

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Cumartesi 20 Mayıs 1939

Çubuklu gazinosu
Yarınki Pazar günü açılıyor. Her Pazar kıymetli san'atkâr Bayan **MUALLÂ**nın iştirakile mükemmel bir saz heyeti icrayı ahenk edeceğini sayın müşterilerimize müjdeleriz.

Atatürkün Samsuna çıktığı gün

Genclik Bayramı, dün tezahüratla kutlulandı

Millî Şef İnönü, Meclis Reisi Abdülhalik Renda ve Vekiller, Atatürkün kabrini ziyaret ederek çelenkler koydular

Ebedî Şef Atatürkün Samsuna ayak basışının yirminci yıldönümü ve genclik bayramı, dün memleketin her tarafında olduğu gibi, şehrimizde de coşkun tezahüratla tes'id edilmiştir.

Daha sabahın çok erken saatlerinden itibaren, şenliklere iştirak edecek talebeler mekteblerine gitmek üzere yola çıkmışlar, saat 8 e doğru davetliler de sel halinde Köprü istikametinde akmaya başlamışlardır.

[Arkası Sa. 9 sütun 1 de]

Bir cevab

Son zamanlarda Alman matbuatının hakkımızda kullandığı lisan, Türk - Alman dostluğunu korumak istiyenler hesabına hiç de ümid verici bir mahiyet taşımıyor.

İki hafta oluyor, İngilizlerle aramızdaki anlaşma henüz imzalanmadığı bir sırada *Deutsche politisch - diplomatiche Korrespondenz* gazetesinin:

— Türkler bitaraf kalmakla mükelleftirler. Eğer aksini yaparlarsa bu, herşeyden önce kendi aleyhlerine çıkar.

Tarzında, bir ihtarı andıran yazısına burada soğukkanlılıkla cevab vermiş, içinde yaşadığımız nazik günlerin ağız kavgasına tahammülü olmadığını anlatmaya çalışmıştım.

Türk - İngiliz anlaşması ilân edildikten sonra Alman gazeteleri büsbütün sinirlendiler. O kadar münasebetsiz şeyler yazıyorlar, o kadar mantıksız mütalealar yürütüyorlar ki, hakkımızda kalem kullanan Alman muharrirlerinin hep birden asabî bir hastalığa tutulduklarına inanmamak, hâdiseleri soğukkanlılıkla görmeğe alışan bizler için çok güç oluyor.

Bütün bu yazıların hepsine teker teker mukabele etmek hem maddeten imkânsızdır hem de böyle bir hareket, millî vakarımıza yakışmıyacağı için bizden beklenemez. Samimî olarak sulh istiyenler, milletleri birbiri aleyhine kışkırtmakla bir netice elde edilemiyeceğini iyi bilirler. Sonra:

— Filân millet istiklâle lâyık değilmiş. Dur alacağı olsun!

Gibi, hiçbir esasa dayanmıyan, sadece «belki korkuturum» düşüncesile yazılmış çocukça satırlar da bizi alâkadar edecek bir mevzu ifade etmekten çok uzaktır.

Ancak, Türk - İngiliz anlaşmasına ateş püskürürken, bunu Balkan paktı haricinde yapılmış, Balkan birliği fikrine uymıyan ve Balkanlı dostlarımız aleyhine bir hareket olarak tavsif eden bazı

NADIR NADİ

[Arkası Sa. 9 sütun 3 te]

Avam kamarasında dünkü müzakereler

Çemberlayn, Sovyetlerle yapılan müzakerelerden müspet netice beklediğini söyledi

Lord Halifaks, Fransız Başvekili ve Hariciye Nazırile birlikte...

Londra, 19 (Hususî) — Avam kamarasının bugünkü celsesinde haricî siyaset hakkında mühim münakaşalar cereyan etmiştir.

Münakaşayı, eski Başvekil Loyd Corc açmış ve demiştir ki:

«— Orta Avrupada cereyan eden son hâdiseler neticesinde bütün milletler endişe etmeğe başlamışlardı. Bundan dolayıdır ki, demokrasiler yeni istilâlara mâni olmak üzere tedbir almak mecburiyetinde kalmışlardır.»

Loyd Corc, Türkiye ile İngiltere arasında akdedilen anlaşmayı tebrik ettiğini söyliyerek, Sovyetlerle de bir an evvel anlaşma yapılmasını istemiştir.

Muhalefet lideri Binbaşı Atlee de şunları söylemiştir:

«— Berlin - Roma mihveri biri kuvvetli, biri zayıf olan gayrimüsavi iki devletten mürekkebdir. Bugün kuvvetli taraf, müşterek siyaseti tek başına dikte etmekte olduğundan, zayıf devlet kendi başına hareket edemez bir hale gelmiştir. Esasen Alman askerlerile Alman polisleri İtalyada yerleşmiş bulunmaktadırlar. Dünyanın sulhunu tehdid eden totaliterlerin hattı hareketi «ya cüzdanını, ya hayatını» usulü-

(Arkası Sa. 9, sütun 4 te)

"Atılay,, denizaltı gemimiz dün törenle Halice indirildi

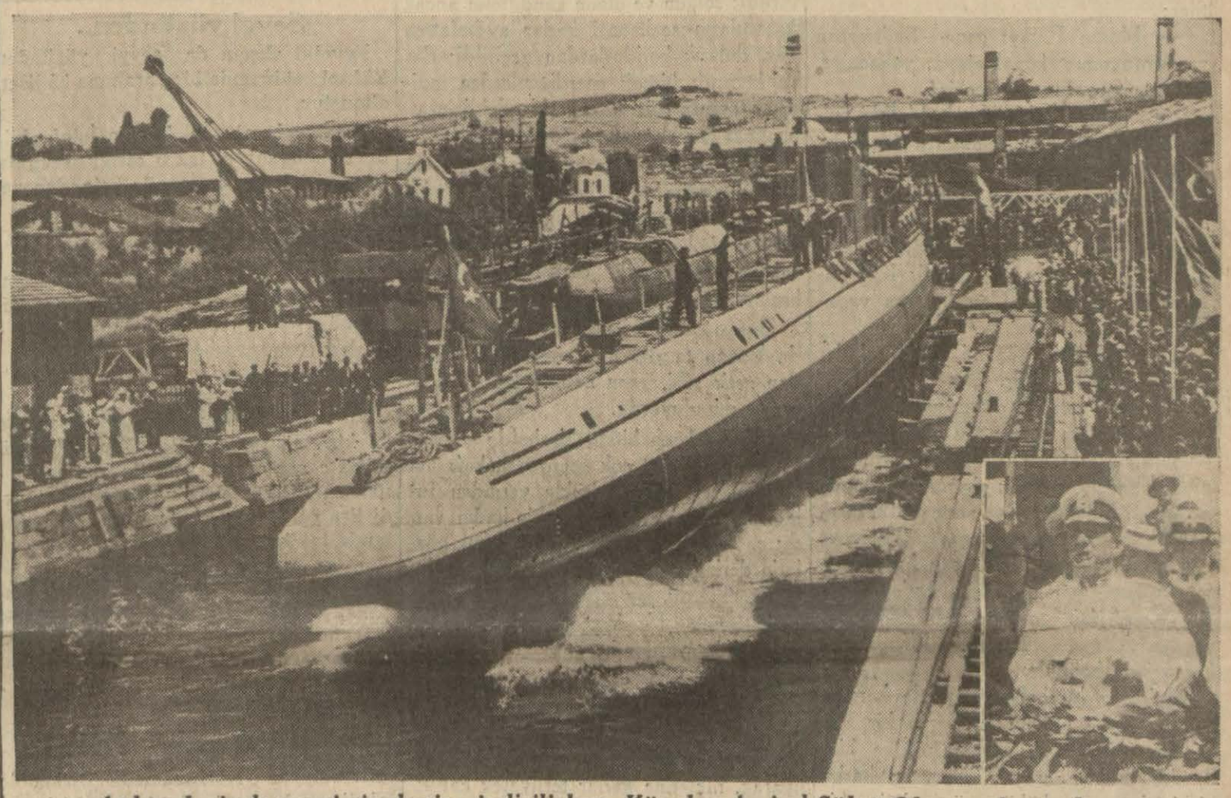

Atılay denizaltı gemimiz denize indirilirken. Köşede: Amiral Şükrü Okan nutkunu okuyor

Amiral Şükrü Okanın mühim bir nutku

«Bu gemi de, diğerleri gibi, Cumhuriyetimizin kahraman, kudretli ordusuna kutlu ve mutlu olsun»

Hükûmetimizin Alman Krup fabrikalarına ikisi Almanyada, ikisi Haliç kızaklarında inşa edilmek üzere sipariş ettiği dört denizaltı gemisinden Almanyada inşa edilen Saldırayın limanımıza geldiği, Batırayın da denize indirilip teçhizatı ikmal edildikten sonra şehrimize geleceği yazılmıştı.

Bu gemilerden üçüncüsü olan «Atılay» dün Haliçte merasimle denize indirilmiştir.

Atılay ve Yıldırayın inşa edildikleri Valide kızaklarının bulundukları yer, Türk bayraklarile donatılmış, Atılay süslenmiş bir halde denize indirilmek üzere

[Arkası Sa. 9 sütun 5 te]

Acıklı bir kayıb

Muharrir Ağaoğlu Ahmed dün vefat etti

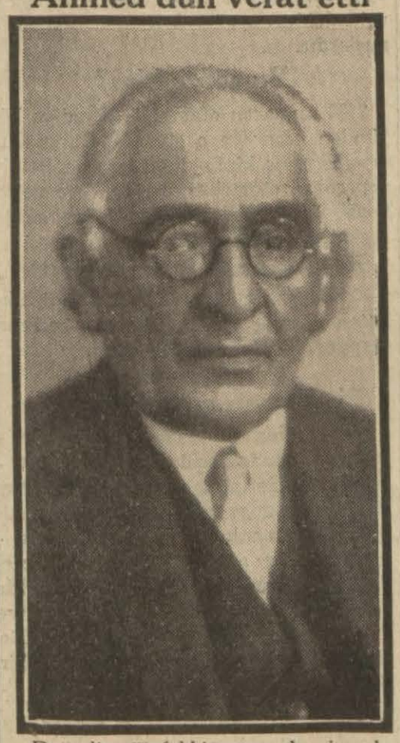

Değerli mütefekkir ve muharrir arkadaşımız Ahmed Ağaoğlunun ölümünü büyük bir teessürle haber aldık.

Birkaç gün evvel, karaciğer ihtilâtından ileri gelen bir kalb zâfı onu büsbütün kuvvetten düşürerek yatağa sermişti. Yıllardanberi nefes darlığından da ıstırab çeken ve zaman zaman geçirdiği krizlerle dostlarını endişeye düşüren Ahmed Ağaoğlu, dün, öğleye doğru, son dakikalarının yaklaştığını anlamış ve başucuna toplanan çocuklarına: «Ölümün tabiî bir hadise olduğunu düşünerek teessüre kapılmamalarını ve daima müttehid kalmalarını» tavsiye ettikten sonra, büyük bir sükûnet içinde hayata gözlerini kapamıştır.

Merhum, 1285 senesinde, Rus Azerbaycanındaki Karabağ şehrinde doğmuş ve yüksek tahsilini Petersburg ve Paris darülfünunlarında yapmıştır. Farsça,

[Arkası Sa. 3 sütun 5 te]

Süvari ekipimiz dün sabah şehrimize geldi

Binicilerimiz, Bükreşte yapılacak olan beynelmilel müsabakalara da iştirak etmek üzere haziranın ikisinde hareket edecekler

Süvarilerimiz Galata rıhtımında

(Yazısı 7 nci sahifemizde)

YARIN:

Dünya sergisinin içyüzü

Yazan: **Celâleddin Ezine**

SPOR

Liseliler muhteliti, İstanbul muhtelitini yendi

Üç şehir arası atletizm müsabakalarının üçüncüsü çok heyecanlı oldu, uzun atlamada Türkiye rökoru kırıldı

Tek adım uzun atlamada yeni Türkiye rökoru yapan Muzaffer

(Yazısı 6 ncı sahifemizde)

MAHFİRUZ Sultan

Tarihî roman: 28

Yazan: Kadircan Kaflı

Valide Sultan her gece oğlunun koynuna başka bir kız gönderiyordu. Bir akşam da Mahfiruzu hazırlamalarını emretti

Onun arkasından Kazaskerler, Vezirler girdi. Sadrıazam en sona kaldı: bundan başka her sefer uzun zaman Padişahla görüştüğü halde bu sefer ancak birkaç dakika kalabildi.

Yemişçi Hasan Valide Sultana sığınmaktan, af dilemekten başka çare göremiyordu. Bir mektub yazmaya başladı. Güneş batmış, ezan okunmuştu. Hem namazını kılmak hem de duasını yapmak üzere kıbleye döndü. Bu sırada Kapıcıbaşı Türk Ahmed Ağa elinde bir fermanla içeri girdi. Yemişçiye, azledildiğini bildirdi.

Yemişçinin bütün cesareti tükenmişti: o anda canını kurtarabildiğine şükretmesi lâzımdı. Ondan sonrası için de emin olmak için hemen saraydan ayrıldı: kayığına bindi; iriyarı dev vücudlü kürekçilerin adeta uçurdukları zarif ve süslü tekne içinde, kırgın ve sessiz, Sütlüce kıyısına çıktı; karısı olan Sultan Hanımın sarayına girdi.

Yeniçeriler bu haberi aldıkları zaman hep birden ayaklandılar; ağalarını evinde hapsettiler. Müfti ve Kazaskerlere gittiler:

— Hasan Paşayı gene Sadrıazam yaptırmazsanız konaklarınızı yakacağız, mallarınızı yağma edeceğiz!

Bu hal Yemişçi hakkında Valide Sultanla Padişaha söylenenlerin doğru olduğunu ispat ediyordu.

Yeniçeriağası Kasım Ağa Vezir yapıldı. Onun yerine Türk Ahmed Ağa getirildi. Mührü Hümayun da Mısır Valisi Yavuz Ali Paşaya gönderildi; Kaymakamlığını şimdilik Cerrah Paşa yapacaktı.

Türk Ahmed Ağa ile yeni zabitler yeniçerileri bastırdılar.

Yemişçi Hasan karısının yatak odasından dışarı çıkmıyordu. Bu yüzden idam olunamıyordu. Çünkü Sultan Hanımın yanına yabancı bir erkek giremezdi. Bunun da çaresi bulundu: Saraydan on beş kadar zorlu hadımağası seçildi; Sütlüceye gönderildi. Erkek sayılmıyan bu adamlar Sultanın yatak odasına kadar girdiler; Yemişçiyi, musandırada saklandığı yerden yakapaça çıkardılar. Handanağa bahçesinde boğdular.

Mahfiruz bu haberi hayretle karşılamadı. Çünkü oğlunu boğduran bir Padişahın enistesini boğdurması işten bile değildi. Fakat sarayda ihtirastan başka hiçbir duygunun hüküm sürmediğine bir örnek daha gösterilmiş oluyordu.

Sun'ullah Efendinin damadı Ganizadenin söylediği şu satırlar her tarafta büyük alkış topluyor; dillerde dolaşıyordu: *Hasanın azli hasen, katli dahi müstahsen; Düsse tarihi nola katli Yemişçi ahsen...*

— 15 —

Uğurlu bir uğursuzluk...

Üçüncü Mehmed, hele Valide Sultan, büyük bir tehlike atlattıkları için pek seviniyorlardı. O kadar ki Padişahın bozuk olan sıhhati bile adeta düzelmişti. Valide Sultan da fakirlere sadakalar, türbelere mumlar gönderiyor; Kur'anlar okutturuyordu. O tarihtan beş sene önce Başmimar Davud Ağaya «Yenicami» nin temellerini attırmıştı. Davud Ağa bir sene sonra vebadan ölünce Suyolları Nazırı Dalgıç Ahmed Çavuş onun yerini almıştı. Fakat çok yavaş yürüyordu. Safiye Sultan bu işe de hız verdi.

Valide Sultan şimdi her gece oğlunun koynuna başka bir kız gönderiyordu. Üçüncü Mehmed gizli ve içli bir üzüntü çekmekle beraber kızların hiçbirini geri çevirmiyordu. Birinciteşrinin yirmi yedinci günü sabahleyin Valide Sultan seçme cariyeleri gözden geçirirken Mahfiruzun üstünde durdu. O akşam için hazırlamalarını emretti.

Mahfiruz sarardı ve içini çekti.

On aydanberi iki defa olduğu gibi onu yıkadılar, saçlarını taradılar; tuvaletini yaptırdılar; giydirdiler.

Herşey bittiği sırada o gün gezmeye çıkmış olan Padişahın, sarsarı, bitkin bir halde saraya döndüğü haber alındı. Valide Sultan ve Kızlarağası hemen onun dairesine koşmuşlardı. Günlerdenberi hep kuvvet ilâcı hazırlıyan Hekimbaşı şimdi Padişahın sinirlerini yatıştırmak için garib terkibler arayor; otlar, kökler kaynatıyordu.

Ne olmustu?

Çok geçmeden öğrenildi: Padişah saraya gelirken, saçlı sakallı, yırtık elbiseli, yarı deli bir adam yolunun üstüne çıkmış:

— Elli altı gün sonra çok büyük bir hâdise olacaktır. Gafil olma, Padişahım!

Diye bağırmış.

Padişah şimdi:

— Bu büyük hâdise ancak benim ölümümdür!

Diyormuş.

Tahta çıktığı sırada öldürttüğü zavallı ve günahsız on dokuz kardeşini, oğlu Şehzade Mahmudu, hatta boğdurduğu Vezirleri hatırlıyor, pişman oluyormuş. Bağrını yumrukluyor, ağlıyor ve:

— Artık bana dünya gerek değil! İstemem, birşey istemem!

Diyormuş.

Valide Sultan geç vakit kendi dairesine döndüğü zaman Mahfiruz emir bekliyordu. Genc kızı getirtti; hançer ağzı gibi parıldıyan gözlerle baştan ayaka kadar süzdü; kenetlenmiş dişlerinin arasından tek kelime çıktı:

— Uğursuz!..

Sonra kalfaya emretti:

— Bunu ayakyolu hizmetine gönder, hemen şimdi...

Biraz önce değerli bir çiçek gibi incitilmekten korkularak getirilen genc kız itile kakıla dışarı çıkarıldı; tüller, teller, elmaslar, ipekler hep alındı. Onların yerine sert ve kalın bir dokuma entari giydirildi; solgun ve ölgün kandillerin ancak karaltıların sezileceği kadar aydınlattığı dar, dolaşık koridorlardan geçirildi; dar ve kıvrımlı birçok merdivenlerden indirildi; nemli, küf kokulu bir dehlizin ucundaki dar ve uzun bir odaya atıldı.

Genc kız yerde ve hasırlar üstünde on beş kadar kız veya kadının, eski püskü yorganlar altında, büzülüp uyuduklarını gördü; bir kenara sindi; gözleri korku ve merakla büyüyerek etrafına bakmaya başladı.

Burası kocaman bir mezardan farksızdı. Bazan ta dip taraflardan, bir kuyudan gelir gibi, son nefesle karışık inlemeler duyuluyordu.

Sabaha karşı bitkin bir halde gözlerini kapadı. Fakat çok geçmeden kafasına vurulan sert bir yumrukla yerinden fırladı. Karşısında ihtiyarca bir kadın vardı; çatık kaşlarının altındaki bulanık gözlerin derinliğinde, bir hortlak, vahşi vahşi gülümsüyordu. Bu sefer yumruğunu genc kızın omzuna bir demir parçası sertliğile vurarak homurdandı:

— Yürü!..

Mahfiruz o gün akşama kadar dolaşık dehlizlerin taş ve tahtalarını sildi; pis kokuların içinde burnunun direği sızlıyarak, iliklerine kadar terliyerek çalıştı.

Bodrumda, akşamdan en aşağı iki saat önce akşam oluyordu.

On beş kadar kız, önlerine atılan kuru ekmek parçalarını, beşer onar tane sıska zeytini büyük bir hırsla yediler; bütün kemikleri bir cendere altında ezilmiş gibi, yarı ölü bir halde, hasırların üstüne serildiler.

Ayni felâkete uğramış oldukları için bunların birbirlerini korumaları lâzımdı. Halbuki hiç de böyle olmuyordu. Hepsi de birbirlerini kötülemek için en küçük behaneyi kaçırmıyorlardı. Böylelikle yeniden yukarıya çıkmayı, işsiz güçsüz kısrak sürülerini andıran yüzlerce cariyenin arasına dönmeyi umuyorlardı: Saray ahlâkı...

Onları her fırsatta yumruk ve kırbacla haşlıyan bulanık gözlü Dilnüvaz Kadın, böylelikle işini pek kolay ve iyi beceriyordu.

Böylelikle bir ay kadar geçti. Mahfiruz sarardı, morardı, kurudu. On iki örgülü parlak ve dipdiri saçlar şimdi keçi kıllarını andırıyordu. Artık kendisine hiç bakmıyordu.

Bu sırada Valide Sultanın dairesinde yeni entrikalar çevrilmeye başlamıştı. Haris Venedikli kadın Padişahın çok yaşıyamıyacağını sezmişti. Bu melânkolik ve korkak adam şimdi başını secdeden pek az kaldırıyor; odanın bir tarafında küçük bir gürültü olsa ürküyor; her gece birkaç defa uykusundan çığlıkla uyanıyordu.

O öldüğü zaman yerine Şehzade Ahmed geçecekti. On dört yasındaki bu çocuk aptal değildi; hele hocası Elmevlâ Mustafa Efendi kurnaz ve bilgili bir adamdı; talebesine söz geçireceği, onu, başlıbaşına Padişahlık edebilmesi için kısa bir zamanda hazırlıyacağı şüphesizdi. O zaman Safiye Sultana yol görünecekti.

(Arkası var)

Kamyon çarptı

Salıpazarından geçen hamal Musa Cetaşaya, şoför Abdullah tarafından sürülen taşçı Kavamyana aid kamyon çarpmış, hamal basından yaralanmıştır.

Garsonu dövmüş!

Taksimde İzzet kazinosunda garsonlar şefi Nuri Akıneri dövdüğü iddia olunan Cemil Cavid hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Karadeniz boğazı civarında çarpışma

Yara alan motör, dün Liman idaresi tarafından muayene edildi

Evvelki geceyarısından sonra Karadeniz boğazına yakın İrva deresi ağzında iki motör arasında şiddetli bir musademe olmuştur.

«Azim» isimli motör, çilek yükile Fareğliden İstanbula gelirken gene çilek nakliyatile meşgul olan «Yüksel» motörile İrva önünde karşılaşmıştır. Azim motörü vardiyası, karşıdan motörü görünce kaptana bildirmiş, fakat Azim kaptanının iddiasına göre, Yüksel motörü sür'atle Azmin üstüne gelerek bindirmiştir.

Bu çarpışma neticesinde, «Azim» motörü büyük bir yara almış, fakat bu yara su kesiminden yukarıda olduğu için motör bir kazaya uğramadan Boğazdan girmek imkânını bulabilmiştir.

Dün liman idaresi tarafından «Azim» motörü muayene edilmiş ve kaptanının ifadesi alınmıştır. Azim kaptanı Yüksel motörünün Ereğliye doğru yoluna devam ettiğini söylemiştir. Fakat bu motörün yarası hakkında henüz malûmat alınamamıştır.

Sevgi yüzünden..

Evvelki akşam da sevgi yüzünden Yüksekkaldırımda bir yaralama hâdisesi olmuştur.

Tarabyada oturan Angelo İstefanidis ne zamandanberi takib ettiği sevgilisi Ojeniyi tabanca kurşunile kolundan yaralamıştır.

Başından yaralanan çocuk

Sarıyerde Kurdmandıra sokağında on yaşında Fuad Çamılıbel, erik ağacından düşmüş, elinden ve başından yaralanmıştır.

Kumar oynıyanlar

Kırantolo, Artin ve Hayik isimlerinde üç kişi, akşamüstü Beyoğlunda Yeşil sokakta zar atmak suretile kumar oynarken görülmüşlerdir. Bir çift zar, yedi lira para ele geçirilmiştir. Üçü hakkında takibat yapılmaktadır.

Caddeden geçerken..

Şişlide Halâskâr Gazi caddesinden geçen Muzaffer Melek, yoldan ayağına bir taş parçası takılarak yere düşmüş, başından yaralanmış, Şişli Etfal hastanesine götürülmüştür.

Kösele çalmışlar!

Samatyada Kazlıçeşmede Alkodolo fabrikasında amele Satılmışla Mehmed haklarında, fabrikadan kösele çaldıklarından şikâyet edilmesi üzerine tahkikat yapılıyor.

Kurşun hırsızları

Feriköyde oturan İsmail Gökbulutla Mehmed, Kasımpaşada Piyale camiinden sökülmüş 25 kilo kurşunu bir çuvala doldurup götürürlerken yakalanmışlardır.

Bu şoför kim?

2123 numaralı otomobil, Mecidiye köyünden geçerken o civarda oturan Rızaya çarpmış, kim olduğu tespit edilemiyen şoför, otomobili sürüp kaçmıştır. Bacağından yaralanan Rıza tedavi olunmakta, mechul şoför aranmaktadır.

Fren demiri karnına battı

Kasımpaşada 12 yaşında Yaşar, bisikletten düşmüş, fren demiri karnına çarpmış, hafifçe yaralanmıştır.

Bir Yunan heyeti İzmirde

İzmir (Hususî) — Türkiye ve Yunanistan arasında kaçakçılığa karşı müşterek tedbirler almak üzere Sisam adası Müddeiumumisinin riyasetinde yedi kişilik bir Yunanlı heyet, Kuşadası tarikile şehrimize gelmiştir. Heyet azası meyanında Sisam gümrükleri müdürü de vardır. Vali muavinin riyasetinde ve İzmir gümrük müdürünün de iştirakile müzakerelere başlanmıştır. Heyet, bir iki gün kalıp gidecektir.

Siirdde yakalanan kaçak sigara kâğıdları

Siird (Hususî) — Beşiri jandarma komutanı yüzbaşı Faruk tarafından yapılan takibatta ve iki partide 30,000 defter kaçak sigara kâğıdı yakalanmış ve suçlularla birlikte İnhisarlar idaresine teslim edilmişlerdir. Bundan başka Garzan mıntakasında da külliyetli miktarda kaçak kahve, sigara kâğıdı ve muhtelif ipekli kumaş yakalanmış ve musadere edilmiştir.

Mersinde ilk arpa mahsulü

Mersin (Hususi) — Bu yılın ilk arpa mahsulü, Mersin dalları ve bayrakları mızla süslenmiş kamyonlar içinde ve Mersinlilerin candan alâka ve alkışları arasında borsaya getirildi. Gelen yeni arpa mahsulü üzerine ilk muameleyi Ali Ergir ve ortakları firması yaptı. Yeni mahsulün, kalite ve miktar itibarile geçen yıl mahsulünden yüksek olduğu söylenmektedir.

Denizbanktan açıkta kalan memurlar

Bunlar, imkân nispetinde yeni teşkilâtta bazı vazifelere tayin edilecekler

Bir müddettenberi Ankarada bulunan yeni deniz teşkilâtının Limanlar Umum Müdürü Raufi Manyaslı, umum müdür muavini Hâmid Saracoğlu ve Personel Şefi Çemşid, dün şehrimize dönmüşlerdir. Gene Ankarada bulunan Denizyolları Umum Müdürü İbrahim Kemal Bayburan İstanbula avdet etmiştir.

Gerek Denizyolları Umum Müdürlüğüne, gerekse Limanlar Umum Müdürlüğüne aid yeni teşkilât kanunu esaslarına göre, bütün hazırlıklar ikmal edilmiştir. Bu günlerde Büyük Millet Meclisinde müzakere edilecek olan kanun, neşredilir edilmez teşkilât, derhal tatbik olunacaktır.

Öğrendiğimize göre Limanlar Umum Müdürlüğü merkez rıhtım hanını, Denizyolları Umum Müdürlüğü de Tophanede eski Seyrisefain binasını işgal edeceklerdir.

Denizbankın hâlen mevcud memurları iki idarece taksim edilmiştir. Yüksek maaş sahibleri memurlardan bir kısmı açıkta kalmaktadır. Küçük memurlardan açıkta kalan yoktur. Evvelce Denizbank tarafından iki partide açığa çıkarılıp da bir vazifeye tayin edilmiyen küçük memurlar da vazifeye alınacaklardır.

Kitab cildi arasına konulan 400 lira

Parayı bulup sahibini araştırmayan adam dün mahkûm oldu

Kitab cildi arasına konulan dört yüz lira mevzulu bir meşhud suç meselesi, dün, mahkeme safhasını geçirmiş ve karara bağlanmıştır. Bu paranın sahibi, mücellid Cemaldir. Para, dükkândan kaybolmuş, sahibinin müracaati üzerine tahkikat yapılmış ve mücellide matbaadan kitab getiren Bürhana, parayi görüp görmediği sorulunca, Bürhan «evet, ben para buldum, şimdi de bendedir. Dükkândan çıkarken kapı eşiğine fırlamış olarak gördüm, sakladım. Müşterilerden meçhul birisi düşürmüş sanıyordum. Eğer dükkâncıya aid olduğunu bilseydim, kendisine verirdim demiş, dört yüz değil, üç yüz doksan beş lira bulduğunu söyliyerek, bu miktar parayı teslim etmiştir.

Davaya meşhud suç nöbetçisi Sultanahmed ikinci sulh ceza mahkemesinde bakılmış, hâkim Salâhaddin, cildin dükkânın kapı yanındaki raftan yere düşmesile arasındaki paranın eşik üzerine fırladığı, dolayısile sonradan parayı orada gören Bürhanın bunun dükkâncıya aid olduğunu bilemiyeceği netice sine varmış, ancak, hâdisede gene bir suç mahiyeti görmüştür. Bir kimsenin kaybolmuş malın sahibini araştırmıyarak bu malı alıkoyması cezayı istilzam ettirdiğinden, Bürhanın altı gün hapsine, altı lira para cezası ödemesine karar vermiş, diğer taraftan Bürhan, kendisine müracaat karşısında ketmetmiyerek parayı çıkarıp teslim ettiğinden, cezayı dört güne ve dört liraya indirmiştir.

Yangın başlangıcı

Kasımpaşada Dörtkuyu caddesinde ahçı Bayramın köfte ocağından yangın çıkmış, başlangıçta söndürülmüştür.

Burgazadasında bir yaralama vak'ası

Bir kadın, kocasile birlikte diğer bir kadını yaraladı

Burgaz adasında, dün saat on beş buçukta bir kadın, kocasile başka bir kadını yaralamıştır.

Doktor Medeninin sanatoryomunda ahçı Hüsnünün karısı Vasfiye, kocasını hastabakıcı Semihadan ötedenberi kıskanmaktadır. Topkapıda oturan Vasfiye, dün Adaya gitmiş, kocasının sanatoryomdaki yatak odasına girmiş, öteyi beriyi karıştırdıktan sonra yastık altında kocasına aid tabancayı bulmuştur.

Tabanca elinde, kocasının karşısına çıkan kadın, kıskançlık buhranı geçirerek tehdidler savurmuş, ahçı Hüsnü de, «sen boşuna kıskanıyorsun, Semiha bu sanatoryomda hastabakıcıdır. Ben de ahçıyım. Seviştiğimizin filân aslı, faslı yok demiştir. Lâkin, Vasfiyeyi bir türlü yatıştıramamış, Vasfiye, «sen beni kandıramazsın, ya o, ya ben» diye tabancayı kocasına çevirmiştir. Hüsnü, bu aralık telâşla karısının üzerine atılmış, bileğine yapışmış, tabancayı almak istemiştir. Bir aralık tabancayı tutan Hüsnünün parmağı tetiğe değmiş, Hüsnü, çıkan bir kurşunla elinden yaralanmıştır. İş bu kadarla da kalmamış, Vasfiye, kocasının elinden sıyrılınca, oraya gelen hastabakıcı Semihanın başına tabak fırlatmış, Semiha da başından yaralandıktan sonra etraftan yetişilmiştir.

Yaralıların tedavisi yapılmış, tahkikata başlanılmıştır.

ADLİYEDE

Kız kaçıran amele

Şehremininde paçavracı Ahmedin kızı Kezbanı kaçırmaktan lâstik amelesi Emin, Adliyeye gönderilmiştir. Bir evde oturan âşıklar, sevişmişlerdir. Kızın babası evlenmelerine müsaade etmemiştir. Bunun üzerine delikanlı Şehremininde bir oda tutmuş, kızı oraya götürmüştür. Bir gece beraber kaldıktan sonra, kızın babasının şikâyeti üzerine tahkikat ve takibat başlamıştır. Kezban, «ben şikâyetçi değilim. Biz evleneceğiz» demektedir.

Eğlence yerlerinde yemiş!

İsmail isminde bir genc, Zehra isimli bir kadının odasına girerek dokuz altın ve on iki kâğıd lirasını aşırmaktan Adliyeye verilmiştir. Bu paraları, delikanlının eğlence yerlerinde yediği iddia olunmaktadır. Sultanahmed ikinci sulh ceza hâkimi Salâhaddin Demirelli, İsmaili sorguya çekmiş, tevkif etmiştir.

Beş gün hapis!

Büyükadada sarhoş olarak gürültü, patırtı ettiği iddiasile İstanbula getirilen Muharrem, meşhud suç nöbetçisi Sultanahmed ikinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş, hâkim Salâhaddin Demirelli, Muharremin beş gün hapsine karar vermiştir.

Kadına söven adam mahkûm oldu

Akbıyıkta Sabriye isminde bir kadına sövmekten Sultanahmed ikinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilen Mustafaya, üç gün hapis, bir lira para cezası kesilmiştir. Bu davada Mustafanın annesi Fehime de şahidlik etmiş, oğlunun sövdüğü doğru olduğunu söylemiştir.

DENİZ İŞLERİ

Mudanya hattı tarifesi

Denizbankın yaz mevsimine mahsus Mudanya hattı tarifesinin tatbikına yarın başlanacaktır.

Siirdde Belediye faaliyetleri

Siird Belediye binası

Siird (Hususî) — Siird Belediye encümeni, Vali İzzeddin Çağparın başkanlığında toplanarak bütçenin son tetkikini yapmış, yeniden bulunan bazı varidatlar ilâvesile 939 bütçesini 110 bin lira olarak kabul ve tasdik etmiştir.

Bu münasebetle Belediye reisi Vali Çağpar tarafından önümüzdeki senede yapılacak umumî işlere dair mufassal bir rapor okunmuştur. Bu raporda şehrin sıhhî ve iktısadî bütün yoksullukları tamamen düşünülerek su ve elektrik işleri başta olmak üzere bütün ihtiyaclara temas edilmiş ve bunlardan pek çoklarına başlanılmış olduğu da zikredilmiştir.

Hususile şehrin nezafet ve taharetine de son derecede itina edilmekte olduğundan çok ihmale uğramış olan bu şehrin pek yakın zamanda bütün medenî inkişaflara mazhar olacağı anlaşılmakta bulunmuştur.

Siyasî icmal

Japonya ve devletler

Avrupa işleri son derecede karışmış olduğu için Japonyanın büyük siyasî ve askerî hareketleri cihan politikasını eskisi kadar alâkadar etmemektedir. Fakat hakikatte Asyanın şarkındaki hareketler bir gün bütün dünyanın mukadderatı üzerinde derin tesirler yapacak olan ehemmiyetini asla kaybetmemiştir.

Askerî harekât hayli uzun fasılalar ve tevakkuflardan sonra gene geniş mikyasta devam etmektedir. Bu fasılalar ya Çinin eski (delta) ların üzerinde bulunan mamur yerlerinin yağmur mevsimi münasebetile çamur deryası halini almasından, yahud da Japonya Sovyetlere karşı müttefiki bulunan Almanya ile İtalyaya yardım etmek mecburiyetinde kalacağını düşünerek kuvvetlerini geniş Çin ülkâsına bağlamak istememesinden ileri geliyor.

Maamafih bu iki engel varid olmadığı zaman da Japonya karada, havada ve denizde seri ve büyük hareketler yapacak halde değildir.

Merkezî Çindeki Japon orduları Şanghay'ı ve Çinin payitahtı Nankin'i zaptettikten sonra herbiri aylarca süren iki büyük meydan muharebesinden sonra (Hankov) u zapt ve burasını şimalde Pekin'e ve şarkta Şanghay'a ve cenubda Kanton'a bağlıyan demiryollarını da işgal ederek Çin hükûmeti elinde demiryolu namına birşey bırakmamıştı. Ayni zamanda Japon donanması da cenubî Çinin merkezi Kanton'u ve İngiliz müstemlekesile Fransız müstemlekesi etrafındaki bütün Çin limanlarını ve Haynan adasını ihrac kuvvetlerile işgal ederek Çin hükûmetinin sahille alâkasını kesmişti. Fakat sonraları iş değişti. Çin hükûmeti bir taraftan (Hankov) u istirdad için Hupeh eyaletinde ve diğer taraftan Kanton'u ele geçirmek için Kiangsu eyaletine garbdaki uzak ve yolsuz eyaletlerden toplıyabildiği otuzdan fazla fırka yığmıştı. Çin orduları bir müddet taarruz teşebbüsünde bulunmuşlar ve Hankov ile Kanton'a hayli yakınlaşmışlardır. Fakat belki de Japon başkumandanlığı Çinlileri tuzağa ve kıskaç içine düşürmek istemiştir. Çünkü bu hareket esnasında Çine İngilizlerin, Fransızların ve Amerikalıların Formoz adasının karşısındaki Fukien eyaletinin merkezi Amoy limanındaki imtiyazlı ecnebi mıntakası olan Kuangsu adasından silâh ve mühimmat verdikleri Japonlar tarafından haber alındığından bir Japon filosu imtiyazlı mıntakayı işgal ederek idaresini ecnebilerin elinden almıştır.

Bunun üzerine İngiltere Hongkok'taki donanmasının amiral gemisini ve amiralini, Fransızlar Hindiçinî donanmasını ve Amerikalılar Filipin adalarındaki donanmalarını sür'atle Amoy'a göndermişlerdir. Bu suretle Uzakşarkta gergin bir vaziyet peyda olmuştur. Lâkin bu gibi hâdiselerin evvelce görülen emsaline nazaran, Japonlarla ecnebi donanmalarının çarpışmaları ihtimali pek azdır.

Muharrem Fevzi TOCAY

İzmit resim sergisi kapandı

Müstakil ressamlar ve heykeltraşlar birliği san'atkârlarının eserlerile İzmit Halkevinin sergiler ve müzeler komitesi tarafından açılan İzmitin ilk resim ve heykel sergisi kapanmıştır.

İzmit Valisi ve Parti başkanı Ziya Tekelinin elile başlıyan bu san'at hareketi, İzmit için çok ehemmiyetli ve kıymetli bir kültür hâdisesi olmuştur. Sergi münasebetile 15 ressam ve heykeltraş Halkevinin davetlisi olarak İzmitte bir etüd seyahati yapmışlar, gene sergi münasebetile terbiyeci İsmail Hakkı Baltacıoğlu İzmitte bir konferans vererek bugünkü cemiyette san'atın ve san'atkârın mevkiini izah etmiştir. Bugün bu değerli hareketlerin neticesi olarak müstakillerden on bes ressamın 144 tablosile iki heykeltraşın 7 heykelini teşhir etikleri bu sergiyi 12 bin iki yüz kişi ziyaret etmiştir.

Halkevi, gene bu sergi dolayısile müstakil ressam ve heykeltrasları İzmite tanıtmak maksadile bir bürosür neşrederek hayatlarından ve eserlerinden bahsetmiştir.

Peynirle zehirlendi!

Üsküdarda İrakiyeci Hacımehmed mahallesinde Fatma Çakır, yediği peynirden zehirlenmiş, Haydarpaşa Nümune hastanesine yatırılmıştır.

Haşlanma

Beşiktaşta Abbasağa mahallesinde Enverin üç yaşındaki çocuğu Özerin üzerine, mangalda kaynıyan kahve suyu dökülmüş, muhtelif yerlerinden haşlanan çocuk tedavi altına alınmıştır.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

Filistindeki karışıklıklar

Dün Kudüs'te 10 polisle 100 nümayişçi yaralandı

İngiliz kıt'aları, harekâta mani olmak için barikadlar vücude getirmek mecburiyetinde kaldılar

Kudüs 19 (a.a.) — Dünkü nümayişler esnasında yaralanan Yahudiler adedinin 100 olduğu tahmin edilmektedir. 10 İngiliz polis memuru da yaralanmıştır.

Saat 22 de intizam teessüs etmiş bulunuyordu.

Kudüsteki Yahudi mahallesinin merkezi ciddî hasarata uğramıştır.

İngiliz kıtaatı, nümayişçilerin ilerlemelerine mâni olmak için barikadlar vücude getirmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Kudüs sokaklarında çarpışmalar

Kudüs 19 (a.a.) — Kudüs sokaklarında vuku bulan çarpışmalara üç bin kişinin iştirak ettiği tahmin olunmaktadır. Sokaklardaki maddî hasar mühimdir. Şehrin civar mahallelerinde birkaç Yahudi bürosu yakılmıştır. Resmî makamlar Yahudi cemaatinin merkezinde araştırmalar yapmışlardır.

Dün geceye doğru Tel - Aviv'de birbirine muhalif olan işçi ve tadilci Yahudi grupları arasında çarpışmalar olmuş ve 40 kişi yaralanmıştır. Zabıta kuvvetleri ise müdahale etmiştir.

Sükûn teessüs etmiş gibi görünüyor.

Musevilerin nümayişleri

Londra 19 (a.a.) — Dün Avam Kamarasında muhaliflerin reisi «Attle» Müstemlekât Nazırı Mac Donald'dan, Filistinin vaziyeti hakkında beyanatta bulunup bulunmıyacağını sormuştur.

Mac Donald, Filistindeki Âli Komiserden bir rapor almış olduğu cevabını vermiştir. Bu raporda şöyle denilmektedir:

«Büyük şehirlerde Yahudiler umumî grev yapmışlardır. Yahudiler bütün ticarî muamelelerini durdurmuşlardır. Siyonistler dün sabah Kudüste bir nümayiş tertib etmişlerdir. Kudüste bir hükûmet bürosunun dört odasına konulmuş olan dört valizin içinde bulunan saatli bombalar yüzünden ufak tefek yangınlar çıkmıştır. Tel - Aviv'de Beyaz Kitab muhteviyatının ne olduğu anlaşılır anlaşılmaz halk, hükûmet binasına girerek mobilyeleri yakmış ve vesaiki tahrib etmiştir.»

Amerikadaki tahrikât

Nevyork 19 (a.a.) — Yahudilerin İngilizler aleyhine Amerikada yapmakta oldukları tahrikât günden güne artmaktadır. Ruzvelt.e binlerce protesto telgrafı gelmektedir.

Amerika İş federasyonu İngiltere hükûmetine müracaat ederek Balfur beyannamesine riayet edilmesini istemiştir.

Amerikan Yahudi cemiyeti reisi Haham Wise gazetelere beyanatta bulunarak Balfur'un imza etmiş olduğu bir vesikayı Çemberlayn'in iptal edemiyeceğini söylemiştir.

İngiltere Kral ve Kraliçesinin Amerikayı ziyaretleri esnasında kendilerine binlerce imza taşıyan bir istidaname takdim edileceği haber verilmektedir.

Yunan Kralı

Yunan Devlet Reisi, dün Türk topraklarında hararetle selâmlandı

Atina 19 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Yunan Kralı Trakyadaki teftiş seyahatine devam ederek İskeççe, Dimetoka şehir ve mıntakalarını gezdikten sonra Pityon köprüsünden Türk topraklarına geçerek oradan Dikayon ve Ormenion ileri karakollarına gitmiştir.

Türk topraklarında Yunan Kralına yapılan kabul, Yunan topraklarındaki kadar hararetli olmuştur. Umumî Müfettiş Kâzım Dirik ile Edirne kolordu kumandanı ve Yunan konsolosu Kralı selâmlamıştır. Kral selâm resmini yapan Türk müfrezesini teftiş etmiştir.

Kral umumî müfettiş ile kolordu kumandanını hususî vagonuna davet ederek kendilerile 15 dakika kadar çok samimî görüşmüştür.

Kralın treni halkın alkışları arasında ve Türk karakolları tarafından selâmlanarak Karaağac müsellesini geçmiş ve tekrar Yunan topraklarına girmiştir.

Kral, Yunan - Bulgar hududuna kadar ilerlemiş ve oradan merkezî Trakyaya ve şarkî Makedonyaya gitmiştir.

Hitler dönüyor

Berlin 19 (a.a.) — Garb hududları boyunca teftişlerini bitiren Hitler, Efferingenbadeden bir beyanname neşrederek yenilmez bir duvar teşkiline imkân veren asker ve işçilerin sarfettikleri muazzam gayretlerden dolayı teşekkürlerini bildirmiştir. Hitler, trenle Efferingenden hareket etmiştir. Yarın sabah Berline varacaktır.

Teftiş esnasında...

Efringen, 19 (a.a.) — Hitler bugün garb istihkâmlarının cenub mıntakasını teftiş etmiştir.

Hitler Kehlin cenubundaki zırhlı mevzilere geldiği sırada iki Fransız tayyaresi mütemadiyen Ren nehrinin sol sahili üzerinde uçuyordu. Fransız mevzilerinde de şaşılacak bir asabiyet görülüyordu. Hitler, tam nehrin kenarında bulunan kapalı mevzilerden birini teftiş ederken karşı sahildeki Fransız mevzilerinde bir mitralyözün ateş vaziyetine getirildiği görülmüştür. Bu, Alman hatlarında tebessüm uyandırmıştır.

İngilterede askerî antrenman kanunu

Londra 19 (a.a.) — Avam kamarası, üçüncü okunmasını müteakib askerî antrenman kanununu 130 reye karşı 337 eyle kabul etmiştir.

Afyon konferansı

Hükûmetimizin afyon işlerinde aldığı tedbirler çok iyi karsılanıvor

Cenevre 18 (Hususî) — Burada yapılmakta olan beynelmilel afyon konferansı müzakereleri hararetle devam etmektedir. Konferansta Türkiyeyi Milletler Cemiyeti nezdindeki daimî murahhasımız Necmeddin Sadakın reisliği altında murahhas aza Afyon saylavı Hamza Erkan, Ticaret Vekâleti müdürlerinden Servet Berkin temsil etmektedir.

İkinci içtimada Milletler Cemiyeti Afyon İşleri müdürü Ekstran mart ayı zarfında Türkiyeye yaptığı tetkik seyahatinden uzun uzadıya bahsederek afyon işlerini Türkiye hükûmetinin gösterdiği kolaylık sayesinde inceden inceye tetkik etmek imkânını bulduğunu ve çok istifade ettiğini, Türkiyenin aldığı tedbirlerden çok memnun olduğunu beyan etmiştir.

Milletler Cemiyeti Afyon İşleri müdüründen sonra söz alan heyeti murahhasamız azasından Afyonkarahisar mebusu Hamza Osman Erkan cemilekâr sözlere teşekkür etmiş ve Ekstran'la Renberg gibi afyon işlerinde cihanşümul şöhretleri olan salâhiyettar iki zatın memleketimize gelerek temas ve tetkiklerinin faydalı olduğunu, Türkiyenin afyon işlerinde çok samimî bir surette ve insanî gayeler uğrunda katlanmış bulunduğu büyük fedakârlıkları söylemiştir.

İngiliz hükümdarlarının Amerika ziyareti

Vaşington 19 (a.a.) — İngiliz Kral ve Kraliçesini hâmil bulunan tren 8 haziranda Ünion garına varacak ve Kralla Kraliçeyi garda Reisicumhur ve Bayan Ruzvelt selâmlıyacaktır. Kral ve Kraliçe buradaki ikametleri esnasında Vaşingtonun Mount - Vernon'daki evini ziyaret edeceklerdir.

Kont Ciano'nun Berlin seyahati

Roma 19 (a.a.) — İtalya Hariciye Nazırı Ciano, Berline gitmek üzere cumartesi sabahı saat 8,30 da Romadan hareket edecektir.

Yugoslav ve Rumen Hariciye Nazırları yarın buluşuyorlar

Belgrad 19 (a.a.) — Yugoslav Hariciye Nazırı, Markoviç'le Romanya Hariciye Nazırı Gafenko'nun pazar günü Tuna üzerindeki Yugoslav - Romanya hududunda buluşacakları resmen bildirilmektedir.

Memelde dört casus idama mahkûm edildi

Memel, 19 (a.a.) — Alman divanıharbi, Memel arazisinde ikamet etmekte olan 4 Litvanyalıyı idama mahkûm etmiştir. Bunlar, casuslukla itham edilmişlerdir.

Hâdiseler arasında

Ahmed Ağaoğlu

Babamdan sonra, en yakın alâka derecesile sevdiğim insanlardan biri de Ahmed Beydi. Dün, felâket haberini geç vakit aldım. Ömrümün sayılı büyük kederlerinden biri içinde, bu satırları acele yazmağa mecbur oluyorum. Böyle bir anda ve böyle dar bir sütunun çerçevesine onun portresini zedelemeden sığdırmak imkânı olmadığı için, kendisinden, kendisine lâyık bir tebcil ve tahlil hacmi içinde, ayrıca, şüphesiz bahsedeceğim.

Ahmed Ağaoğlu, uzak bir Türklük âleminde doğmuş olmanın ağır ruh ezalarile yüklü mesafe kaderi içinde, üstelik bir de orta idraki aşan büyük bir şahsiyet çapına sahib olduğu için, yazılarile ve siyasî hayatile az anlaşılmış bir insandı. Her müstesna ruh gibi, o da bu orta idrakin yanlış tefsirine uğramış olmanın kahrı içinde öldü. Nesine lâzımdı politika? Fakat Ağaoğlu, bütün fikirlerini, mücerred mefhum kabından dışarı taşıran bir iç ateşile ısıttığı için, tesirsiz, aksülâmelsiz ve kavgasız ilmî düşüncenin soğuk mermer yatağında rahat edemiyor, son zamanlara kadar, hiç olmazsa dostlarile münakaşa etmek için, sık sık yerinden fırlayordu. Münakaşa terbiyesine ve müsamahasına alışmamış muhitlerde, Ağaoğlu, huysuz, bedbin, menfi görünmeğe mahkûmdu.

Fakat onun kafa ve ruh mahremiyetine sokulanlar, derhal, iki büyük aşkla temas haline gelirlerdi. Bunlardan biri Türk aşkı, öteki insan aşkıdır. Ağaoğlu bunlardan birincisile koyu nasyonalist, ikincisile koyu demokrat ve liberaldi. Onu, kafası 89 ihtilâline saplanıp kalmış geri bir hukukçu inadile damgalamak isteyenler, eksik ve yanlış anlıyorlardı. Hele onu uzak bir Türk dünyasında doğduğu için bir sığıntı ve yanaşma telâkki edenler hiç anlamıyorlar, ruhunun en bakir ve bir ırz kadar saklı tarafına vurmuş oluyorlardı. Ahmed Ağaoğlu, Pariste veya Londrada doğmuş en büyük fikir adamı kadar zekâ çevikliğine ve müsamahasına sahibdi; Erzurumda veya Konyada doğmuş en milliyetçi Türk kadar da Türktü. Onu Karabağın ahund'ları (softaları) arasından kaçırarak Petersburgda ve Pariste okumağa, Fransız gazetelerinde yazmağa, Meşrutiyetten düne kadar da karasevda ile sevdiği Garb Türkleri arasında memleket davaları için coşmağa ve didinmeğe sevkeden bu iki aşktan başka neydi?

Onun bir bakışı, kendisile aramdaki bazı fikir ve dava ihtilâflarını derhal eriterek beni bu aşkların sıcak ruh merkezile temasa getiren bir anlaşma davetiydi, kucaklaşmakla biterdi.

Şimdi o sabahlara kadar süren münakaşalarımız, çığlıklarımız, kafaca ayrılıp buluşmalarımız, bütün o sevgi ve fikir toplantıları bir hâtıradan mı ibaret? Ne müthiş şey!

PEYAMİ SAFA

Madrid'de

Meşhur resmigeçid nihayet dün yapıldı

Dün gece başlıyan zafer şenlikleri hâlâ devam ediyor

Madrid 19 (a.a.) — Sabah saat yedi'den itibaren zafer geçidini seyretmek için hazırlanan tribünler baştanbaşa dolmuştu. General Franko etrafında hükûmet azası olduğu halde merkezî tribünde bulunuyordu. Sağ tribünde de General Quiepo de Llano ve Kindelan ile diğer generaller ve genelkurmay başkanları bulunmaktaydı.

Geçid resmine saat 9 da başlanmıştır. Evvelâ lejyoner kıt'aları, mızıkaları, bayrakları ve genelkurmaylarile geçmiştir. Bunu müteakib başta Littorio fırkası olduğu halde İtalyan kıt'aları ve arkasından da gene İtalyanların «Siyahok» teşekkülleri geçmiştir. Saat 10 buçukta cenub ve şark İspanyol ordularının geçidi başlamıştır.

Zafer şenlikleri de başladı

Madrid 10 (a.a.) — İki gün devam edecek olan zafer şenlikleri, bu geceyarısı başlamıştır. Memleketin her tepesinde ateş yakılmıştır.

Madridde saat 9 la 14 arasında askerî bir merasim yapılmıştır. Geçide 220 bin kişi iştirak etmiştir. Bunun 15 bini İtalyan, 2500 ü Almandır. Cumartesi günü Santabarbara kilisesinde ruhanî bir ayin yapılacaktır. Diplomatların da iştirak edeceği merasim bugün öğleden sonra olacaktır.

Büyük davalar

Rusya ve sulhun tanzimi

Yazan : Sabık İngiliz Hariciye Nazırı *Anthony EDEN*

Geçen senenin kısmı âzamı, Avrupa, Georges Duhamel'in, yeni çıkan bir kitabında «1938 senesi beyaz harbi» adını verdiği vaziyete girmiş bulundu. Muharririn, geçen sonbahardaki hedefleri, 1938 baharında ve bu senenin mart ayındaki hedefleri gibi, ayni sevkülceyşe bağlı idi. Halihazırda, bu hususta, hiç münakaşa eden yoktur. İki ay evvel Alman kıtaatının Prag'a girmesi, en inadcıların kanaatini bile söküp atmıştır. Bismark Bohemyadan bahsederken onu, «Allah tarafından, Avrupanın göbeğinde bina edilen bir kale» diye tarif etmişti. Bu kale şimdi zaptedilmiştir; fakat sukut şeraiti, Büyük Britanyanın haricî siyasetinde bir ihtilâl yapmıştır.

Yeni akdedilmiş anlaşmaların ihlâli şeklinde vukua gelen mütevalî tecavüz hareketlerinin manzarası, mukadder olan neticeyi doğurdu. İngiliz milleti şimdi, yeni tecavüzkâr hareketlere karşı koymak maksadile, nerede olursa olsunlar ve siyasî sistemleri ne olursa olsun, sulh isteyen diğer milletlerle birleşmek kararında müttehiddir. Bu siyaset, kendisine verilecek isim ne olursa olsun, müşterek bir emniyet sistemini tekrar tesis maksadına matuf bir hamle teşkil ediyor. Müteaddid defalar, her türlü hüsnü niyete karşı gösterilen istiğnanın bizi harbin eşiğine kadar getirdiğini idrak ediyoruz ve şimdi milletler arasında gangsterlik metodlarının tatbikına bir nihayet vermeğe, bu suretle bir dereceye kadar beynelmilel itimad yaratmağa çalışıyoruz.

Bu siyaseti takib için, bir an bile hedefimizi gözden kaybetmemek ve muhakememizin ikinci derecede sempati mülâhazaları veya batıl düşünceler tesiri altında kalmaması şarttır. Dünyanın bugünkü şeraitini demokrasilerle diktatörlükleri birbirine düşüren rakib siyasî ideolojiler arasında bir mücadele şeklinde tefsir etmek âdet olmuştur. Dünyayı ikiye ayıranın bu yekdiğerine zıd nazariyeler olduğu, halbuki, bu nazariyelerin ayni zamanda yaşayabilmelerine kâfi yer bulunduğu söyleniyor. Bu muhakemeye göre, bizim vazifemiz, dünyayı, ideoloji farklarına müstenid iki zümreye ayırmağı istihdaf eden temayülle çarpışmak ve hükûmet sistemlerinin başkalığından dolayı anlaşmazlık halinde bulunan milletleri uzlaştırmak olur. Fakat, bu suretle muhakeme edince, diğer birçok şeyler ihmal edilmiş olmaktadır. Bugün dünyayı ikiye ayıran esaslı farkların tamamı, hatta başlıcaları herhangi bir memleketin hükûmet tarzında değil, asıl, beynelmilel münasebatın idaresi şeklindedir. Beynelmilel işlerin sevk ve idaresi şekli hakkında, bütün demokrasilerin ayni içtihada, bütün diktatörlerin bundan başka ve birbirlerinin ayni diğer bir içtihada sahib bulundukları iddiası doğru değildir. Hükûmet tarzları ne olursa olsun milletlerin büyük bir ekseriyeti tarafından kabul edilen bazı beynelmilel hukuk telâkkileri gerçi yok değildir. Bu milletlerin hepsi, müstakil bir camiaya mensub oldukları, bu itibarla, her camia için zarurî olduğu veçhile, işlerinin idaresi bakımından muayyen bazı hattı hareket ittihaz etmeleri lâzım geldiği bahsinde müttefiktirler. Diğer milletlerle, bu camia esası üzerinde yaşamaktan imtina edenler, kendi kendilerini camiadan tardetmiş bulunuyorlar. Hiç kimse onlara çekilip gitmelerini söylemiş değildir, fakat bu camiaya sadık kalan milletler, yalnız maddî bir tasarruftan ibaret olmayıp, medeniyetle anarşiyi tefrik eden beynelmilel bazı nizamların muhafazasında mündemiç bulunan müşterek menfaatlerini korumak maksadile elele vermek zaruretinde bulunuyorlar.

İngiliz milleti bu gayeyi takib ederek, hedefi bu kaideleri siyanet etmek olan bütün memleketlerle, hükûmet tarzları ve siyasî teşekkül tarzları ne olursa olsun, iş birliği yapmağa çalışmaktadır. Büyük Britanyanın, son haftalar zarfında, Sovyet Rusya dahil olduğu halde kendilerile müzakereye girmeğe teşebbüs ettiği bütün milletleri birleştiren hep bu beynelmilel hukuk telâkkisidir. Bu milletlerin hükûmet tarzı ister demokratik, ister totaliter olsun, bunun zatî mesele ile alâkası yoktur.

***

Beynelmilel işlerin sevk ve idaresi hususundaki bu muhtelif telâkkiler, bu milletlerden birinin istinad ettiği felsefeyi mütalea edecek olursak daha iyi anlaşılacaktır. Zira bu felsefe, bazı nizamların, kendi hayatını idame noktasından muhafazası zarurî olduğu kanaatini taşıyan beynelmilel nizamların, kendi hayatını idame noktasından muhafazası zarurî olduğu kanaatini taşıyan beynelmilel camia telâkkisile bariz surette tezad teşkil etmektedir. Makyavel, bazı prenslerin, büyük işler başardıkları halde dürüstlüğe fazla ehemmiyet vermediklerini, insanları hile tarikile aldattıklarını, sözlerine itimad edenleri nihayet yere vurduklarını söyler.

Bugünkü hedefimiz için, Makyavel'in iddiasında haklı olup olmadığını aramak zarureti yoktur. Bununla beraber, asıl mesele şuradadır ki, modern dünya memleketlerinin aralarındaki büyük bağlılık, daimî temaslar, mesafenin tevlid ettiği meselelerin bilfiil ortadan kalkması, beynelmilel işlerin bu gibi prensiplerle idaresini imkân haricine çıkarmıştır. Mazinin verdiği tecrübe ne olursa olsun, bugün, beynelmilel anarşi veya harb bu yolun nihayetinde bulunuyor. Bundan dolayı, şu sırada Büyük Britanya ve onunla beraber diğer hükûmetler, milletler arasında bazı hüsnü niyet kaidelerinin muhafazası arzusunda bulunan bütün devletlerle elbirliği yapmağa çalışmaktadır. Çünkü bu kaideleri ihya etmiyecek olursak, gerek beynelmilel cemiyet, gerek cemiyeti beşeriye, gitgide artan bir kargaşalığa düşecektir. Sovyet hükûmetile işbirliği yapmak keyfiyeti bu cepheden mütalea edilince fazla büyük müşkülât arzetmemektedir. Esasen, bu elbirliğinin, şu sırada, dünya menfaatlerile uygun düşmesini icab ettiren daha başka sebebler vardır.

***

Yakın bir âtide sulh için başlıca tehlike, İngiliz milletinin, şimdi içine girmiş bulunduğu haricî siyasete devam hususundaki ciddiyetin, herhangi bir tarafta suiteffehhüm mevzuu teşkil etmesindedir. Bundan kırk sene evvel Alman Başvekili olan Prens Bülow, İngiliz ricalini «Atıl ve çok nikbin» diye tavsif etmişti. Bugün ayni noktainazarı yapmağa ve İngiliz milletinin, işi ciddiye almadığı kanaatini yapmağa matuf olan propaganda, şu anda bile devam ediyor. Hakikatte, bu şüphenin sıhhatine delâlet eden en küçük bir emare dahi mevcud değildir. Fakat bu hakikatin malûm olması, bu kanaati tarsin için, Büyük Britanyayı, elinde mevcud bulunan bütün nüfuzu kullanmaktan vareste kılmaz.

Askerî hizmetin gönüllülük esasına istinadı teamül halinde bulunan İngilterede mecburî askerlik usulünün kabulü, bu hususta çok kuvvetli bir hâdisedir. Lâkin, bu kararın, beynelmilel sahada bir mukabili vardır. Büyük Britanya, Fransa ve Rusya arasında sür'atle bir anlaşma akdi, işlerin bugünkü vaziyetini çok ileri götürebilir. Bu hususta müşkülât bulunduğu inkâr edilemez. Bu müşküllerin mahiyeti ve giriftliği pek güzel malûmdur ve sadece Büyük Britanya ile alâkadar değildir. İngiliz milleti, bu müşkülâtın iktihamı imkânsız olduğunu kabul edemez, çünkü, İngiliz hükûmetinin şimdi girişmiş bulunduğu siyasetin muvaffakiyeti, bu uzlaşmaların en küçük teferrüatına kadar hesab edilerek akdolunmasında gösterilecek sürate bağlıdır.

En hakikî manasile, İngiliz - Rus münasebatı hakkında şu noktayı hatırlatmak belki münasib olur. Bundan dört sene evvel, her iki memleket murahhaslarının Moskovada imzaladıkları beyanname şu kelimeleri ihtiva ediyordu: «Halen, Britanya ve Sovyet hükûmetleri arasında, beynelmilel siyasete aid başlıca meselelerin herhangi birisi için, hiçbir menfaat tehalüfü mevcud değildir.»

Son senelerin tecrübesi, ekser müşahidlerin nazarında, bu beyannamenin kıymet ve kuvvetini teyid etmiş gibidir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Atılay denize inerken

Tahmin edersiniz ki, dün, hayatımın en mes'ud günlerinden biriydi. 19 mayıs gibi Türk İstiklâl Harbinin ve inkılâbının başlangıç bayramı olan mutlu bir günde, Türkün beasra yakın bir zamandanberi, binlerce gemi yaptığı İstanbul Tersanesinde, yeni bir harb gemisi denize indiriliyordu. Bu gemi, takriben 50 senedenberi harb gemisi yapmıyan İstanbul Tersanesinin ilk eseridir. Gerçi Atılay yüzde yüz Türk elinden çıkmış bir gemi değildir. Motörleri ve sairesi ecnebi memleketlerinden getirilmiş, tersanemizde yapılan teknenin imalinde Alman işçileri de çalışmıştır. Fakat geminin yapılmasında Türk deniz mühendislerinin, ustalarının ve işçilerinin de emekleri, alın terleri vardır. Esasen harb gemileri içinde inşası en müşkül olan denizaltı gemilerini, biz şimdilik, ancak böyle muhtelit bir tarzda yapabiliriz. Bu ilk gemiler, bizim için bir amele dersane, bir staj yeridir. Bunları yaparken denizaltı gemisi yapmağı da öğreniyoruz. Sonra, mühim bir nokta daha var. En kudretli tersanelere sahib memleketlerde bile harb ve ticaret gemilerinin ekserisi, yüzde yüz millî değildir. Meselâ, bu ay sınıfı gemilerden Saldırayı Batıray, Almanyada Krupp müesseselerinin gemi inşaat tezgâhları olan o mükemmel Germania'da yapıldıkları halde, gerek onların, gerek burada yapılanların motörleri Danimarka motörleridir.

Büyük Harbden evvel İngiliz donanmasındaki dürbün ve mesafe tahmini gibi optik aletlerden bir kısmının adeselerle bazı projektörlerin camları Alman mamulâtı olduğunu bir yerde okumuştum.

Medenî memleketlerin birçok icadlarya patentleri satın alınarak muhtelif devletlerin fabrikalarında imal edilir, yahut da doğrudan doğruya yapılmış olarak satın alınır.

Daha uzun müddet yüzde yüz Türk gemi yapamayız; çünkü bizde sanayi hamlesi ancak 1934 te başlamıştır ve henüz beş yaşındadır. Ağır sanayi daha yeni kuruluyor, motör fabrikasının kurulması yeni kararlaştırılmıştır. Fabrika makineleri sanayii ise, hiç mevcud değildir. Ana endüstriye henüz başlamamış olan bir memleketin yüzde yüz millî sanayi olamaz; fakat, bunlar kuruluncaya kadar da, bazı elzem sanayie, bilhassa harb endüstrisine bigâne kalamaz. Atılay'ın Reşi Yıldıray'ın İstanbul Tersanesinde yapılması, uğurlu bir başlangıcdır ve elbet arkası gelecektir. Böylece tersanemiz bazı kısım gemilerimizi yaparken kendi kendini de yapacaktır.

Bu itibarla, dün Atılay'ın pruvasının köpükler saçan şampanya şişesini, Türkiyede patlatılan şampanyaların en uğurlusu addediyorum.

Dün, Atılay nazlı nazlı kızaktan denize kayarken birçok Türk denizcileri gibi, benim de gözlerim yaşardı. Yanımda münevver bir bayan, sesi sevincden titreyerek:

— Ne mes'ud hâdise, dedi; birbirimizi tebrik edelim.

Bu sözleri söylerken gözlerinde sevinç yaşları pırıldıyordu.

Hakikaten Türk denizciliği için Atılay'ın denize atılışı çok mes'ud bir hâdisedir.

Acıklı bir kayıb

(Baştarafı 1 inci sahifede)

rusça, fransızca, ingilizce lisanlarına hakkile vâkıftı. Meşrutiyet sıralarında İstanbula geldikten sonra gazetecilik hayatına atıldı ve birçok mecmualarda makaleler neşrettikten başka uzun seneler «Tercümanı Hakikat» gazetesinin başmuharrirliğinde bulundu. «Ahmed Agayef» imzasile yazdığı ilim, tarih ve politika makalelerini dolduran kültür cevheri ve hassasiyet, daha o zamanlarda kendisine büyük bir şöhret temin etmeğe başlamıştı. Darülfünunda Türk medeniyeti tarihi kürsüsüne getirilen Ahmed Ağaoğlu, bir yandan dersleri ve konferanslarile, bir yandan da birçok mecmualarla beraber bilhassa Türk Yurdundaki makalelerile Türk milliyetçiliğinin en büyük mübeşşirlerinden biri olmuştur. Büyük Harbde Afyonkarahisar meb'usuydu.

Mütareke senelerinde Maltaya sürülmüş ve oradan dönüşünde Ankaraya giderek Büyük Millet Meclisinde Kars meb'usu olmuştur. Bir müddet Matbuat Umum Müdürlüğü ve Hâkimiyeti Milliye Başmuharrirliğini yapan Ahmed Ağaoğlu zafer ve inkılâb yıllarında siyasî ve ilmî mesaisine daha büyük bir hararetle devam etmiştir. Tekrar İstanbul Darülfünununda Türk hukuku tarihi müderrisliğine tayin edilen merhum, Üniversite teşkilâtından bir müddet evveline kadar kürsüsünü muhafaza etmişti. Serbest fırkanın ilgasından sonra siyasî hayattan çekilmiş olmasına rağmen «Cumhuriyet» te, diğer gazete ve mecmualarda, sıhhati müsaid olduğu nispette makaleler ve hâtıralar yazmağa devam ediyordu. Birkaç senedenberi kendisini zaman zaman yatağa düşüren hastalığına rağmen cevval zekâsının ve hâfızasının tazeliğini kaybetmemişti.

Son başmuharrirliği «İkdam» gazetesindedir. On gün evveline kadar memleket ve dünya hâdiseleri üstündeki fikirlerini neşretmeğe devam ediyordu. Bütün kültür ve politika hayatını Türk milliyetçiliği ve fikir hürriyeti için mücadele içinde geçiren Ahmed Ağaoğlunun başlıca eserleri «Üç medeniyet», «Hindistan» ve gazetemizde tefrika halinde intişar eden «Serbest insanlar ülkesinde» adlı kitablarıdır.

Ayrıca şefkatli bir baba ve muvaffak yetli bir mürebbi olan Ahmed Ağaoğlunun ziyaından doğan derin teessürlerimizi bildirirken ihtimamla yetiştirdiği güzide çocuklarına ve bütün ailesine saminî taziyetlerimizi de sunarız.

Cenazesi bugün öğleye doğru Nişantaşındaki evinden kaldırılarak Teşvikiye camiinde namazı kılındıktan sonra Feriköyünde rahmetli zevcesinin bulunduğu mahalereye defnolunacaktır.

ingiliz hikâyesi

İngleby incileri

Mister Morley, Viktoria istasyonuna geldiği vakit heyecanlı görünüyordu. Tam birinci mevki vagonlardan birinin basamağına ayağını atacağı zaman omuzuna bir el dokundu:

— Bir dakika Mister Morley!

Diye bir ses işitildi. Yolcu sıçrayarak arkasına dönünce polis müfettişi Rouper'in mütebessim simasile karşılaştı ve kabil olduğu kadar sakinleşmeğe çalışarak:

— Hallo müfettiş.. Hayır ola!

Tarzında işi samimiyete vurmaya gayret etti. Zabıta memuru cevab verirken gülmekte devam ediyordu:

— Mister Morley, affedersin, seni korkuttum.. Fakat, malûmya vazife icabı...

Yolcu takınmak istediği lâübalilikten vazgeçmiş susuyordu. Rouper ceketinin iç cebinden ikiye katlanmış bir kâğıd çıkarıp Morley'e uzattı:

— Mühim bir mesele değil, dedi,. yalnız sizin için kesilmiş bir tevkif müzekkeresi!

Yolcu, zabıta memuruna acı ve itimadsız nazarlarla baktı. Yüzünün ifadesi tamamen tatsızlaşmıştı:

— Tevkifime sebeb ne, bunu anlayabilir miyim ?

Diye mırıldandı. Rouper bu vesileyi sanki şimdi hatırlıyormuş gibi müstehziyane bir hareket yapmak istedi. Sağ elini hafifçe kanburlaştırıp alnına götürerek:

— Kuyumcu Lester Sons'un mağazasından aşırılan İngleby incilerini herhalde hatırlarsınız, zannederim, dedi. Hırsızların bir kısmı ele geçti; lâkin inciler ortada yok... Bu meselede sizin de methaldar olduğunuz tahmin ediliyor. Tevkifinize sebeb budur.

Morley yüzünü buruşturarak cevab verdi:

— Çok yanlış bir tahmin... Ingleby incilerinin yüzünü ömrümde görmemiş olduğuma ne şekilde isterseniz yemin edebilirim.

Yolcunun kendisine saflık ve doğruluk dolu nazarlarla bakmaya çalışmasına rağmen müfettiş omuzlarını silkti:

— Vallahi dostum, dedi, bu teminatının doğru olup olmadığını zaman gösterecek... Şimdi ben her iki vaziyetten de şüpheliyim... Lâkırdıyı burada uzatıp duracağımıza evinize kadar gidelim de ortalığı bir gözden geçirelim!.

Yolda iki arkadaş gibi tatlı tatlı konuşarak ilerilediler. Biraz sonra Albemarle sokağında 8 numaranın önünde idiler. Yavaş yavaş merdivenleri çıkarlarken Morley:

— Azizim Rouper, diyordu, sizin bu hareketinizi meslekteki on beş senelik tecrübenize hiç de yakıştıramıyorum. Eğer bu inci işinde benim parmağım olsa, hiç onları evimde saklar mıyım?

— Orasını bilemem dostum.. Yalnız şunu ilâve edeyim ki seni kat'iyen bir budala yerine koymuş değilim...

— O halde niye evimde bir araştırma yapmaya lüzum gördünüz?

— Bu gibi meselelerde şahsî kanaatin yeri olamaz. Vazifeyi hakkile ifa etmek mesleğimizin yegâne gayesidir. Kapıdan içeri girer girmez Rouper büyük bir itina ile her tarafı tetkik ve taharriye koyuldu. Etajerin üstündeki kitabları teker teker kaldırıp birer birer yapraklarının arasına baktı. Duvarlardaki resimleri, tabloları indirdi, arkalarını yokladı. Halıları, seccadeleri çekti. Dolabları, çekmeceleri karıştırdı. Koltukların, kanapelerin kenar çukurlarını ellerile muayene etti. Heyhat.. Hiçbir yerde bütün diziye değil ya, tek bir inciye bile tesadüf edemedi. Rouper, daha nereleri aramak icab edeceğini düşünmek için eli alnında asık bir suratla koridorda dolaşırken Morley sakin bir tavır ve içleri gülen gözlerile onu müstehziyane süzüyordu. Müfettiş:

— Dostum, dedi, anlaşılıyor ki gerdanlığı çok emin bir yere saklamışsın!...

— Yanılıyorsun azizim, eğer burada sarfettiğin şu gayreti haricde lüzumlu yerlerde kullanmış olaydın, belki şimdiye kadar incileri de, hırsızlığın hakikî failini de ele geçirmiş olacaktın!

— Morley, dur bakalım, birden o kadar çalım satmaya kalkma.. Daha aramadığım birçok yerler var.. Mutbaktaki ocak da onlar arasında.. İçime öyle geliyor ki incileri orada elimle koymuş gibi bulacağım...

Müfettiş ocağın kapaklarını açtı. Diz çökerek içlerini dikkatle gözden geçirdi. Hiddetle yerinde fırlaması küllerin arasında da aradığına rasgelemediğini pek güzel anlatıyordu. Düşünceli ve keyifsiz banyoya doğru yürüdü. Ocağı karıştırırken kirlenmiş olan ellerini yıkamak niyetinde idi. Morley gülüyordu.

O anda Rouper'in sesi çok yüksek bir perdeden gürledi:

— Dostum muslukta su yok.. Anlaşılıyor ki kumpanyaya bu ayın borcunu ödememişsin!

Morley birden cevab vermedi. Sonra dudaklarını büküp gözlerini yana kaydırarak:

— Ha, evet diye ilâve etti, borc meselesi değil, boru tıkanmıştı. Tamir için birini getirmiştim. Hiç şüphesiz yapmış olacak ama, herhalde ana musluğu tekrar açmayı unutmuş zannederim...

— Eh o iyiliği de sana ben yapayım...

— Zahmet etme dostum... Şurada bir merdiven var... Onu getirip ben açarım...

Hiddetli ve telâşlı merdivenle birlikte banyoya giren Morley, müfettişi tuvalete su veren küçük deponun yanındaki ana musluğa doğru tırmanmış buldu. Hemen Rouper'i eteğinden çekerek:

— Dur efendim, dedi, düşeceksin, oraya merdivensiz çıkılmaz... O işi de ancak ben yapabilirim...

Müfettiş o vakte kadar ana musluğu çevirmişti. Su, birden o derece hızla küçük depoya hücum etti ki bir iki saniye içinde sandığı doldurduktan sonra kapağını da fırlatıp attı. Rouper'in üstübaşı ıslanmıştı. Morley sapsarı olmuştu. Müfettiş mahcub ana musluğu kapamaya çalışırken su ile beraber bir küçük kâğıd parçasının fırladığını gördü. Şayanı hayret bir çeviklikle puslayı yere düşmeden havada yakaladı. Morley sendeledi. Titreyen ellerinden merdiven kaydı. Çinilerin üstünde kulakları tırmalayıcı bir ses çıkardı. Müfettiş yere sıçramış, ikiye katlı kâğıdı açınca oradaki şu cümleyi yüksek sesle okumuştu:

«Morley, sizin bu kadar ihtiyatsızca hareket edeceğinizi zannetmezdim. İnci gerdanlığı sakladığınıza zahib olduğunuz yeri gayet kolay buldum. Teşekkürler. Meslektaşlarınızdan biri.»

Evsahibi düşmemek için musluk taşına tutundu. Müfettişin kendisine bir oyun oynamadığına kanaat getirmek için birden puslayı elinden kaptı. Evlerinden fırlamış gözlerile üç satırı bir hamlede o da okudu.

— Alçak, kaşla göz arasında evime girmiş ha!...

Diye kâğıdı buruşturup var kuvvetile yere fırlattı. Müfettiş yarı memnun, yarı endişeli mırıldandı:

— Şimdi iş daha ziyade güçleşti, bir de o mübareği arayıp bulmak lâzım... Şu gerdanlığı bu şekilde sermayesine elden çıkaracağınıza vaktile getirip bize teslim etseniz olmaz mıydı?

Morley, zoraki bir tebessümle sordu:

— Peki, şimdi ne olacak?

Rouper pantalonunun cebinden küçük bir kelepçe çıkararak cevab verdi:

— Lûtfen ellerinizi uzatınız!

Nakleden:
Ahmed Hidayet

Kitablar arasında

Mekteb Tasarrufu

Yazan: Dr. Said Emin Özik

İlmî makalelerile ve «Tasarruf» adlı eserile bize kendisini tanıtan Lozan Üniversitesi ticarî ve iktısadî ilimler, siyasî ve sosyal ilimler seksyonlarından mezun Dr. Said Emin Özbek, bu defa da «Mekteb Tasarrufu» adlı bir kitab daha neşretmiştir.

Mekteblerimizdeki tasarruf ve iktısad terbiyesinin ve onun hedeflerini, tarifini çok etraflı bir şekilde yapan müellif, ilk tahsil yuvalarında tasarrufun gayesi ve tarihçesi üzerinde de ısrar etmiş, talebenin tasarrufa ne şekilde alıştırılacağını ilmî şekilde izah ettikten sonra tasarrufun lüzum ve ehemmiyetini de tebarüz ettirmiştir.

Eserin ilâve kısmında Osmanlı İmparatorluğu zamanında tasarrufun inkişaf edememesi sebebleri anlatılarak tasarruf sandıklarının faydaları etrafında geniş malûmat verilmiştir.

Said Emin Özbekin eseri, bütün muallim ve idarecilerimiz için olduğu kadar ebeveyn için de faydalı bir kitabdır. Fiatı 50 kuruştur.

Mersin limanında ithalât, ihracat

Geniş hinterlanda malik olan liman, günden güne inkişaf ediyor

Mersin (Hususî) — Limanımızın ithalât ve ihracat hacmi gün geçtikçe inkişaf etmektedir. Geniş hinterlandı bulunan Mersinin, geçen nisan ayı içinde yaptığı başlıca ihracat ve buna mukabil ithalâtını şu rakamlarla ifade ve tebarüz ettirebiliriz:

İhracat

Cins	Kilo	Tutarı T.L.
Pamuk	307,176	124,553
Krom	12,821,640	326,783
Çavdar	1,725,311	69,122
Arpa	1,078,718	45,232
Kuru sebze	442,123	34,982
Deriler	58,305	28,358
Kayısı kurusu	107,139	25,716
Çekirdek içi	38,594	14,444
Diğer maddeler	956,141	98,269
Yekûn	17,535,147	767,459

İthalât

Cins	Kilo	Tutarı T.L.
Kobra	201,414	13,651
Demir emtia	992,350	118,149
Kahve	52,852	17,121
Bakır emtia	31,186	23,204
Çay	16,917	13,917
Çuval, kanaviçe ve saire	1,280,525	379,885
Yekûn	2,575,244	565,927

Yukarıdaki yekûnlara nazaran Mersin limanında 939 nisan ayı içinde yapılan ithalât ve ihracatı arasında ihracat lehine 201,532 Türk lirası kıymetinde 14,959,903 kiloluk bir fark görülmektedir. İthalât ve ihracat mevsiminin nisbeten durgun sayılan bir ayındaki bu muamele yekûnu bile memnuniyete şayandır.

Litvinof'un sıhhati

Paris - Soir gazetesi, bir Alman gazetesinin Moskova muhabirinin M. Litvinof hakkında verdiği bir haberi neşrediyor. Bu muhabirin yazdığına göre, son günlerde şehirde sık sık gezintiler yaptığı görülen sabık Hariciye Nazırının sıhhati birdenbire bozulmuş ve kendisi Kremlin hastanesine kaldırılmıştır.

Lublyano ilkbahar panayırı

Yugoslavyanın, Lublyana dokuzuncu ilkbahar panayırı, Majeste İkinci Piyer'in yüksek himayesi altında, 3 haziranda açılacak ve 12 hazirana kadar devam edecektir. Panayırda her türlü sanayi eşyasından başka elişleri, millî kıyafetler, Yugoslav tütünleri, halı ve küçük zanaat eserleri de teşhir edilecektir.

SİNEMA

Lionel Barrymore'un yıldönümleri

Amerikanın en büyük artistlerinden sayılan ihtiyar san'âtkâr doğumunun 61 inci ve sinemaya intisabının 30 uncu senesini idrak etti

Holivud'dan yazılıyor:

Lionel Barrymore malûm olduğu üzere diğer ikisi de kendisi gibi artist olan ve John Barrymore, Ethele Barrymore isimlerini taşıyan kardeşlerin en büyüğüdür. Mayısın on beşinci günü birkaç yıldönümünü birden idrak etmiştir. Doğumunun 61 inci, san'atkârlığa intisabının 50 nci ve beyaz perdede ilk defa görünüşünün 30 uncu senelerini.. Bu münasebetle mensub olduğu Metro - Gold - wyn - Mayer şirketinin idare meclisi reisi Louis. B. Mayer artistin şerefine büyük bir ziyafet verdi. Bu ziyafette sade Metro - Goldwyn - Mayer şirketine mensub değil, Holivud'un birçok tanınmış aktör ve aktrislerile, san'at ve fikir âlemine mensub kimseler bulundu.

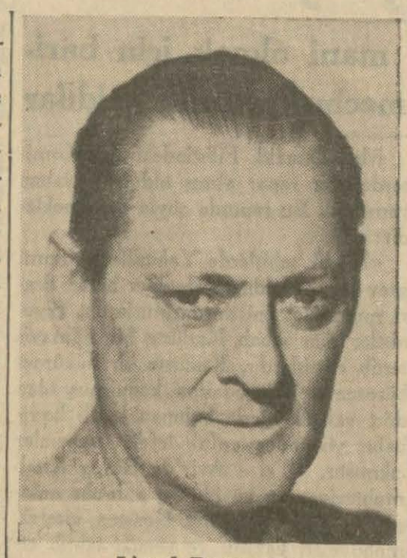

Lionel Barrymore

Yemekte söylenen nutuklarda bilhassa bir nokta tebarüz ettirildi. O da Barrymore ailesinin, bugün yalnız hayatta bulunan üç kardeş itibarile değil, epeyce eski devirlerdenberi uzayıp gelen bir anane halinde bütün ecdad noktasından da Amerikanın san'atkâr bir sülâlesi olduğuydu. Bu nutuklara cevab verirken hassas ihtiyar ağlıyordu. Birçokları bunların sevinc gözyaşları olduğunu zannettiler. Fakat bilâhare kendisile görüştüğüm zaman bana derdini yandı:

— Nasıl ağlamıyayım, dedi, müteveffa karım sağ olup da bugünleri göremediği için çok müteessirim. Bugün izdivacı herhangi bir eğlence gibi telâkki eden Holivud'da biz en mes'ud karı koca sayılıyorduk. İrene Fenwick'e 1923 te tesadüf etmiştim. Düşünün bir kere o zaman kırk beş yaşında olmakla beraber derin bir aşk ve sevgi nedir henüz bilmiyordum. «Pençe» namında bir piyeste başrolü oynuyordum. O da partönerimdi. Bu kadına delicesine âşık oldum. O da benim sevgime mukabele etmekte gecikmedi. Evlendik, adeta cennette yaşıyormuş gibi saadet içinde yüzüyorduk. Bir aralık ben bir kaza geçirdim. Bacağım kırıldı. Hâlâ onun eseri olarak, biliyorsunuz, hafifçe topallamaktayım. Vaziyetim tehlikeli bir şekle girmişti. Doktorlar ayağımı kesmeğe karar vermişlerdi. Sevgili karım beni o müşkül anlarımda ne kudretli bir şekilde teselli etti tahmin edemezsiniz. Adeta, o zamanlardan sonraki yaşamak kuvvet ve metanetini ondan aldım. Fakat felek müsaade etmedi. O benim hayatımı kurtardı ama, ben onun ölümüne mâni olamadım. Karımın hastalığı uzun sürmüştü. Her sabah stüdyoya giderken kendisine çiçek gönderir, her akşam da muhtelif kumpanyalardan celbettiğim filimleri odasında vücude getirmiş olduğum tertibatla kendisine gösteririm. Ah, zavallı karıcığım!.

Lâkırdıyı uzatmak üstadı büsbütün müteessir etmek olacaktı. Tekrar tebriklerimi sundum ve ayrıldım.

Bir iki satırla

★ Fransızlar bütün mevzuu Hindiçinide geçen bir filim yapacaklardır.

★ Rejisör Pierre Colombier bir stüdyo yangınında harab olmuş olan «Kartiye Laten» filmini yeniden vücude getirecektir. Bundan sonra başrolünü Raimu'nun temsil edeceği Trou-les-Bains isminde bir kordelâ yapacaktır.

★ İngilterede yeniden çevrilmekte olan «Bağdad hırsızı» filminin baş kadın rolünü ingilizce iyi konuşan bir fransız artistinin oynaması kararlaştırılmıştır. Fakat ingilizce bilen kadın artistlerden Simone Simon'un mu, Danielle Darieux'nün mü, Corinne Luchaire'in mi, yoksa Michèle Morgan'ın temsil edeceği henüz belli değildir.

Holivud'da yeni çevrilmekte olan filmler

Başrollerini tamamen yeni yetişen genc artistlerin oynadıkları «İlk cürümler» kordelâsından bir sahne

RADYO

Bu akşamki program

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU			
	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

13,30 Prgram. 13,35 Müzik (Bir konserto - Pl.) 14 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 14,10 Türk müziği: 1 — Nişaburek peşrevi. 2 — Ziya Paşanın Nişaburek semaisi: (Ey gül ne aceb) 3 — Ziya Paşanın nişaburek semaisi: (Bin zeban söylersin) 4 — Fahire Fersan: Kemençe taksimi. 5 — Ahmed Rasimin rast şarkı: (Bir gönlüme bir hali perişanıma bak). 6— Ali Rifat Beyin nişaburek şarkı: (Meyledip bir) 7 — Nişaburek saz semaisi. 14,40 Müzik (Neş'eli plâklar — Pl.) 15,30 Milli Küme müsabakaları (19 Mayıs stadından naklen) 17,30 Program. 17,35 Müzik (Dans saati). 18,15 Türk müziği (Fasıl heyeti). 19 Konuşma (Dış politika hâdiseleri). 19,15 Türk müziği: 1 — Cemil Beyin kürdilihicazkâr peşrevi. 2 — Boğosun kürdilihicazkâr şarkı: (Güller açmış bülbül olmuş bi karar) 3 — Şemseddin Ziyanın kürdilihicazkâr şarkı: (Güvenme hüsnüne). 4 — Salâhaddin Pınarın kürdilihicazkâr şarkı. (Ne gelen var) 5 — Kemal Niyazi Seyhun (Kemençe taksimi) 6 — Artakinin kürdilihicazkâr şarkı: (Ay dalgalanırken) 7 — Vasilin kürdilihicazkâr saz semaisi 8 — Dedenin Uşşak şarkısı: (Ağlatırlar güldürürler) 9 — Hicaz türkü: (Sürmelimin gözlerine) 10 — Gerdaniye türkü: (Ey serenler serenler). 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15 Temsil: (Werther) Yazan - Goethe. 21,15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukud ve ziraat borsası (fiat) 21,25 Neş'eli plâklar- R. 21,30 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necib Aşkın) 22 Haftalık posta kutusu, 22,30 Müzik (Balet müziği — Pl.) 23 Son ajans haberleri ve yarınki program. 23,15 — 24 Müzik (Cazband - Pl.)

Operalar ve operetler

21,05 Paris (P.T.T.): Karmen.
21,15 Brüksel I: Operet temsili
22,05 Roma: Musikili bir temsil.
22,05 Varşova: Operet temsili.

Büyük konserler

21,05 Strassburg: Bartok ve sair bestekârların eserleri.
22,055 Floransa: Senfonik konser.
22,35 Londra (Regional): Handel'in eserleri.
23,30 Kopenhag: Dvorak ve Charbier'nin eserleri.

Oda musikileri

18,55 Paris (P. T. T.): Purcell'in eserleri.
21,35 Sottens: İsviçre musikisi.
23,25 Doyçlandzender: Muhtelif havalar.
23,35 Milâno: Kuvartet konseri.

Solistlerin konserleri

19,05 Saarbrücken: Keman ve piyano konseri.
21,35 Kolonya: Şan konseri.

Eğlenceli konserler

17,05 Königsberg: Muhtelif parçalar.
19,05 Viyana: Viyana musikisi.
22,05 Stokholm: Talebe şarkıları.
23,25 Münih: Saksofon orkestrasının konseri.

TEŞEKKÜR

Zevcim, babamız İhsan Şerifin vefatı münasebetile bizleri telgrafla taziye ve teselli etmek hatırnüvazlığında bulunan sayın Maarif Vekilimiz Bay Hasan Âli Yücele ve Maarif Vekâleti erkânı muhteremesine, merasime bizzat gelen veya teselli verici yazılarile acımıza uzaktan iştirak eden lûtufkâr dostlara, merhuma karşı besledikleri candan sevgilere, onun defin hizmetini bilfiil ifa edecek kadar ileri varan ve bize minnettar göz yaşları döktüren asil ruhlu, büyük imanlı talebe yavru ve kardeşlerimize yanan kalbimizin en derin şükranlarını iblâğ eder, ayni zamanda eski bir gazeteci olan merhuma gösterdiği yakın alâkadan dolayı sayın matbuata teşekkür etmeği vazife biliriz.

Merhumun zevcesi: Şaziye
Çocukları: Kâmran Şerif, İtimad, Şerif, Buran

ÖLÜM

Riyaseticumhur sekreterlerinden Memduh Atakulun kayınpederi, Müzeler Başsekreterliğinden mütekaid Fahri Uzun damadı, Erenköy lisesi direktörü Mahir Uzun dayısı, eski İlk tedrisat şube müdürlerinden ve Ticaret ve Sanayi Odası memurlarından Talât Âli Erbatuk, müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak vefat etmiştir.

Cenazesi bugün saat 11 de Haseki camii yanındaki evinden kaldırılarak namazı Sünbülefendide kılındıktan sonra Silivrikapıdaki aile kabristanına defnedilecektir.

***

Mütekaid mülkiye memurlarından sabık Kırşehir Mutasarrıfı B. Leon Aycan dün vefat etti. Cenaze merasimi yarınki pazar günü saat 13,30 da Feriköy Ermeni kilisesinde yapılacağı esefle beyan olunur.

Pangaltı Tepeüstü AKIN sinemasında
TÜRKÇE SÖZLÜ
LOREL-HARDY ve İKİZLERİ
GÜNAH GECESİ
GABY MORLAY — CHARLES VANEL
Gündüz ve gece 8,45 te 2 film birden

Bu akşam TURAN Tiyatrosunda
Ses Kraliçesi Hamiyet Yüceses ve arkadaşları,
Ertuğrul Sadi Tek ve heyeti temsiliyesi
tarafından TATARAĞASI vodvil 3 perde.
Okuyucu Aysel ve Macar varyetesi.
Fiatlarda zam yoktur. Telefon: 22127.

Bugün SÜMER Sinemasında 2 Film birden
1 - Ne Şeker Şey
Fransızca sözlü
DEANNA DURBİN
2 - HAVA ŞEYTANLARI
Görülmemiş bir macera ve sergüzeşt filmi.
Yaz fiatları 15 - 20 - 30 kuruş
Bugün matineler saat 1 de başlar.

Ehven fiatla
Acele satılık ahşap hane
Iki bölük ve sekiz odayı muhtevi derunu muşamba döşeli, mutbah iki tulumba bir sarnıç ve mıktarı kâfi bahçesi vardır. İçindekilere müracaat.
Aksaray Horhor hamam sokak 27 No. hane.

ERTUĞRUL SADİ TEK
Şehzadebaşı TURAN tiyatrosunda bu gece (Hamiyet Yüceses) ve arkadaşları (Tatarağası) vodvil Okuyucu Aysel Macar varyetesi

EĞE TİYATROSU
Nureddin Gencdur ve arkadaşları Pek yakında Yaz temsillerine başlıyor.

Bugün MELEK sinemasında
2 büyük ve güzel film birden
1 - KİBAR GARSON
SACHA GUIRY'nin en son ve en mükemmel filmi
2 - MANUELLA
DOROTHY LAMOUR'un en büyük zaferi
Filme ilâve ularak:
1 - ATILAY denizaltı gemimizin denize indirilişi
2 - TAHRANDA İRAN Veliahdinin düğünü
3 - NEVYORK Sergisinin açılış töreni v. s.
Bugün saat 12,45 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler.

Bütün Amerika donanmasının iştirakile yapılan senenin en büyük deniz muharebesi filmi
TÜRKÇE SÖZLÜ
DENİZALTI - D - I
Memleketimizde şimdiye kadar yapılan Türkçe filmlerin en güzeli
Bugün LÂLE Sinemasında
İlâveten: Renkli Mickey VALS DİSNAY ve METRO JURNAL
Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler
Bu film Ankarada, Yenişehirde
ULUS Sinemasında da gösterilmektedir.

TAN SİNEMASI
TARAKANOVA
PİYER RICHARD
WİLM
Foks Jurnal dünya haberleri
İlâveten 1 ve 4,30 da
SERENAD

AMASYADA
Cemaleddin Kitabevi
Cumhuriyet Gazetesinin ve bütün mekteb kitabları, kırtasiye ve mecmuaların tevzi yeridir.

San'at ve hayat

Yeni bir klâsikliğe dair

Yazan: *NURULLAH BERK*

Henüz pek yakın bir dünde - bilhassa «D» grupunu kurduğumuz sıralarda - mensub olduğum zümredeki arkadaşlarımla birlikte, aşırı ve ihtilâlperest telâkkiler besler ve bu telâkkilerimi çalışmalarımda tatbik etmek isterdim. Bugün, yavaş yavaş kendisini kabul ettirmiş bir ihtiyacla karşılaşıyoruz: Nizam ve yeni bir klasisizm ihtiyacı. Mücerred düşünmeğe ve tabiati tepmeğe alışanlar için bu ihtiyac, ayni zamanda, çetin mânialarla dolu tehlikeli bir saha gibi görünmektedir fakat aşikâr lüzumu karşısında hepimizin boynunu eğmektedir.

Son seneler içinde garbda başlıyarak bizim plâstik san'atlarımıza sirayet eden bu nizam ihtiyacını kavrayabilmek için san'atın, bilhassa son yarım asır içinde geçirmiş olduğu istihaleleri gözden geçirmek lâzımdır.

Maziye ve dolayısile an'aneye dayanan san'tı ilk parçalama teşebbüsü, 1867 de, Claude Mouet tarafından icad edilen Empresiyonizm ile başlamıştı. Bu meslek, koyu renklerle yapılmış tablolara güneş ve hava sokmak için, ziyada mevcud yedi renkle iktifa ederek parlak ve ışıklı eserler vücude getirdi. Empresiyonistler çizgiyi, terkibi, inşayı ve tablonun klâsik esaslarını reddederek ancak ve ancak güneşin ihtizazlarını tercüme ettiler. Diğer taraftan, kullandıkları yedi rengin birbirlerine olan aksül'amellerini kimyevî bakımdan tetkik ediyorlardı.

Böylelikle Empresyonizm, mazi ile bütün rabıtaları kesmekle, ilk ihtilâl hareketi yapmış ve modern san'ata kapıyı açmış oldu. Sonraları - 1907 de - Fov, yani «yırtıcı hayvan» adı verilen bir hareket, renge, en aşırı ifadelerini vermeğe teşebbüs etti. Fovizm en kuvvetli, en acı renkleri birbirine karıştırmadan muşamba - baya sürerek rengi, lirik bir unsur olarak kullandı ve bu vadide varılacak en son cesaret haddini buldu. Bu cereyan, ananevî san'atın koyu ve mutedil renklerini kaldırmak için Empresyonizm tarafından kurulan prensipi, daha ileri giderek, tamamlamış oldu.

Artık yol bütün ihtilâllere, bütün aykırılıklara, hatta bütün «san'at dışı» cereyanlara açılmış bulunuyordu.

Kübizm, - 1909 - 10 - hendesî inşayı ve mücerred şekilleri plâstik san'atlara soktu, bu Empresiyonizme karşı ayni zamanda bir aksül'ameldi. Empresiyonistlerin yalnız rengi nazarı itibara almalarını kusurlu bulan kübistler, eşyayı, daha derin bir şekilde tahlil edebilmek için, onları hendese zaviyesinden tetkik ede - rek tamamile deforme ettiler. Tabiatin bize gösterdiği munis ve makul manzaralardan tamamile tecerrüd ederek adeta metafizik bir sentezini kurmaya çalışmış olan kübizm, tamamile mücerred, fikrî spekülasiyonlara dayanan bir cereyandı. Hiçbir taklid ve realizm kaygusu taşımıyan, çizginin ve rengin bizatihî ifade ve telkinlerile iktifa eden bu cereyan, çok şayanı dikkat taraflar taşımakla beraber, san'atı «ab-absurdo» ya kadar götürdü.

Pürizm - ki kübizmin diğer bir şekli idi -, Ekspresyonizm, rüyanın ve tahteşşuurun ilhamından meded uman Sürrealizm modern san'atın esaslı cereyanlarını teşkil ettiler.

Gün geldi ki üstüste veya yanyana sürülmüş birkaç renk, muşambanın ortasına çizilmiş üç müselles veya bir murabba, yahud boya yığınları üzerine serpiştiril - miş kumlar, yapıştırılmış gazete, tahta parçaları, san'at eseri iddiasile ortaya çıkarak ciddî tahlillere sebeb teşkil ettiler. San'at, başıboş ve serâzad, istediğini yapıyordu. San'atkârın, «ben böyle görü - yorum, böyle hissediyorum» demesi kâfi bir garanti idi.

Bunu yazmakla bu cereyanları tenkid etmiş olmuyoruz. Herbirinin kendine göre manası, felsefesi, estetiği vardır. Ancak gerek mücerred, gerekse tabiatin tefsirinde fazla aşırı davranmış olan san'at şekilleri bize, ifratın daima çıkmaza gittiğini göstermiş oldular. Müstakil san'at, kendisine bahsettiği serbestlikten sarhoş olarak taşkınlığın son mertebesine kadar gitti. Jaconde'a sakal ve bıyık takıp Eyfel kulesinin tepesine oturtan «Dada» cereyanından sonra yapılacak birşey kalmadı. Bugünün genc san'atkârı, takib ettiği yolun birdenbire, bir uçurumun kenarında bittiğini, boşluğa atılarak intihar etmemek için geriye dönmek lâzım gel - diğini anlamıştır. Çizgilerin ve renklerin metafizik plânında yapılmamış tecrübe kalmadığı için san'atkâr, mücerred kıymetlerden usanarak yeniden tabiate, dolayısile an'aneye dönmeğe mecbur kal - mıştır.

Bu dönüş sessiz sadasız ve biraz korkaktır. Picasso, Matisse, Dufy, Derainle müstakil san'at, öyle şaheserler yaratmıştır ki, daha klâsik bir nizama önayak olmak istiyen genclerin tabloları, donuk, müstereddid, hatta karaktersiz tesirini vermektedir. Fakat ne de olsa bu an'anevî san'at şekillerine rücu, büyük bir iradenin, kaybedilmiş yolları yeniden bulma azminin mahsulüdür. Klâsik nizamı bulmak, ihtilâlci olmaktan belki daha güç olduğu için genc san'atkârlar, nankör bir vazifeyi üzerlerine almış bulunuyorlar. Mücerred ve ekspresyonist san'atın artık son sözünü söylediği bugünlerde, yeni klasisizm, ne büyük san'atkârını, ne de şaheserini vermiştir.

Fakat muhakkak olan, san'atkârın artık abstraksiyon'dan bıktığı, tabiati, eski tezyifkâr gözlerile bakmadığıdır.

Nurullah BERK

Adanadaki topçu alayına sancak verildi

Adana (Hususî) — Şehrimizde bulunan topçu alayımıza sancak verme merasimi, Demirköprü civarındaki sahada askerî ve mülkî erkân ve kalabalık bir halk kütlesi önünde yapıldı.

Merasime, askerlerimiz, teftiş edildikten sonra komutan albay Ali Rıza Kazankayanın bir nutkile başlanmış, askerlerimiz and içmiş ve bunu kahraman topçularımızın geçid resmi takib etmiştir.

Mersinde

Mersin (Hususî) — Şehrimizdeki alaya sancak verme töreni, geçen pazar günü devair ve müessesat mensublarının ve hemen bütün Mersin halkının iştirakile Baruthane civarındaki sahada yapıldı. Bu münasebetle hitabeler irad edildi ve bundan sonra kahraman subay ve Mehmedciklerimizi göğüslerimizi cidden iftihar, itimad ve sevincle kabartan bir intizam ve ihtişam içinde geçid resmi yaptılar. Bütün halk, şanlı bayrağımızı selâmladı.

Partinin çay ziyafetinden sonra, akşam, bu törende hazır bulunan Orgeneral İzzeddin Çalışların şerefine alay tarafından Tüccar kulübünde 200 kişilik diğer bir ziyafet verlimiştir.

Yukarıdaki resim, Mersindeki alaya sancak verme merasiminde bulunan kumandanlarımızla Mersin Valisini bir arada gösteriyor.

Çinde Amerikanın müdahalesi

Nevyork 19 (a.a.) — Gazeteler, Fransa, İngiltere ve Amerikanın «Kulangsu» daki kuvvetli müdahalelerini memnuniyetle kaydetmekte ve bu hareketin Japonyanın Çinden garb milletlerini çıkarmaya matuf olan mesaisini durdurmaya ilk teşebbüs olduğunu beyan etmektedirler.

Bütün protestolara rağmen Japonya, hâkim olduğu her yerde ecnebi menafiinin yaşamasına ancak kendi maksadlarına uygun olması nispetinde müsaade etmek niyetinde olduğunu ispat etmiştir.

İktısadî hareketler

Sigorta tarifelerinde yapılan tenzilât

Ticaret Vekâleti sigorta tarife komisyonu, uzun müddettenberi üzerinde yaptığı tetkikler neticesinde sigorta tarifelerinde esaslı değişiklik ve tenzilâtı ihtiva eden bir projeyi ortaya koymuştu. Şimdi Ticaret Vekâletinin tasvib etmiş olduğu tadilâtla 1931 senesindenberi tatbik edilmekte olan yangın sigortaları temel tarifesinin bazı sınıflarında yüzde otuza kadar yükselen ve vasatî olarak yüzde on beşe tekabül eden tenzilât yapmıştır. Bu tenzilâtın bilhassa ikametgâh ve ev eşyası gibi daha geniş halk kütlesini yakından alâkalandıran kısımlarda temin edilmiş olması bir taraftan halk, diğer taraftan sigortacılığımız için pek faydalı olacaktır.

Medeniyetin yükselişile mütenasib olarak inkişaf eden sigortacılığın memleketimizde çok geç yerleştiğini itiraf etmeliyiz. Bugün gördüğümüz emniyetli Türk sigortacılığı, Türk inkılâbının öz malı ve muvaffakiyetli eseridir.

19 uncu asrın ikinci nısfında, koyu cehalet çemberini yararak memleketimize girebilen sigorta, 1865 yılında İmperiyal ve Sum namlarında iki sigorta şirketile yerleşmiştir. Fakat halkın Allaha tevekkül akidesini yıkmak kolay olmadığından sigortalar halkın arasına girememiş, büyük yangınlar birbirini takib ettikçe halk sigortaya biraz ısınmıştır. Nihayet, 1894 senesinde Osmanlı Bankası, «Osmanlı sigorta şirketi» ni kurmuştur.

19 uncu asır sonlarında ticareti berriye ve bahriye kanunlarına sigortaya aid mevzuatın zeyil olarak girmesi ve çıkarılan iki fetva, sigorta kumpanyalarının eline bir hücceti katıa olarak geçmiş ve ecnebi sigorta şirketleri bununla Anadolu içerilerine kadar girmeğe başlamışlardır. İşte bundan sonra millî kelimesini ihtiva eden isimde şirketler kurulduğu görülmüştür.

Bu işe millî sermayeyi teşrik etmek ihtiyacında olduğumuzu gören Cumhuriyet hükûmeti, İş Bankası vasıtasile ilk defa yarı sermayesi Fransızlara aid olarak 1925 senesinde «Anadolu sigorta şirketi» ni tesis etmiştir. Bundan sonra çok noksan ve iptidaî olan sigorta mevzuatımızın takviyesine geçilmiş, 25 nisan 1927 de «sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi» hakkındaki kanun mer'iyet mevkiine konulmuştur. 20 temmuz ve 1 ağustos 1927 tarihli kanunlarla da murakabe hakkı hükûmete verilmiştir.

Merkezi Viyanada bulunan Föniks de Viyen ve Türkiye Millî sigorta şirketlerinin hali acze düşmeleri üzerine sigortacılığımız için yeni hükümler konulmasına lüzum hasıl olmuş, halkın menfaatleri mutlak şekilde korunmuştur. Bundan sonra, sigortacılığın daha ziyade millileştiği 1935 te Sümerbank eski İtimadı Millî sigorta şirketini alarak Güven şirketinin kurulduğunu, Anadolu sigorta şirketinin tamamen millileştiğini, 1936 da Ankara sigorta şirketinin de kurulduğunu görüyoruz.

Millî sigortacılığımız, memlekette az zamanda büyük itimad uyandıran, Türk teknisyenler yetiştiren bir muvaffakiyet abidesi halindedir. Yeni tarife tenzilâtı, sigorta ile halkı yekdiğerine daha fazla yaklaştıracaktır.

F. G.

Misisipi münzevisi

Bir Amerikalı, senelerdenberi sal üzerinde yaşıyor

Yeryüzünde en orijinal bir inzivada yaşıyan adamın, Mississippi nehrinin orta kısmında yaşıyan bir Amerikalı olduğunu, Amerika gazeteleri yazıyorlar. Bu adam, nehirde birkaç parça ağaç gövdesinden yapılmış bir sal üzerindeki kulübesinde yatıp kalkmaktadır. Başkalarına mümkün olduğu kadar az görünmek çaresini aramış, salın orta yerinde bir delik açmıştır. Bu suretle kulübe içerisinde nehir suyile her gün banyo yapabilmektedir. Bu delikten sarkıttığı oltaya takılan balıklarla karnını doyurmakta imiş. Sulara kapılan meyva ve sairenin de ilâvesile, hiç aç kalmıyormuş. Arada nehir yüzünde salına doğru sürüklenen çalı, çırpıyı topluyor, güneşte kurutuyor, yemeğini bunları yakarak pişiriyormuş.

Mississippi münzevisinin haricden tedarik etmesi zarurî olan biricik şey, tütünmüş. Tütün tiryakisi, bundan vazgeçmiyor ve kayıklarla gelip geçenlerden tütün satın alıyormuş. Para yerine de, yılan balığı veriyormuş. Birkaç senedir su üstünde seyyar bir inziva hayatı geçiren bu Amerikalı, sırrını başkasına söylemez, tamamile kendi içine çekilmiş bir adam olduğundan, bu tarzda inzivayı tercih etmesinin sebebi, henüz öğrenilememiştir.

ŞEHRİN İÇİNDEN

"Umumî harbden sonra bir hayli değiştik!„

Vaktile yarı beline kadar kızardığı için terbiyeli notunu verdiğimiz kimselere, bugün en hafif tâbirle pısırık diyoruz

Eskiden:

Bir dirhem etin bin ayıb örttüğüne inanılırdı.

Bugün:

Şişmanlık ve et, zarafetin 1 numaralı düşmanı sayılıyor.

Yazan: Salâhaddin Güngör

Büyük Harbdenberi - yeni bir umumî harb karşısında, bu «Büyük Harb» tabiri de, kimbilir ne gülünc hale gelecek! - bir hayli, ama bir hayli değiştik. Giyinmemiz değişti, konuşmamız değişti, gezip tozmamız değişti, eğlencelerimiz değişti. Hâsılı, düne hiç benzemiyen insanlar olduk.

Meselâ, benim çocukluğumda şık şu tipte adama derlerdi: Başta açık vişne çürüğü fes, boyunda sekiz parmak yüksekkolalı parlak yaka ve bu yakanın iki kanadı arasına takılmış kendinden düğümlü bir boyunbağı.. - O zamanlar kıravatın adı boyunbağı idi - gözde, - eğer ihtiyac varsa - şimdiki gibi bağa cinsinden kaba saba değil, altın suyuna batırılmış, bir küçük pensle burnu iki tarafından cendere içine alan minimini bir gözlük... - bu gözlüğü, ince bir zincirle, ceketin yakasına iliştirmek; şıklığın icabları arasında idi -

Sırtta, hemen daima ayni renk kumaştan bir kostüm... Bugünkü gibi renkleri biribirine yan bakan, ceketi ayrı, pantalonu ayrı melez kıyafetle dolaşanlarla:

— A... şuna bak.. deli alacası giymiş! diye alay ederlerdi.

Ayakta mutlaka rugan, yahud rugan çeşnisini veren parlak glase yandan düğmeli fotinler... Yelek cebinde iki tarafından incecik kordonu sarkan bir de altın saat bulundu mu artık dokunma keyfine!

Bir de bugünkü şıkları gözünüzün önüne getirin: Boyanmış çuvala benzeyen Skoç örmesi bir ceket, ayakta, açık renk bir pantalon.. Belde, ikide bir düşen zibidi bir kemer.. Boyunda - biraz çekince ip gibi uzayan - ne idüğü belirsiz allı yeşilli bir kıravat...

Bazan kıravat filân da hakgetire... Beyaz ipek gömleğin çözük düğmeleri altında, tıraşı uzamış suratile gelip geçenlere teklifsizce sırıtan çıplak bir göğüs!..

Harb önü genclerile harb sonu genclerı, giyinişlerinde olduğu kadar, yürüyüşlerinde, gülüşlerinde, söyleyişlerinde de biribirlerinden ayrılıyorlar.

Vaktile ağır yürümek, terbiye iktizası idi. Biraz hızlı gidecek olsak:

— Arkandan atlı mı kovalıyor? diye söylenirlerdi.

Büyükler konuşurken, biz mutlaka susmak mecburiyetinde kalırdık. Umumî bir muhavere mevzuuna karışacak olsak, hemen ağzımızın payını verirlerdi:

— Su küçüğün, söz büyüğündür!

Yolda yürürken, sağa sola bakılmaz, sokak ortasında durup şunun bununla konuşulmazdı.

Bir de şu hareketli gencliğe bakın... Yürür gibi değil, koşar gibi de değil, - tayyare devrinde yaşadıklarını hatırlatmak için olacak - âdeta uçar gibi gidiyorlar. Biz ise, pek küçüklüğümüzde, en seri nakil vasıtası olarak arabayı tanımıştık. Daha sonraları, elektrikli tramvayları, otomobilleri de gördük ama, hareket seyrimizi araba yürüyüşünden bir türlü kurtaramadık!

Vaktile bir genc için en büyük meziyet, utangac olmaktı:

— Maşallah, filâncanın çocuğuna... denilirdi, öyle terbiyeli ki... Yüzüne bakınca, yarı beline kadar kızarıyor!.

Bugün, böylelerine en hafif tabirleri kullanarak pısırık ve beceriksiz diyoruz.

Eskiler, «bir dirhem etin bin ayıb örttüğüne» inanırlardı. Zayıflayacağız diye herkesin ödü kopardı.

Bugünküler ise, bilâkis şişmanlığı, zerafetin 1 numaralı düşmanı sayıyorlar.

Dünün adamları, sıhhatli bir çehreyi:

— Yanağına dokunsan kan damlayacak! diye tarif ederlerdi. Biz ise şimdi, sıhhatin rengini, güneş yanığı yüzlerde arayoruz.

Pilâvla hamur işi, eski Türk sofralarının baş sedirinde otururlardı. Zayiflik moda olduktan sonra; havuç haşlamasile kabak basdısı günün baş yemeği oldu.

Eski hanım kızlarımızı düşünüyorum: - ne tuhaf - hepsi de uzun saçlı idiler.

Eski güzellerin, kaşından gözünden evvel, saçı methedilirdi:

— Yaradana kurban olayım... Aman, ne kız.. ne kız... Bir görseniz, saçları topuklarını döğüyor!...

Bugünkü zevkimizi elde ölçü olarak kullanırsak, saçları topuklarını döğen bir kızı, bilmem içimizde görmeğe tahammül edecek kaç kişi bulunur?.

Harb önü çocuğu, sporu mektebde jimnastik dersi diye bir angarya gibi bellerdi. Harb sonrası çocuğu için spor, bir gündelik meşgale oldu.

Hasılı o kadar değiştik ki şaşmamak mümkün değil! İnkılâb yolunda katettiğimiz mesafelere şöyle bir göz atmak dahi başımızı döndürmeğe yetiyor!

Çarşafla peçeyi, sarıkla cübbeyi, külâhla âsayı, tekke ile şeyhi, müzelerin kıyafet salonlarında bir umacı gibi seyreden Cumhuriyet devri, çocuklarına ne mutlu!.

SALÂHADDİN GÜNGÖR

Bükreş — Romanya Veliahdi Prens Mişel (siyah gözlüklü) Baneasa'ya giderek Krallık çiftliğini ziyaret etmiştir.

Kocasız kalmıyan kızlar memleketi

Siyamda, koca bulamıyan çirkin kızlar, mahkûmlarla evlendiriliyor

Siyamda yaşı otuzu geçip de hâlâ evlenmemiş kadın bulunmaz. Her Siyamlı kız, yaşlanmıya başlamadan evlenmek mecburiyetindedir. Bu kaide, Asya kıtasının cenubundaki bu memlekette esas kaidelerden biridir ve hatta, evlenmek istemiyen yahut da bunu ihmal eden kız, tazyikle karşılaşır.

Lâkin, her kıza güzel denilemiyeceğine, hele güzellik mefhumu herkesin görüşüne göre az, çok değişebileceğine göre, çirkin sayılan bir kızı nikâhlamak istiyen erkek bulunmazsa, vaziyet, ne olacak? Bir kere, kız otuz yaşına bastığı halde daha evlenmemişse, hükûmet onunla kendiliğinden alâkadar olur. Bu arada kızın hükûmete müracaatle kendisine koca bulunmasını istediği de vakidir. Eğer hükûmet bunlara başka koca bulamazsa, mahkûmlar arasından erkek arar. Ekseriyetle hafif cezalı mahkûm tercih edilir ve kendisine «evlendiğin takdirde cezanın geri kalan kısmını çekmiyeceksin» denilir. Erkek, çirkin bulduğu bir kızla evlenmektense hapiste kalmağı tercih ettiğini söylerse, tazyik artar. Bununla beraber, hafif cezalılara çirkinler arasından nisbeten güzelini seçmek hakkı bırakılır. Cezası ağırca mahkûmlara gelince, bunların kız seçmek hakkı yoktur. Kendilerine verilen kızlar en çirkinlerindendir. Bu da bir nevi ceza olmakla beraber, hafif cezalılar fazla inad etmedikleri gibi, ağır cezalıların da teklifi reddettikleri pek öyle görülmemiş gibidir. Ne de olsa, dört duvar arasında kapalı kalmak istemezler. Evlenmek şartile salıverilen mahkûmlar, sonradan karılarını bırakmağa kalkışırlarsa, dönecekleri yer, hapisanedir.

Siyamda bu esasın tatbikında, kadının erkek tarafından beslenmesi, korunması, avutulması lüzumu sebeb olarak gösterilmekle kalmaz. Beğenmediği kızla zoraki de evlense, kurduğu aile hayatının erkek üzerinde kendisini iyiliğe tema - yül ettirici tesir bıraktığı kanaati vardır. Hele hafif veya ağır cezalı mahkûmların, karılarile ayni çatı altında yaşadıktan biraz sonra, ekseriyetle doğru yolu buldukları, bir daha cürüm işlemekten çekindikleri, çoluk çocuk sahibi olarak avunup gittikleri, Siyam istatistiklerine istinadla, resmen de söylenilen bir cihettir.

Kayıb terzi

Yirmi gündenberi aranan cesed, dün Beşiktaş önünde denizden çıkarıldı

Beşiktaş sahilinde dün sabah bir cesed görülmüştür. Sahile çekilen cesedin üzerindeki evraktan, hüviyeti, Beyoğlunda terzi Teolos oldığı, otuz beş yaşında bulunduğu şeklinde tespit edilmiştir. Teolosun ailesi, kendisinin yirmi gündenberi kaybolduğunu söylemiştir. Düzgün elbisesi, boyunbağı, üzerinde bulunan cesedin caketi araştırılınca, doksan yedi küsur lira miktarında para ele geçmiştir. Cesed, şişmiş, tegayyüre uğramış haldedir. Ölümün sebebi anlaşılmak üzere otopsi yapılması lâzım geldiğinden, cesed Morga gönderilmiştir. Tahkikat yapılmaktadır.

Mussolininin teftişleri

Vercelli 19 (a.a.) — Mussolini bugün Piyemonte'de teftiş seyahatine devam etmiş ve Magiore gölünün cenub sahiline kadar gelmiştir.

Siz bu satırları okuyup bitirdiğiniz anda:

Dünya, mihveri etrafında, otuz dört kilometre sür'atle dönmüştür.

İnsan üzerinde 5300 milyon kere milyon kilo tazyiki olan havainesimi, fabrikaların, evlerin, otomobillerin ilâh.. neşrettikleri hararet yüzünden, on dörtte bir derece nispetinde yükselmiştir.

Amerikada on altı cerrahî ameliye yapılmıştır.

İngiltere, hava kuvvetlerile hava hücumuna karşı müdafaa tedbirleri için bizim paramızla yedi yüz seksen lira sarfetmiştir.

İngiltere radyo idaresi, bütün İngilterede mevcud dokuz milyon radyo abonesinden bizim paramızla otuz dokuz lira vergi tahsil etmistir.

Yeraltı simendiferi bulunan şehirlerin, trenin geçdiği yerler, iki yüz defa ihtizaz etmistir.

DUYDUNUZMU?

Sonu iyidir...

Atinalı Alkiviyadis Serafis isminde bir Yunanlı, geçenlerde Amerikada, dünyasını değiştirmiş ve doğduğu şehre, yani Atinaya, 4 milyar drahmiyi bulan servetini hibe etmiş.

Alkiviyadisin hayatı oldukça meraklı safhalar gösteriyor. 60 yaşında ölen bu adam, bundan 50 yıl önce, yani on yaşında iken anası ve babasile beraber Amerikaya göçtükten sonra, ilk iş olarak gazete müvezziliği yapmış. Sonra, nedense işi kundura boyacılığına dökmüş. Arkasından bulaşıkçı, daha sonra uşak olmuş. Lâkin, içtimai mevkii böyle gitgide düşen Alkiviyadis dostumuz, günün birinde, biriktirdiği paralarla bir çiftlik alıp içine kurulmuş. Çok geçmeden, çiftliğin tarlarından birinde, petrol madeni bulunmuş ve sabık uşak, «yürü kulum!» sırrına mazhar olup efendiliğe yükselmiş.

Bütün bu maceranın içinde dikkatimi çeken, Alkiviyadisin, işe gazete müvezziliğinden başlaması oldu. Frenklerin meşhur bir sözü vardır. Gazeteciliğin ilerisi parlaktır ama, bir kere içinden sıyrılmaya bakar, derler. Müteveffanın milyarına bakarsanız, bu darbımesele, gazetenin müvezzini de dahil etmekte beis yoktur gibi gelir.

Benzeye benzeye...

Amerikalılar realizmi severler, heyecanlı işlere bayılırlar. Bu realizm iptilâsının en canlı nümunesi şimdi Nevyork sergisinde görülüyor.

Amerikalının görmeyi delice bir merakla isteyip de kapısının eşiğinden bile içeri giremediği bir yer vardır. Singsing hapishanesinin elektrikli idam sandalyesi odası. Gene ayni derecede, hatta daha büyük bir arzu ile hasretini çektiği manzara, bu sandalyede idam sahnesidir. Sergi idaresi bu psikolojik hakikati bildiği için, sergide, idam hücresinin bir modelini vücude getirmiş. Sandalyesi, cellâdı, hapishane hücresi, polisi, herşeyi tamam. Hatta mahkûmu, ve dahi, idam esnasında çığlık atıp bu facia sahnesine tam hakikat çeşnisi vermeye memur kadın çığırtkanları.

Mahkûm rolünü oynamaya memur adam bir kişi. Günde tam otuz beş defa hücresinden çıkarılıp sürüklene sürüklene elektrikli sandalyeye getiriliyor, kafasına taş, kollarına bacaklarına kened geçiriliyor ve otuz beş defa idam ediliyor.

Hepsi iyi ama, şu sahici adamdan mankeni beğenmedim. Benziye benziye kış, benziye benziye yaz olur derler. İster misiniz, benziye benziye ilin masumu, sergiden sonra mahkûm olmaya kalkışsın!

Atatürk için...

Ölümünden sonraki hatıralarla hayatındayken yazılanlar

Yazan: *ISMAIL HABIB*

Yeni çıktı

Fiatı 75 kuruştur.
Her kütübhanede bulunur.

SPOR

Liseliler muhteliti, dün Istanbul muhtelitini 4 - 2 mağlûb etti

Dünkü maçlar

İstanbul muhteliti, eksik oyuncile oynadı, Matbuat takımı da Beşiktaş mütekaidlerini yendi

İstanbul muhteliti - Mektebliler maçından bir an

19 mayıs genclik bayramı dolayısile tertib edilen İstanbul muhtelitile liseler muhteliti arasındaki futbol maçı, dün Kadıköy stadında yapıldı.

İstanbul futbol ajanlığı pazara maçı olan Galatasarayla Fenerbahçeden maada diğer kulüblerden birçok oyuncular davet ettiği halde, bunların bazıları gelmediğinden muhtelit takım derme çatma bir kadro ile teşkil edilmiştir.

Evvelce kulüblerde oynayan lise oyuncularından iyi bir şekilde teşkil edilen muhtelit takım da çok hâkim bir oyundan sonra İstanbul muhtelitini 4 - 2 gibi bir farkla mağlûb etmiştir.

Şazi Tezcanın idaresinde başlayan maça her iki muhtelit şu şekilde çıkmıştır:

Liseler muhteliti: Cihad - Bülend, Osman - Metin, Halil, Enis - Tarık, Niyazi, Cihad, Hüseyin, Bülend.

İstanbul muhteliti: Mehmed - Vlastardi, İbrahim - Arşekir, Etyen, İbrahim - Diran, Şeref, İsmail Hakkı, Bambino, Mustafa.

Oyun liselilerin hücumile başladı. İlk dakikada İstanbul kalesine inen liseliler, sağiçleri vasıtasile ilk gollerini yaptılar.

Oyunda hemen hemen hâkimiyeti temin eden liseliler, İstanbul muhtelitinin oyununu mütemadiyen bozarak yirmi dakikada sağaçık Bülend vasıtasile ikinci sayılarını yapmağa muvaffak oldular.

İstanbul muhteliti bu arada iki fırsat kaçırdı ve devre 2 - 0 liselilerin galibiyetile bitti.

Ikinci devre

İkinci devrenin başlarında Istanbul muhteliti kendini topladı ve merkez muhacim İsmail Hakkı vasıtasile ilk sayıyı yaptı.

Liseliler takımı enerjik bir mukabele ile üçüncü golünü soldan yaptıkları bir hücumla temin ettiler. Oyun bu dakikadan sonra mütevazin bir şekil aldı.

İstanbul muhteliti, kırkıncı dakikada penaltıdan Vlastardi vasıtasile ikinci golü yaptı ise de son dakikada sağaçık Bülend, liselilerin dördüncü golünü yapmağa muvaffak oldu ve maç da 4 - 2 liselilerin galibiyetile bitti.

Yugoslav - Beyoğlu spor maçı

Yugoslav takımile Beyoğluspor takımları arasındaki futbol maçı, bu akşam 17 de Taksim stadında yapılacaktır.

Atletizm müsabakaları

Dün yapılan üç şehir arası müsabakalarının üçüncüsünde uzun atlama Türkiye rökoru kırıldı

Dünkü atletizm müsabakalarında birinciler

Üç şehir arasında atletizm müsabakalarının üçüncüsü, dün Kadıköyde büyük bir kalabalık önünde yapıldı.

Bellibaşlı atletlerimizden bazılarının Mısırda olması, müsabakalarda ümid edilen rakabeti doğurmamış olmamakla beraber, müsabakaların heyeti umumiyesi güzel derecelerle geçmiştir.

Bilhassa genc atletlerden uzun atlayıcı Muzaffer, üç senedenberi Izmirli Hüseyin Şükrüye aid olan 6,88 metrelik rekoru evvelâ 6,95 atlamak suretile kırmış, ikinci bir tecrübede ise 7,10 gibi mükemmel bir derece ile yeniden tazelemiştir.

Bu mesafenin Balkan rekoru 7,11 metre ile Yunanlı Lambrakise aiddir.

Koşuların en heyecanlısı dört yüz metre olmuş, Galatasarayın emektar atleti Cemal bu mesafeyi 53,8 saniyede koşmuştur.

Müsabakalara bugün gene devam edilecektir.

Alınan neticeler:

110 mânia — Vasfi (İstanbul) 16.1
Süha (İzmir), Yaver (İstanbul)
100 metre — İrfan (İstanbul) 11.3
Cemil (İzmir), Vedad (İstanbul)
400 — Cemal (İstanbul) 53.8
Nuri (Ankara), Zare (İstanbul)
1500 — Adnan (Ankara) 4.18.4
Hüseyin (İstanbul), İbrahim (İstanbul)
Yüksek atlama — Süreyya (İstanbul) 1.81
Jerfi (Ankara), Muhiddin (Ankara)
Uzun atlama — Muzaffer (İstanbul) 7.10 (yeni rekor)
Vakur (İzmir), Ömer (İstanbul)
4 × 400 bayrak — Zare, Galib, Han Ffüruzan (İstanbul) 3.39.8
Ankara ikinci, İzmir üçüncü.

Dünkü puvan vaziyeti:
İstanbul: 130
Ankara: 56
İzmir: 52

Matbuat takımı galib!

19 mayıs genclik bayramı dolayısile Matbuat takımı, dün Şeref stadında Beşiktaş tekaüdlerile revanş maçını yapmıştır.

Bir müddet evvel yaptığı maçı 3 - 1 kazanan Matbuat takımı, dünkü maçta da 3 - 1 galib gelmiştir. Bu maçtan evvel Beşiktaş kulübü atlet, güreşçi ve futbolcuları bir geçid resmi yapmışlardır. Matbuat takımı da bu merasime iştirak etmiştir.

Beşiktaş kulübü tarafından hazırlanan zengin program, bütün gün devam etmiştir.

Süleymaniye stadı maçları

Süleymaniye kulübü tarafından tertib edilen kupa maçları pazar günü devam edecektir. Bu müsabakalarda Akınspor Şişli ile, Eyüb Alemdarla, Altınok Süleymaniye ile, Topkapı da Davudpaşa ile karşılaşacaklardır.

Boğaziçi - Edirne lisesi maçı

Boğaziçi lisesile Edirne lisesi arasındaki futbol maçı, pazar günü saat 12,30 da Kadıköy stadında yapılacaktır.

Yugoslavlar 2 - 1 galib

Belgrad 19 (a.a.) — Yugoslavya Başvekilile birçok Yugoslav nazırlarının dahil olduğu otuz bin kişilik bir seyirci kütlesi muvacehesinde yapılan bir maçta Yugoslav futbol takımı, İngiliz takımını bire karşı iki sayı ile mağlûb etmiştir.

Macar - İrlanda maçı

Budapeşte 19 (a.a.) — Futbol maçı: Macar ve İrlanda millî takımları 2 - 2 berabere kalmışlardır.

Davis kupası neticeleri

Paris 19 (a.a.) — «Davis» kupası Fransa Çine karşı kazandığı iki galebe ile başta gelmektedir.

Beynelmilel at yarışları neticesi

Berne 19 (a.a.) — Zürih'te yapılan beynelmilel at yarışında ordu mükâfatını «Gubbio» adındaki hayvana mihmiş olan İtalyan yüzbaşılarından «Mario Argenton» kazanmıştır.

Edirne - İstanbul bisiklet yarışı

Dün Edirneye giden bisikletçiler, harekete hazırlanırlarken

Edirne, 19 (Telefonla) — İstanbul - Edirne arasında 500 kilometrelik bisiklet yarışının birinci merhalesi, 37 koşucunun iştirakile bugün katedildi. İstanbuldan saat 7,30 da hareket eden müsabıklar, havanın kapalı ve rüzgârlı olmasına rağmen yollarına devam etmişlerdir.

Koşu bidayetinden itibaren İstanbuldan Lambo, Anastas, Mihal, Ankaradan Orhan, Nuri Kuş, Kocaeliden İbrahim öne geçmişler, biraz sonra da birkaç grupa ayrılmışlardır.

Bu vaziyet Edirneye kadar devam etmiş, 140 ıncı kilometrede Eskişehirden Zekeriya, Osman ve İzmirden Bayram birinci grupa geçmişlerdir. Ankaradan Nuri, Kerim, Nazmi ve İstanbuldan Anastasın bisikletlerinde ehemmiyetli arıza olmuş, bu koşucular geri kalmışlardır.

Neticede İstanbuldan Lambo 8,26 saatte birinci, Eskişehirden Osman bir tekerlek farkile ikinci, İstanbuldan Mihal on metre farkla üçüncü, İzmirden Bayram 15 metre farkla dördüncü, Ankaradan Orhan ve Eskişehirden Zekeriya 20 şer metre farkla beşinci olmuşlardır. Altı dakika sonra Eskişehirden Halil ve ondan iki metre farkla da İzmirden Şükrü gelmişler. 1,50 dakika sonra İzmirden Süleyman, Balıkesirden Sabri ve Ankaradan Osman merhale sonuna varmışlardır. Bu suretle bütün müsabıklar müsabakayı bitirmişlerdir. Müsabıklar, yarın sabah da 6,30 da Edirneden hareketle İstanbula gideceklerdir.

Yüz milyonun sırrı

Pariste 37 senelik bir maceranın garib canlanışı

Thérèse Humbert

Bundan 37 sene evvel, Paris matbuatını, hatta bütün dünya efkârı umumiyesini alâkadar eden bir vak anın kahramanı Thérèse Humbert isminde bir Fransız kadını, bugün, yeniden, günün mevzuu haline gelmiştir.

O tarihte, yani 1902 senesinde, Humbert ailesi, Parisin yüksek sosyetesine mensub, ismi dillerde dolaşan bir aile idi. Servetleri, mevkileri ve bilhassa Madam Humbert'in gözler kamaştıran mücevherlerile bir kat daha artan güzelliği, bu aileyi büyük bir şöhrete ulaştırmıştı. Yirmi sene içinde, Humbert ailesi 56 milyon altın frank sarfederek ucsuz bucaksız arazi satın almış, debdebe ve ihtişam içinde hayat sürmüştü.

Bu servetin membaı, Thérèse'in, Crawford isminde zengin bir Amerikalı tarafından kendisine hibe edilen bir milyar franktı. Fakat, günün birinde, bu Amerikalının varisleri, Madam Humbert aleyhine dava açarmış, murisleri - nin hibe ettiği parayı istirdada kalkıştılar.

Bunun üzerine, Madam Humbert, kendisine verilen bu paranın 100 milyon frangını, davanın neticesine kadar bir kasada saklamağa karar verdi.

Daha doğrusu, bu karar, onun etrafa yaydığı şayialardan ibaretti. Bütün Paris bu iddiaya inanmıştı. Humbert'ler, o tarihten itibaren, bu 100 milyon franga mahsuben sağdan soldan almağa başladıkları borc paralarla yaşamak yolunu tuttular. Nihayet günün birinde, bu işin içinde bir bit yeniği olduğunu hisseden bazı açıkgözler, işi adliyeye çıtlattılar ve Madam Humbert'in sıkı sıkı kilidli kasasında araştırma yapılmasına karar verildi. Kasa kırılıp açıldığı zaman, içinde hiç kıymeti olmıyan birkaç parça mücevherden ve bir iki kâğıd parçasından başka bir şey bulunamadı. Humbert'ler de, ortadan kaybolmuşlardı.

Bugün, Thérèse'in kendisinden başka, bütün taallûkatı ölmüştür. Kendisi de 80 yaşında, sefil ve serseri bir biçaredir. İsmi gene bir miras meselesi münasebetile ortaya çıkmıştır. Fakat bu defaki miras, 37 sene evvelki gibi milyonluk ve hayalî değil, birkaç bin franklık ve hakiki bir mirastır.

Yegâne hayatta kalan erkek kardeşi Louis vefat etmiş ve kızkardeşine, çürük çarık bir iki parça eşya bırakmıştır.

Tefrika No. 58

DÜNYA BÖYLEDİR İŞTE...

KEMAL RAGIB

Bir yandan da onun böyle durup dururken şirketteki, işini gücünü bırakıp, hem kendisine haber bile vermeden Boğaziçine, neden gitmiş olabileceğini düşünüyor, bir türlü anlayamıyor, için için buna da üzülüyordu.

Muallânın bu kadar erken döndüğünü görünce şaşırdı. Uykusuzluktan, yorgunluktan, çarpıntıdan genc kızın gözleri şişmiş, rengi büsbütün sararmıştı.

Annesinin yanında çok durmadı. Hemen hiç konuşmadı. Yalnız:

— Nasılsın anneciğim?. İyi misin?. Geceyi nasıl geçirdin?. diye sordu.

Behice Hanım da ona:

— Sen ne yaptın?. Anadolukavağına gitmek, nereden geldi aklına?. Neden böyle erken döndün?. Nen var, hasta mısın yoksa?.

Derken Muallâ:

— Hepsini anlatırım, sonra... Hele biraz elimi yüzümü yıkayayım, aklım başıma gelsin.

Dedi. Annesinin yanından çıktı. Hamamı yaktı; girip yıkandı. Sonra, bir de çay pişirdi. Tepsiyi hazırladı. Aldı, annesinin odasına girdi.

Behice Hanım, onu böyle ev kılığile görünce:

— Bugün Şirkete gitmiyecek misin, çalışmıyacak mısın?.

Diye sordu.

Muallâ:

— Ne bugün, ne de yarın, diyordu. Hiç gitmiyeceğim artık...

Sonra, dün gece başından geçenleri, birer birer anlattı. Yalnız, Haydarın hırsızlık ederken yakalandığını söylemedi. Annesini büsbütün üzmek istemiyordu:

— Nedir, pek iyi anlayamadım ama, diyordu; Muhtar Bey, Ağabeyim için ne duymuşsa duymuş: «Avrupada ne yapıyor, ne ile geçiniyor, buraya ne zaman geldi.» diye uzun uzun sordu. Kimbilir, ağabeyimin yaşayışında bizim bile bilmediğimiz bulanık, karışık bir şey mi var, nedir, onu benim yüzüme çarpmaya kalktı. Sıkıldım, üstyanını sormadım. Onun söylediğini de dinlemedim. Hele böyle saatini durdurup, zorla vapuru kaçırtması, beni bir otele götürüp beraber kalmak istemesi bana pek dokundu. Nasıl kurtulduğumu ben bilirim. Şimdi bile gözümün önüne geliyor da tüylerim ürperiyor. Bir daha, bu herifin karşısına çıkamam, anne... Şirketten aldığım üç beş kuruş da eksik olsun. Bir daha, oraya ayağımı bile atmam.

Behice Hanım da çok üzülmüştü. Kızına pek o kadar belli etmek istemedi. Onu yanına çekti, okşadı:

— Nasıl istersen öyle yap, yavrum, dedi.

Muallâ:

— Hemen, diyordu, buradan da gidelim, bu evden çıkalım.

Annesi, o zaman büsbütün şaşırdı:

— Neden? diye sordu. Böyle kaçar gibi çıkıp gidecek ne var ortada?. Yoksa benden sakladığın daha başka birşey mi oldu?.

— Hiçbir şey yok; ben senden hiçbirşey saklar mıyım anneciğim?. İstemiyorum, yalnız... Gidip bir yerde, bir iki ay başımızı dinleyelim. Önümüz yaz. Hem sen kendini toplarsın, hem de ben biraz hava değiştirmiş olurum.

— Peki, sen nasıl istersen...

Muallâ, o gün yazlık bir ev aramaya çıktı. Bir trene bindi. Yanına kâğıd kalem almıştı. Orada doktor Suad Namığa bir mektub yazdı:

«Suad Bey, diyordu, uzun uzun düşündüm. Bizim biribirimize eş olamıyacağımızı, bir arada yaşamaya kalkarsak bunun sonu gelmiyeceğini anladım. Neden diye sormayınız. Sizin için içerden gelen bir takdir duygusu beslediğime de inanınız. Bizi biribirimizden ayıran, uzaklaştıran sebebler, büsbütün başkadır. Bundan böyle beni aramamanızı rica ederim.»

Yeşilköyde trenden indi. Orada bir ev tuttu. Sonra da bir adam buldu. Evi sildirdi, süpürttü:

— Yarın taşınacağız. dedi.

— 9 —

Belma ile Haydarı götüren polislerden birisi, hani şu balkondan içeriye uzanıp da Haydarın elinden tabancayı alan adam, kapının önünde, onlardan ayrıldı. Ötekiler, üçü birden bir taksiye bindiler. Polis, şoförün yanına oturdu. Belma ile Haydar da arkada yanyana, birbirlerine sokulmuş fısıldaşıyorlardı.

Otomobil, bir aralık caddeden ayrıldı. Yan sokaklardan birine saptı. Sonra, bir kaç sokağa daha girdi, çıktı. En sonunda üç katlı bir evin önünde durdu. Polis yere atladı. Otomobilin kapısını açtı:

— Haydi, dedi, ininiz bakalım.

Belma:

— Karakol burası mı?.

Diye sağına soluna bakınmak için başını çıkardı. Polis:

— Haydi, dedi, lâkırdıyı bırakınız da aşağıya ininiz.

Karşılarında aralık bir kapı vardı. Otomobil durunca kapı da sanki kendi kendine açıldı. Önde Belma, arkasından Haydar, onun arkasından da sivil memur içeriye girdi.

Ortalık karanlıktı. Genc kadın durdu:

— Burası neresi?..

Diye soracak oldu. Arkadan gelen sivil polis, kapıyı kapadı. Sonra, bir elektrik düğmesini çevirdi. Bulundukları yer, mermer döşeli bir taşlıktı. Karşılarına da gene öyle mermerden bir merdiven geliyordu.

Belma:

— Bu nasıl karakol?. Beni nereye götürüyorsunuz?..

Diye geriye dönmek istedi. Önleri sıra uzaklaşan bir ayak sesi vardı. Sanki birisi onları bekliyormuş da, otomobilin geldiğini duyunca kapıyı açmış, şimdi de ortadan çekiliyordu.

Sivil memur öne düştü. Merdivenden çıkmaya başladı. En arkadan da Haydar geliyordu. Bir oda kapısının önünde durdular. Sivil polis, kapıyı açıp onlara yol gösterirken:

— Buyurunuz efendim, dedi, biraz dağınıktır ama kusura bakmayınız.

Adamın sesi, birdenbire değişivermişti. Onlarla şakalaşıyormuş gibi gülümsemeye başladı.

Belma, şaşırdı. Odanın içine şöyle bir göz gezdirdi. Gerçekten, bütün eşya karmakarışıktı. Bir yanda el çantaları, biraz ötede tahta sandıklar, kanapelerin, koltukların üstünde de paketler, kutular duruyordu.

O aralık Haydarın sesi duyuldu:

— Muzaffer!... Çıkar şunları elimden!. Sıkıldım artık!.

(Arkası var)

Tecessüsler

Altın ve taş

İptidaî kavimler, altını balta ve bıçak yapmak üzere kullanmışlar, onu taştan ayırd etmemişlerdir

Yazan: *H. BILGIC*

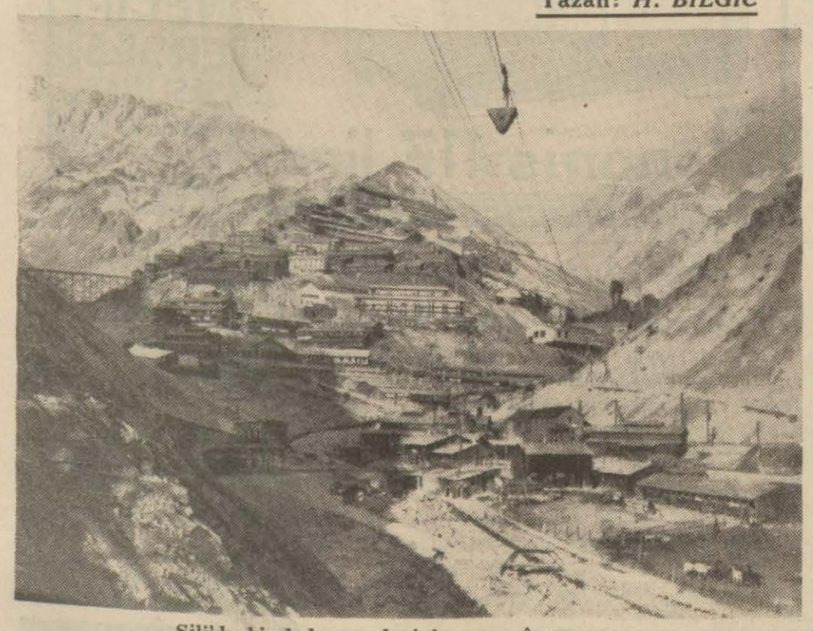

Şili'de bir bakır madeninin umumî manzarası

Antrepoloji uleması der ki: «Avrupa kıt'asında ilk insan bundan beş yüz bin sene evvel; home sapiens dediğimiz tip otuz bin sene evvel görülmüştür. Maden devri de takriben beş bin yıl evvel başlamıştır. Bu hesaba göre, yirminci asır medeniyetinin beşiği olan Avrupada, maden devri, beşer tarihinin yüzde birine ancak tekabül ediyor.

Bugün, iptidaî insanlardan çoğunun, hâlâ taş adı verdikleri ham madenlerden ilk olarak insan eline geçen altın olmuştur. İlk insanların neden dolayı en evvel altın madenini bulduklarına ve öteki madenlere tercihan onu kullandıklarına gelince bunun sebebi basittir. Pırıltılı şeyler insanı cezbeder. Altın, pırıltısını kaybetmediği ve paslanmadığı için, insan gözüne ilk olarak çarpmak mazhariyetine ermiştir.

Yirminci asır medenî insanının, altına karşı duyduğu zâf, onu ilk kullanan tarihten önceki insanın zâfından farksızdır. Pırıltısını asla kaybetmiyen altın, o pırıltıya karşı daima ayni incizabı duyan insanları, hep peşinde sürüklemiştir.

Altın, tabiatte nadir bulunur bir madendir kanaati vardır. Bu, yanlış bir kanaattir. Harab olmıyan, çürümiyen, paslanıp dökülmiyen, hatta suyun, havanın ve nebatatın tesiri altında varlığından zerre kaybetmiyen bir madde hakkında nedret iddia edilebilir mi? Hatta, daha ileri giderek, altının, tabiatte demir kadar mebzul bulunduğunu söyliyebiliriz. Kayalar içinde, bir zerre halinde iken, asırlar devamınca yağan yağmurların tesirile yuvarlana yuvarlana ovaya kadar inip, kendisinden evvel gelen diğer zerrelere iltihak ederek külçelenen altın madenlerine, diğer cevherlerden daha çok tesadüf edilmiştir. 1869 senesinde, Avustralyada ele geçirilen böyle bir külçe tartıldığı zaman 190 libre gelmiştir.

Tarihten önceki insan, altını ne bugünkü mükemmel fennî vesaitle, ne de hatta yakın mazideki nisbeten iptidaî şartlar içinde arayıp bulmuş, onu, asırların sürüp getirdiği düz ovalarda ele geçirmiştir. Onun ,gayet bati işliyen zekâsı, bu parlak «taş» parçasını, bir başka taş parçasile döve döve ezmekten, kendine ve kadınlarına, gerdanlıklar, bilezikler yapmaktan öteye geçmemiştir. Altın, iptidaî kavimlerin nazarında, böcek kabuğundan, neceften, hatta biçimlice taş parçalarından fazla bir kıymet taşımamıştır. Parlaktı. Yumuşak olduğu için istenilen şekle kolayca girebiliyordu; süs eşyası vazifesi görmek için de bundan fazla bir meziyete lüzum yoktu. Tarihten önceki insanla tarihî devir insanı, altını sadece ziynet eşyası diye kullandı; ondan para yapmağı aklına getirmedi.

Amerikanın istilâdan evvelki halkı olan Aztekler, kollarındaki, boyunlarındaki altın ziynet eşyasını, İsponyolların zorla söküp aldıktan sonra eritip külçe haline getirmelerine ve bu güzelim süsleri böylece mahvetmelerine bir türlü akıl erdirememişlerdi. Dahası var. Ellerinde altın bulunan iptidaî kabileler, balta, bıçak, nev'inden kesici ve doğrayıcı alet yapmağa yarayacak taş tedariki için, fersahlarla yol yürüyüp başka kabilelerle mübadele yapmaktan, altın verip taş almaktan çekinmezlerdi. Taş, altından daha kıymetli idi.

Altının, yani iptidaî kavimlere göre parlaklığından başka meziyeti olmıyan bu sarı taşın, tıpkı öteki taşlar gibi, balta, bıçak yapmak üzere kullanıldığı devirler de olmuştur. Portekizliler dört yüz sene evvel Brezilyayı keşfettikleri zaman, yerlilerin, altın olta iğneleri kullandıklarını hayretle görmüşlerdi. Kolombiyanın iç kısımlarındaki yerliler bugün, altını hâlâ ayni mebzuliyetle kullanırlar. Bu altın oltalar tahlil edilmiş, takriben sekizde bir nisbetinde bakırı, bir miktar da plâtini ihtiva ettikleri görülmüştür.

Tarihten önceki insan ve ilk tarihî devirler insanı, altından sonra, ayni derecede mebzul ve ayni derecede hatta daha parlak başka bir taş buldu. Bu, sert taşlara sürtülüp kesilebilen, şekiller verilebilen, süs için kullanılacak ufaktefek eşya yapılabilen bakırdı. Öyle ki, ilk zamanlar, altınla bakır arasında fark göremiyen ilk insanlar, onu da tıpkı altın gibi kullandılar. Ve tıpkı altın gibi, onu da sikke haline getirmeği düşünmediler.

Altının, paradan başka her işe yaradığını ve sikkeden başka şekillerine daha fazla kıymet verildiğini gösteren şu misal şayanı dikkattir.

1901 senesinde, G. Holland isimli altın arayıcı, Livingstone nehrinde altın elerken, bir kabile reisi «sarı bakır» ın, yani altının, tüfek kurşunu yapmak için, adi bakırdan daha elverişli olduğunu söylemiştir.

Bugünkü altın araştırma usullerine tabiatile yabancı olan iptidaî insanlar, altını, tesadüfün karşılarına çıkardığı yerde, düz ovada buluyorlardı. Hatta, buldukları parçalar ayrı olursa memnun kalmazlar, işlemesi kolay, kullanılması elverişli, çakıltaşı iriliğindeki parçaları tercih ederlerdi. Büyük külçelerden, ihtiyacları nisbetinde kesip kopardıktan sonra, külçeyi olduğu yerde terkettikleri çok vakidi. Eskimolar, «gökten düşen taş» adını verdikleri hacerisemavilerden tıpkı bu şekilde parçalar koparmak itiyadındadırlar.

Altın ve gümüş, para şekline girinciye kadar, aradan binlerce sene geçmiştir. Amerikadaki altın madenleri işletilinciye kadar, dünya yüzünde nisbeten az miktarda bulunan altın ve gümüş, o tarihten itibaren dünya ekonomisini karmakarışık etmiş, bütün fiatları yükseltmiş, yoksulları zengin, zenginleri fakir etmiştir.

Ondokuzuncu ve yirminci asırlar, altına hücum asırlarıdır. Amerikada, o zamana kadar malûm olmıyan yeni usullerle işletilebilecek yeni madenler keşfedilmişti. Bunu, Avustralyadaki maden lerin keşfi takib etti. Sonra, nisbeten fakir, fakat geniş sahalar işgal eden cenubî Afrika madenlerinin, büyük sınaî teşebbüsler halinde işletilmesine başlandı.

O zaman başlıyan, ekserisi facialı akıbetlerle dolu altın arayıcı maceraları, bugün bile dillerde dolaşan birer efsane gibi altın tarihinde yer etmiştir.

Gordan kardeşlerin sergüzeşti, bu acıklı hikâyelerin en tipik nümunesi diye zikredilebilir.

İki kardeş, Avustralyada, hayvanlarına mer'a vazifesi görmek üzere 150 hektar toprak satın almışlardı. Kardeşlerden Donald, çalışkan, iyi bir köylü idi. Sandy, içtikten sonra bol hayal kuran bir ayyaştı. Kardeşinin arazisinde, kırmızı bir damar gördüğünü gezdiği yerde söylemeğe başladı. Bunu işiten açıkgözler, derhal araziyi gezip tetkik ettiler; derhal bir sendika kuruldu. Donald'ın arazisi, hektarı 50 altın franga elinden alındı. Kardeşi Sandy'ye 500 frank ve ayrıca, kaydi hayat şartile, içebildiği kadar viski adandı. Sandy, içebildiği kadar içti ve çok geçmeden bir delirium tremens nöbeti içinde hayata gözlerini yumdu. Sendikacılar zaten bunu bekliyorlardı. İki kardeşin vaktile sahib bulunduğu Morgan dağı altın madeni, 1919 senesi sonuna kadar altın ve bakır olmak üzere tam 120 milyon dolarlık cevher vermiş, bunun 58 milyon doları, sendika hissedarlarına dağıtılmıştır.

Sandy, viskiden çatlamadan evvel, kardeşi Donald kederinden ölmüştü.

H. BILGIC

Süvari ekipimiz dün sabah şehrimize geldi

Nis ve Roma beynelmilel atlı müsabakalarında yeni muvaffakiyetler kazanan binicilik ekipimiz, dün saat 12 de Sitta di Bari vapurile memlekete dönmüştür.

Çok kalabalık karşılayıcı kütlesi, süvari ekipimizi içten gelen tezahüratla karşılamış, rıhtımda on beş dakika kadar kalan ekipimiz, bundan sonra Süvari ve Binicilik mektebine gitmiştir.

Ekip reisi, Süvari ve Binicilik okulu kumandanı Kurmay Albay Saim Önhon kendisile rıhtımda görüşen bir muharririmizin suallerine cevaben demiştir ki:

«— Ben askerim; beyanatta bulunamam. Nis ve Roma beynelmilel atlı müsabakalarına aid raporumu aid olduğu makama arzedeceğim. Bize tevdi edilen vazifeyi lâyıkile başardığımıza kaniim. Bunu yüksek makamların takdir buyuracaklarına emin bulunuyoruz.»

Nis ve Roma müsabakaları

Kurmay Albay Saim Önhonun riyaseti altında Yüzbaşı Cevad Kula, Yüzbaşı Cevad Gürkan, Yüzbaşı Eyüb Öncü, Yüzbaşı Saim Polatkan ve Üstteğmen İhsan Akaldan mürekkeb ekipimiz, beraberlerinde muallimleri Fransız emekli Yüzbaşısı Taton bulunduğu halde, Nise gittikleri zaman, fevkalâde bir şekilde karşılanmışlardı. Beynelmilel müsabakalarda daima kuvvetini gösteren Türk ekipinden her yerde ve her vesile ile bahsolunuyordu.

Nisanın 15 inde başlayıp 23 üne kadar devam eden Nis müsabakalarında umumî vaziyet itibarile Türk ekipi çok iyi neticeler almıştı. Beynelmilel komitenin yaptığı tasnifte ekipimiz, kazandığı puan itibarile çok iyi vaziyettedir. Burada süvarilerimiz birçok talihsizliklere uğramış, ekipin en kuvvetli hayvanı Çakal ilk müsabakada topallamış, gene en çok ümid bağlanan atlardan Güçlü müsabakanın üçüncü günü sakatlanıp müsabakaya girememiştir. Bundan sonra ekipin en kuvvetli hayvanlarından Çulban ve nihayet Ok da çok güzel bir parkur esnasında bir mânie çarpıp yaralanınca ekipimiz kuvvetli dört attan mahrum kalmıştır. Buna rağmen alınan neticeler çok iyi olmuştur.

Türk ekipi Nis'te 1 birincilik, 2 ikincilik, 2 üçüncülük, 1 de dördüncülük almıştır. Birincilikle on ikincilik arasında ekipimizin aldığı dereceler 22 dir. Bu suretle puan itibarile Fransa birinci, İrlanda ikinci, Polonya üçüncü ve küçük bir farkla da Türkiye dördüncü olmuştur.

Son Nis müsabakasında Türk ekipi fevkalâde bir zafer kazanmıştır ki, bu, dünya binicilik tarihinde ilk defa görülmüştür. Bu müsabakaya giren dört Türk zabiti sırasile birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü olmuşlardır.

Roma müsabakalarında atların uğradığı kazalar dolayısile sıkıntılı vaziyete giren Türk ekipi, gene iyi neticeler almaktan geri kalmamış, fakat ekipin bütün kuvvet ve kudretini göstermek mümkün olamamıştır. Eğer Roma'da şansın yüzü biraz ekipimize gülmüş olsaydı, daha iyi neticeler alacak, meselâ Kral kupasını yüzde yüz kazanacaktık.»

İtalyan Kral kupasını kazanan İtalyan binicisi Nozalla 2 dakika 20 4/5 saniyede parkuru hatasız bitirmiş, halbuki Cevad Kula Yıldızla, 2 dakika 16 saniyede ancak, bir tek hata ile parkuru ikmal etmiştir. İtalyan subayından çok evvel parkuru ikmal eden Cevad Kula, bu bir tek hata yüzünden, bize çok yaklaşan Kral kupasını kaybetmiştir.

Binicilerimiz,, Mussolini kupasını alan İtalyan ekipinin cidden çok iyi hazırlanmış olduğunu söylemekte, bundan başka İtalyanların çok kalabalık bir ekiple müsabakaya girmek gibi avantajları bulunduğunu ilâve etmektedirler.

Süvari ekipimiz, haziranın sekizinde Bükreş'te başlıyacak olan beynelmilel atlı müsabakalara iştirak etmek üzere haziranın ikisinde şehrimizden hareket edecektir. Ekipimize bu defa genc subaylar da iştirak edecektir.

Amerikanın bahriye bütçesi kabul edildi

Vaşington 19 (a.a.) — Âyan meclisi, 1940 bahriye bütçesini 14 reye karşı 61 reyle kabul etmiştir.

773,149,151 dolardan ibaret olan krediler 500 tayyare mubayaasına, 23 harb gemisi inşasına thsis edilecektir. İnşa edilecek harb gemilerinin ikisi, lüzum görüldüğü takdirde, kırk beşer bin tonluk iki kruvazör olacaktır.

Dünkü Bayramdan intıbalar

Mektebli kızların geçidi

İnönü, Ebedî Şefin manevî huzurunda..

Muvakkat medfene dün çelenkler konuldu

Ankara 19 (a.a.) — Reisicumhur İsmet İnönü ve Bayan İnönü, 19 Mayıs stadyomundaki merasimi müteakıb B. M. Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ile beraber Atatürkün Etnografya müzesindeki muvakkat metfenine gitmişler, sevgili ve Ebedî Şefin mezarına tazimle çelenkler koymuşlardır. Bu ziyarette Riyaseticumhurun bütün erkânı, Dahiliye Vekili, Ankara Valisi ve kumandanları Reisicumhurun maiyetinde bulunmuşlardır.

Rahatsız bulunan Başvekil namına da Atatürkün mezarına bir çelenk konmuştur.

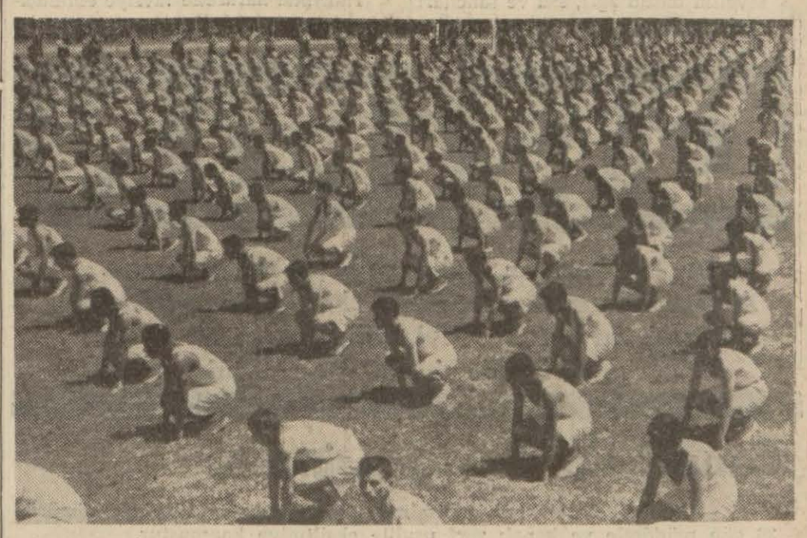

Erkek talebenin hareketlerinden bir safha

Kızlarımızın jimnastik hareketlerinden başka bir safha

Kız Muallim mektebi talebelerinden Fikriye Altay nutkunu okuyor

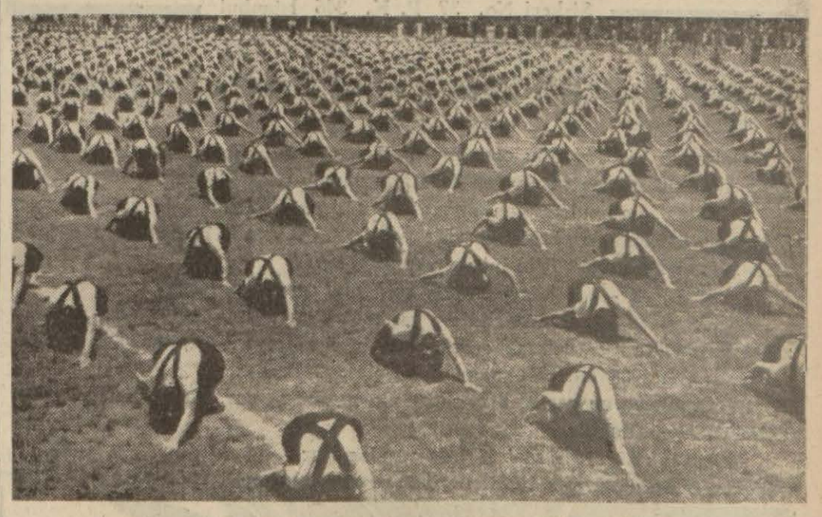

Kızlarımızın fevkalâde beğenilen hareketlerinden bir sahne

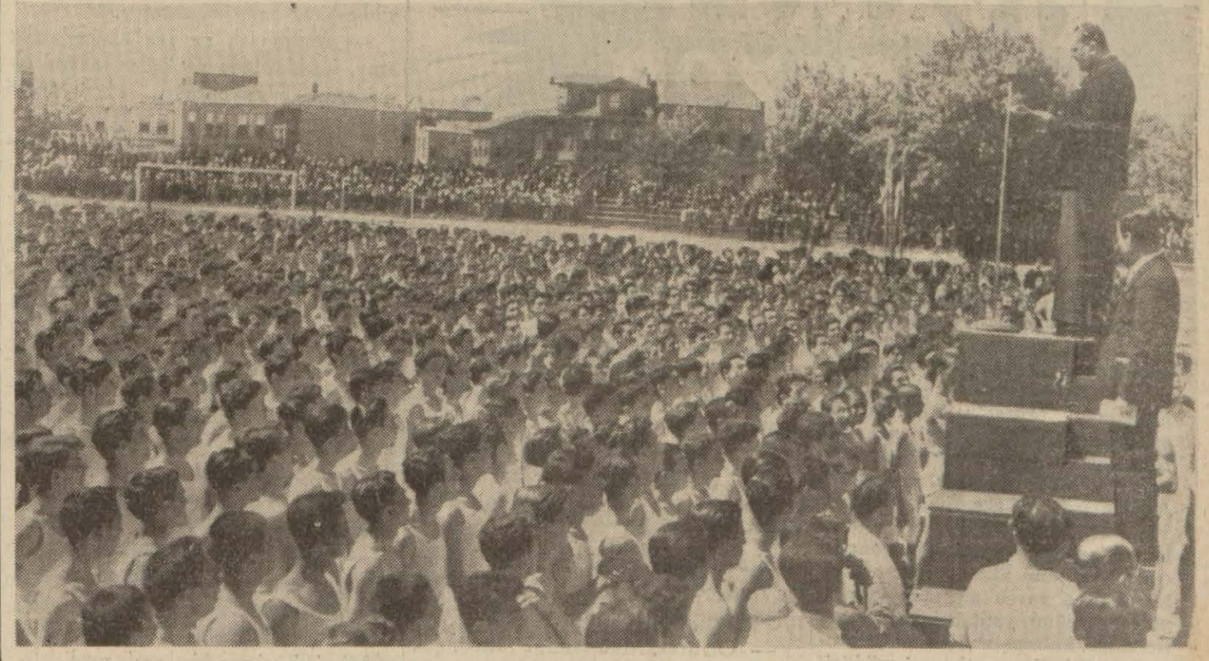

Valimiz Lûtfi Kırdar genclik önünde nutkunu irad ediyor

Uykusuz Geçen Gece

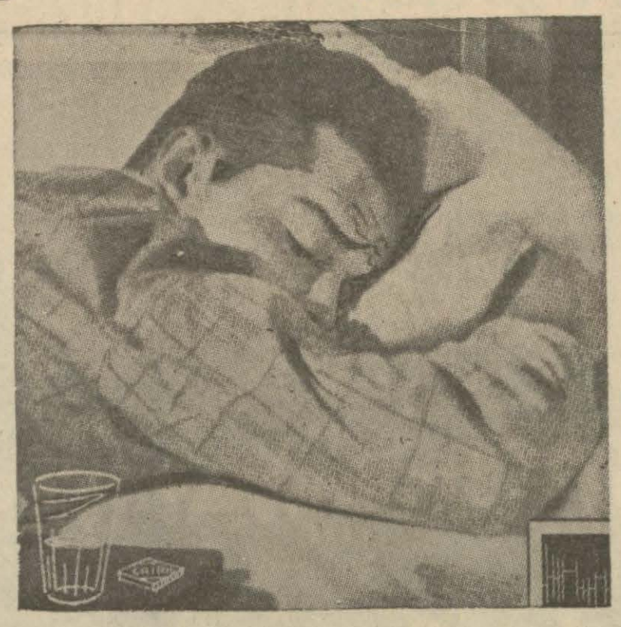

Ne beyhude yere ıstırab çekiyor. Bir tek kaşe GRİPİN bu tahammül edilmez ağrıyı dindirmeğe kâfidir.

■ GRİPİN: En şiddetli baş ve diş ağrılarını keser.
■ GRİPİN: Soğuk algınlığından mütevellid bütün ağrı, sızı ve sancıları süratle geçirir.
■ GRİPİN: Gripe, baş nezlesine ve diğer nezlelere karşı çok müessirdir.
■ GRİPİN: Bel, sinir, romatizma ağrılarında hararetle tavsiye edilmektedir.

GRİPİN

Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz. Aldanmayınız. Rağbet gören her şeyin taklid ve benzeri vardır. GRİPİN yerine başka bir marka verirlerse şiddetle reddediniz.

Açık arttırma ile fevkalâde satış

Mayısın 21 inci pazar günü sabah saat 10 da Beyoğlunda, Büyük Parmakkapı, Yeniyolda Pembe çıkmazı Panayiya apartımanının 1 numaralı dairesinde maruf bir aileye aid kıymetli eşyalar açık arttırma ile satılacaktır. Viyana mamulâtı tekmil yemek oda takımı, büfesi iki yandan vitrinli aşağıya kadar ve kristal aynalarile, kusursuz 3 parça deri kanape koltuk takımı, 9 parça üzeri ipekli salon takımı, asrî 4 parça ve aynaları içeriden yatak oda takımı tekmil, tekrar 4 parça asrî yatak oda takımı, nikel bir ve iki kişilik kusursuz karyolalar, Amerikan somyelerile, asrî salon masaları, tek büfe ve otomatik yemek masaları, Sahibinin Sesi salon gramofonu plâkları ve dolabile, ipekli ve goblen perdeler, asrî avizeler, çay takımı, Bohem sürahiler ve vazolar, oyun masaları, port-manto muşamba ve sair birçok lüzumlu eşyalar.

Nadide bir Fransız piyanosu (Bord), Anadolu ve Acem seccadeleri.

Dr. İHSAN SAMİ
GONOKOK AŞISI
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultanmahmud türbesi No. 113

Açık arttırma

1939 mayısının 21 inci pazar günü saat 10 da Beyoğlu Tarlabaşı caddesi 242 No. lı (Kalyoncukulluk polis karakolu ittisalinde) hanede mevcud gayet zengin eşyalar açık arttırma ile satılacağı ilân olunur. Ceviz masif büfe, dresuar, vitrin, 6 sandalye, kare masa, divan ve duvar saatinden mürekkeb rönesans usulü yemek oda takımı, Lion ipekli 3 çift perdesile kanape, 2 koltuk, 6 sandalye, 2 kolon, ve orta masasile salon takımı, 3 kapılı aynalı dolab, lavabo, gece masası ve 2 karyoladan ibaret ceviz yatak oda takımı, tonet salon takımı, kanape, 2 koltuk, fantezi sandalye, kadrolar, bronz masif elektrik avize, nikel borularile çini soba, elektrikli Hind heykelleri, arabesk sandalyeleri, biblolar ve sair.

(V. Mopreti Paris) markalı piyano.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — Listesi mucibince 74 kalem demir malzemesi açık eksiltme usulile mubayaa olunacaktır.
II — Muhammen bedeli 475 lira, muvakkat teminatı 36 liradır.
III — Eksiltme 22/V/939 pazartesi günü saat 16,30 da Kabataşta Levazım Şubesi Müdiriyetindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
IV — Listeler hergün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.
V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen günde % 7,5 güvenme paralarile mezkûr Komisyona gelmeleri. (3081)

I — İdaremizin Kağızman ve Kulp tuzlaları için 13/VIII/938 tarihinde ihale edilip muayyen müddeti zarfında teslim olunmıyan «10» aded vagonet evvelki şartlar dairesinde yeniden ve pazarlıkla eksiltmiye konulmuştur.
II — Muhammen bedeli sif İstanbul «500», muvakkat teminat parası «37,50» liradır.
III — Pazarlık 22/V/939 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesi Müdiriyetindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
IV — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.
V — Eksiltmiye iştirak etmek istiyenlerin fiatsız ve mufassal tekliflerini ihale gününden beş gün evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tuz Fen Şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.
VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile mezkûr Komisyona gelmeleri. (2917)

Naklolunacak tuz miktarı Ton	Sevk mıntakası	Ton başına Nakliye ücreti Kuruş	M. bedel Lira	Teminat Lira
18 000	Karadeniz limanları	350	63000	4725
12 000	Akdeniz »	300	36000	2700
10 000	Marmaradenizi »	150	15000	1125
40 000		285	114000	8550

I — 939 malî senesi zarfında Çamaltı ve Foça tuzlalarından Karadeniz, Akdeniz ve Marmaradenizi limanlarına cem'an 40,000 ton tuzun nakli işi şartnamesi mucibince kapalı zarfla eksiltmiye konmuştur.
II — Her mıntakaya naklolunacak miktar ve muhammen bedellerile teminatları yukarıda yazılıdır.
III — Eksiltme 5/VI/939 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
IV — Şartnameler hergün sözü geçen şube ile Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden 570 kuruş bedel mukabilinde alınabilir.
V — Talibler gerek üç mıntaka için birden ve gerek 1 veya 2 mıntaka için teklifatta bulunabilirler. Bu takdirde verecekleri teminat akçesi teklif edecekleri mıntakaya aid miktarlarda olmalıdır. Fiatlar haddi lâyık görüldüğü takdirde 3 mıntaka için birden yapılan teklif tercih edilir.
VI — İstekliler mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar (saat 14 e kadar) mezkûr Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermelidirler. Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez. (3476)

Körting Radyoları UCUZLADI

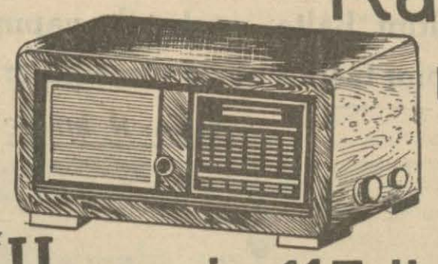

"Honoris» 117 lira

NECİP ERSES
SESLİ HAN
ZULFARUZ S.
GALATA

Muhabere ve Münakale Vekâleti İstanbul Elektrik İşleri Umum Müdürlüğünden:

1 — İdarenin Salıpazar ambarında teslim şartile satın alınacak olan muhtelif kuturda «1330 kg.» iki kat pamuk ipliğile tecrid edilmiş bobinaj telleri «2445» iki bin dört yüz kırk beş lira muhammen bedelle açık eksiltmiye konmuştur.
2 — Eksiltme 5/6/939 pazartesi günü saat 15 te İdarenin Tünel başında Metro han binasının 5 inci katında toplanan arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.
3 — Bu işe aid şartnameler ve mukavele projesi İdarenin Levazım Müdürlüğünden parasız olarak tevzi edilmektedir.
4 — Muvakkat teminat 183,38 liradır.
5 — İsteklilerin muvakkat teminatları ve kanunî belgelerile ilân edilen gün ve saatte Komisyonda bulunmaları. (3461)

Devlet Demiryolları İşletme U. Müdürlüğünden:

ADAPAZARI - SAPANCA GEZİNTİ TRENLERİ

Haydarpaşa - Adapazarı - Haydarpaşa gezinti trenleri 21/5/939 pazar gününden itibaren işlemeye başlıyacaktır. Kalkış ve varış saatleri aşağıda gösterilmiştir. İstasyonlardan fazla tafsilât alınabilir.

)	1 inci tren	)	1 inci tren
)	6,55	)	18,00
Haydarpaşadan hareket)		Adapazardan hareket)	
)	2 nci tren	)	2 nci tren
)	7,30	)	18,56

(3331)

Muhammen bedellerile miktar ve vasıfları aşağıda yazılı (3) grup malzeme ve eşya her grup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 25/5/1939 perşembe günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her grup hizasında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.
1 — 2 aded sıcak su pompası (elektrik motörlü santrifüj tulumba) muhammen bedeli 795 lira, muvakkat teminatı 59 lira 62 kuruştur.
2 — Muhtelif eb'adda 86000 aded sürşef ve serpantin boruları için amyantlı bakır rondelâ, muhammen bedeli 2580 lira muvakkat teminatı 193 lira 50 kuruştur.
3 — 1000 kilo çuval tamiri için iplik ile 1000 kilo çuvaldız ipliği, muhammen bedeli 1950 lira ve muvakkat teminatı 146 lira 25 kuruştur. (3089)

BU KUCAKLAMADA
PERTEV ŞURUBU
ve
Pertev Çocuk Pudrasının
hissesi olduğu bilâihtiyar zihne gelmektedir.

Taşrada Olanlara Büyük Fırsat

Beklenilen çift zemberek **RADYOFON** marka gramofonlar geldi. Bir kurmada üç şarkı çalarlar, müstesna sesleri olan bu gramofonların fiatları 35 liradır. Plâkların fiatları ise 130 kuruştur. Posta parası alınmadan ödemeli gönderilir. Siparişlere beş lira kaparo ilâvesi rica olunur.

NİHAD IŞIK
Sirkeci No. 37 P. K. 346 İstanbul

Ticaret Vekâleti İstanbul Şef Kontrolörlüğünden:

1 — Tiftik - Yapağı alınacaktır.

Dairemiz için lüzumlu olan muhtelif menşe ve cinsten 1000 kilo tiftikle gene muhtelif menşe ve cinsten 4400 kilo yapağı pazarlıkla satın alınacaktır.

Tiftikler için muhammen kıymet 1200 lira, yapağılar için 2600 liradır. Şartname dairemizde görülebilir. Mubayaa 22/5/939 saat 11 de İstanbul Sirkeci Liman hanındaki dairemizde yapılacaktır.

2 — Tiftik - Yapak mahfazaları yaptırılacak.

Tiftik ve yapak nümunelerinin muhafazaları için lüzumu olan mahfazalar pazarlıkla yaptırılmak suretile satın alınacaktır. Yaptırılacak muhafazaların adedi 30 dur. Muhammen bedel 1200 liradır.

Mahfazaların en geç 29 mayıs 1939 da teslimi şarttır. Şartname ve resim dairemizde görülebilir.

Mubayaa: 22/5/939 saat 11,5 da yapılacaktır. (3480)

Çanakkale Belediyesinden:

1 — Çanakkale elektrik santralında teslim 400 ton sömikok kömürü 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.
2 — Her tonu 26 lira 5 kuruş hesabile muhammen bedeli 10660 lira olup muvakkat teminatı 800 liradır.
3 — Eksiltme 6/6/939 salı günü saat 14 te Belediye dairesinde Encümen huzurunda yapılacaktır.
4 — İsteklilerin bu işe aid şartnameyi istiyenlere Belediye Muhasebeciliğinden parasız olarak verilir.
5 — Teklif mektublarının ihaleden bir saat evveline kadar Encümene makbuz mukabilinde verilmesi posta ile gönderilecek teklif mktublarının mezkûr saate kadar yetiştirilmiş olması ve zarfların mühür mumile kapatılmış olması şarttır.
6 — Eksiltmeye iştirak edebilmek için isteklilerin kanunî evsafı haiz bulunmaları ilân olunur. (3536)

DB DENİZBANK

MUDANYA İLÂVE PAZAR POSTASI

21 mayıstan itibaren pazar günleri saat 20,00 de İstanbuldan Mudanyaya ilâve bir posta kaldırılacaktır.

Gemliğe kadar gidecek bu posta pazartesi sabahı 8,30 da Mudanyadan kalkarak saat 11,35 te İstanbula dönecek ve saat 13,00 de tekrar Mudanyaya kalkarak Mudanyadan 17,00 de mutad dönüş seferini yapacaktır. Bu itibarla pazartesi günleri İstanbuldan Mudanyaya yalnız 13,00 de vapur kalkacaktır.

Çanakkale Belediyesinden:

1 — Çanakkale Belediyesi elektrik ve su makinelerinde teslim doksan bin kilo mazot 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.
2 — Beher kilosu 8 kuruş 39 santim hesabile muhammen bedeli 7551 lira olup muvakkat teminatı 566 liradır.
3 — Eksiltme 6/6/939 salı günü saat 14 te Belediye Dairesinde Encümen huzurunda yapılacaktır.
4 — İsteklilerin bu işe aid şartnameyi istiyenler Belediye Muhasebeciliğinden parasız olarak verilir.
5 — Teklif mektublarının ihaleden bir saat evveline kadar Encümene makbuz mukabilinde verilmesi posta ile gönderilecek teklif mektublarının mezkûr saate kadar yetiştirilmiş olması şarttır.
6 — Eksiltmeye iştirak edebilmek için isteklilerin kanunî evsafı haiz bulunmaları ilân olunur. (3537)

KIYAMET KOPUYOR

YAZAN: MAURICE DEKOBRA — ÇEVİREN: HAMDİ VAROĞLU

— 2 —

Dünkü kısmın hulâsası

Fransız gazetelerinde, 102 numaralı haceri semavinin yaklaştığına dair heyecanlı haberler intişar etmiştir. Parise civar Sen-Klu rasathanesinde, profesör Pleyson, üç asistanile birlikte, haceri semaviyi tarassud ve küreye ne zaman çarpacağını hesab etmekle meşguldür. Asistanlardan Raks, haceri semavinin saatte 3000 kilometre sür'atle yaklaştığını ve iki gün sonraki çarşamba günü akşamı saat on dokuzla gece yarısı arasında dünyaya çarpacağını, yaptığı hesablar neticesinde, bulmuştur. O esnada profesörü. Grinviç rasathanesi müdürü telefonla aramıştır.

Pleyson, telefonda bu haberleri ona verir ve telefonu kapar ve hepsi derin bir sükût içinde kalırlar.

***

Dışarıdan kulaklarına çarpan bir ses, onları dalgınlıktan ayırdı. Rasadhanenin orta hizmetlerine bakan, ihtiyar bekçinin kızı Gabriel bitişik odadaydı. Gabriel, şeytan bakışlı, on altı yaşlarında bir genc kızdı. Zevzekliklerile ve hiç bozulmıyan neş'esile, rasadhanedeki genc âlimleri eğlendirirdi.

Şimdi, parlak ve pürüzsüz sesi, kapının öte tarafından aksediyor, öfkeli öfkeli birisine çıkışıyordu.

— Olamaz, Matmazel, Profesör çok meşguldür diyorum size. Kendisini rahatsız etmemekliğimi söyledi.

Genc ve berrak bir başka ses cevab verdi:

— Siz gene haber verin; kuyruklu yıldız biraz beklesin, zarar yok.

— Matmazel, siz işin alayındasınız ama, içeridekilerin ne kadar meşgul olduklarını bilmiyorsunuz. Hele Mösyö Raks'ı görseniz...

— Siz hele bir haber verin... Babamla iki satır lâkırdı edeceğim!

Profesör Pleyson, Mizzi'nin sesini tanımıştı. Üç asistanını orada bıraktı, kapıyı bizzat açtı ve gri beyaz karolu tayyör giymiş, sarışın, çok güzel bir genc kızla burun buruna geldi. Mizzi, profesörün boynuna atıldı:

— Bonjur babacığım! dedi. Ben geldim. Seni rahatsız ediyorum ama, kusuruma bakma. Niçin geldim biliyor musun? Bu akşam, yemeğe, Andre'yi de davet et demek için.

Profesör, içinde başka derdler dolu zihnini toplamaya çalışarak:

— Andre mi? dedi. Hangi Andre? Ha, şu senin yavuklu. Demek ki hâlâ o istikbali meşkûk delikanlile düşüp kalkmaktan vaz geçmedin öyle mi?

Mizzi, kestirme bir cevab verdi:

— Ne yapayım, babacığım, seviyorum. Bu akşam o da bizimle beraber bulunsun istiyorum.

— Bana bak... Seninle münakaşa edecek vaktim yok. Fakat, biliyorsun ki bu yaptıklarını beğenmiyorum.

Genc kız, isim babasının yüzüne, azimkâr bir nazarla bakarak:

— Pekâlâ, diye cevab verdi. Ben de bu akşam Andre'yi yemeğe davet ederim öyleyse.

Profesör, gülümsemekten başka yapacak şey bulamadı ve genc kızla başa çıkamıyacağını anlayınca:

— Evet... Hayır... diye kekeledi. Bilmiyorum artık, nasıl istersen öyle yap. Haydi şimdi uğurlar olsun. Çok mühim bir işim var. Akşama görüşürüz.

Mizzi, yirmi yaşında, Viyanalı bir genc kızdı. Sönbrön rasadhanesi müdürü olan babası Doktor Herman Şröder, Profesör Pleyson'un, on beş senelik dostu ve mesai refiki olduğu için, karısile beraber bir otomobil kazasına kurban gittikten sonra, on iki yaşında yetim ve öksüz kalan Mizzi'yi Profesör Pleyson evlâd edinmiş, Parise, yanına almıştı. Onu, öz evlâd gibi yetiştirmiş, büyütmüştü. Genc kız, âlimin evine neş'e ve canlılık getirmişti. Profesör Pleyson, en çetin işlerle, saatlerce yorulan başını dinlemek için evine döndüğü zaman orada, neş'esinden kabına sığamıyan bu cana yakın genc kızı bulmakta saadet duyuyordu.

Mizzi, babalığından aldığı muvafakat cevabının mükâfatını, coşkun bir buse ile ödedi. Sonra, rasadhanenin kapısı önünde, otomobilile kendisini bekliyen Andre'nin yanına koştu.

Andre:

— Ne yaptın Mizzi? diye sordu, ne söyledi?

— Hayır, dedi.

— Eyvah!

— Ama, ben evet dedim. Ben «evet» dedim miydi, mesele yoktur.

— Çok yaman şeysin Mizzi! Bir dediğin iki olmuyor. Bir fiske vursan bir seyyareyi yolundan çevirebileceksin!

Maden mühendisi Andre Lömijak, uzun boylu, çok esmer bir gencdi. Sevimli erkekti; fakat, yirmi yaşına gelinciye kadar, arkadaşları arasında zeki diye şöhret kazanmış olmasına rağmen sersemce bir hali vardı. Mizzi onun çok dürüst bir erkek olduğunu takdir etmiş ve kendisine karşı beslediği sevginin samimiyetine kanaat getirmişti. Arkadaşlarına Andre'den bahsederken, kendine mahsus o sevimli, cana yakın edasile:

— Andre bir Kazanova değildir, derdi. Fakat ben, yarıştan başka işe yaramıyan bir tazıya, kabasaba bir av köpeğini tercih ederim.

Otomobil hareket etti. Mizzi, profesörden aldığı müsaadenin sevincile pürneş'e, okşanmak istiyen yaramaz bir çocuk tavrile Andre'ye sokuldu:

— Babalığım iyi adam değil mi Andre? diye sordu. Ben çok severim. Sen de seversin! Öp beni Andre! Tamam. işler yoluna girdi.

***

Profesör Pleyson, Sen Klu'da, rasadhaneye yakın çok güzel bir villâda oturuyordu. Evde, Mizzi'den başka, kendisi gibi bekâr İzabel Ruaye isminde bir kuzini vardı, Mizzi, onu da, anne tanımıştı.

İzabel ile Mizzi çok iyi anlaşıyorlardı. İkisi de, vakitlerinin çoğunu sokakta geçirdiği için, evi onlardan ziyade, profesörün Il dö Frans'tan getirttiği hezarfen bir hizmetkâr olan Gaspar idare ediyordu.

(Arkası var)

Atatürkün Samsuna çıktığı gün

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Akayın ilâve postaları, Köprüde toplanan halkı Kadıköyüne taşırken, gencler de mekteblerinde toplanmışlar, hususî vapurlarla Kadıköyüne geçirilmişlerdir.

Saat dokuzda, İstanbul cihetindeki bütün mekteb talebeleri, Fener stadının arka kapısı önünde toplanmışlar, bando önde olduğu halde, Üniversite, uçak talebesi, liseler ve orta mektebler, sahaya girerek yerlerini almışlardır.

Mekteblerin teftişi

Saat 9,30 da Vali Lûtfi Kırdar, İstanbul Kumandanı Korgeneral Halis Bıyıktay, Üniversite Rektörü Cemil Bilsel, Maarif Müdürü Tevfik Kut, ve diğer maarif erkânı, merasim mahalline gelmişler, talebe ve sporcuları teftiş etmişlerdir.

Bundan sonra staddaki Atatürk büstüne çelenkler konulmuş, bandonun iştirakile söylenen İstiklâl marşını müteakib hazırlanan direğe bayrak çekilmiştir.

Valinin nutku

Bu sırada kürsüye gelen Vali Lûtfi Kırdar, 19 mayıs yıldönümü merasimile genclik bayramını bir nutukla açmıştır. Vali, 19 mayısın tarihî ehemmiyetini kaydettikten sonra Atatürkün aziz hatırasını hürmetle yâdetmiş ve ezcümle demiştir ki:

«— Aziz İstanbullular, aziz, gencler, mektebliler;

19 mayıs, takvimde, Türk enerjisinin harekete geldiği, vatan müdafaası için şahlanıp ileri atıldığı günü gösteren mukaddes bir tarih sahifesidir. Yirmi yıl önceki 19 mayısta başlıyan Anadolu kurtuluş hareketi, bildiğiniz merhalelerden geçerek, Mustafa Kemalin ve İsmet İnönünün daima bir ve daima beraber olan rehakâr ve feyizli idaresi altında genişleyip yükselmiş, bugünkü hür, müstakil ve kuvvetli Türkiye bu suretle vücude gelmiştir.

Demek ki, 19 mayıs, bir ileri atılışın, mukaddes ve kurtarıcı bir hamlenin tarihidir. Onun içindir ki 19 mayıs, artık sadece bir takvim yaprağı, hatta sadece bir tarih sahifesi değildir; bütün Türk milleti için bir semboldür; Türkiyedeki kalkınma ve ilerleme hareketlerinin bir remzidir; kendini bulmanın, kendine güvenmenin ve kendini kurtarmaya kalkmanın timsalidir.

19 mayısın, Büyük Millet Meclisi kararile genclik ve spor bayramı olarak kabul ve ilân edilmesi de bu yüzdendir.»

Millî Şefin rehperliği altında...

Lûtfi Kırdar, bundan sonra, Millî Şefimizin yüksek rehperliği altında ilerlemekte olan yeni Türkiyenin ümid ve kuvvet hazinelerinin genclik kütleleri üzerinde toplandığını tebarüz ettirmiş ve gelecek yıl, 19 mayıs şenliklerinin yeni kurulacak olan büyük stadyomda yapılacağını müjdeliyerek sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Gelecek yıl 19 mayıs şenliklerini yeni stadyomumuzda yapabilmek dileği, bize azmimizi bir kat daha kuvvetlendirecek surette heyecan vermektedir.

Aziz İstanbullular;

Bu temennimizin bir an önce hakikat olması için var kuvvetimizle çalışacağız. 19 mayıs şenliklerini açıyorum, hepinizi saygı ile selâmlar, bayramımızı sevgi ile kutlularım.»

Valinin nutkunu müteakib Üniversiteden bir genc, İstanbul Kız Muallim mektebinden Fikriye Altay, sporcular namına Süleymaniye kulübünden Tarık, gencliğin 19 mayıs yıldönümü karşısında içli duyuşlarına tercüman olan hitabelerde bulunmuşlardır.

Büyük geçid resmi

Nutukların bitmesinden sonra beş bine yakın talebe, on altı, on yedi bin seyirci önünde çok mükemmel bir geçid resmi yapmış, her bir mekteb, ayrı ayrı alkışlanmıştır.

Geçid resmini müteakib, sporcular, sahayı terketmişler, erkek talebeler sahanın kenarında toplanmışlar, kız talebeler, jimnastik harekâtı yapmak üzere sahanın ortasında yer almışlardır.

Jimnastik hareketleri

Kız Muallim mektebi beden terbiyesi muallimi Mes'adet Saverin kumandasile başlıyan beden harekâtı, büyük bir intizam ve güzellik içinde cereyan etmiş, kızlarımızın kumandaya uymakta gösterdikleri birlik ve beraberlik seyircilerin takdirkâr tezahüratile karşılanmıştır.

Kızlardan sonra, muallim Ferhad Acarkanın idaresinde 15 dakika devam eden erkek talebelerin beden harekâtı gösterişleri de ayni tezahürat içinde alkışlanmıştır.

Merasim, saat 12 de sona ermiş, bütün talebeler, ayni kapıdan çıkarak intizam dahilinde sahayı terketmişlerdir.

Şehidlik abidesinde...

Zafer ve idman bayramı münasebetile dün Halkevleri idman kollarına mensub bir grup, saat on dörtte Parti Vilâyet merkezinde toplanmış, bu grupa Kabataş ve İstanbul Erkek liselerinden ikişer murahhas da iltihak ederek Edirnekapıdaki şehidliğe gidilmiş, şehidlik abidesine spor teşkilâtı ve genclik namına çelenk konmuştur.

Merasim bittikten sonra, heyet, bütün hastaneleri dolaşarak, yatan hastalara genclik namına, âcil şifa temennisinde bulunmuştur.

Ankarada:

Ankara, 19 (a.a.) — Bu sabahın saat sekizindenberi sokaklara dökülen Ankara halkı Ebedî Şefin bundan yirmi yıl önce Samsunda karaya ayak bastığı dakikayı hatırlamak için atılan toplarla bir dakika bulundukları yerde durmak suretile halâskârlarına karşı derin minnetlerini ve saygılarını gösterdiler.

Şehrin baştan başa bayraklarla ve günün ifadesini anlatan dövizlerle süslenmiş olan ana yollarından gencliğin geçişi, halkın en içten sevgilerile karşılandı ve bu sevgi tezahüratı onların stadyoma girişlerinde en yüksek derecesini buldu.

Merasime başlangıc saati olan 10 da Millî Şef İnönü ve Bayan İnönü stadyomu şereflendirmişlerdi.

Reisicumhurumuzun gelişleri stadı dolduran halkın coşkun saygı ve sevgi gösterilerine vesile oldu ve hemen akabinde geçid resmine başlandı. Önlerinde Türk bayrakları, Parti ve spor teşekkülleri bayrakları olduğu halde yürüyüşe başlayan mektebliler Millî Şefin önünden geçerek bütün stadı dolaştılar ve spor tezahüratı için kendilerine merasime bandonun çaldığı ve bütün gencliğin ve halkın iştirak ettiği İstiklâl marşile başlandı ve Maarif Vekili Hasan Âli Yücel söylediği bir nutukla bütün yurdda genclik ve spor bayramını açtı.

Gene bütün genclerin söylediği «Dağ başını duman almış» marşından sonra ilkönce genc kızlarımızın ve onları takiben erkek talebelerin spor hareketleri yapılmıştır.

Merasimin sonuna doğru Millî Şef, gelişlerinde olduğu gibi büyük tezahüratla uğurlanmış ve bayram stadda geç vakte kadar devam etmiştir.

Maarif Vekilinin nutku

Ankara 19 (a.a.) — Maarif Vekili Hasan Âli Yücel bugün, genclik ve spor bayramını aşağıdaki nutkile açmıştır:

«— Büyük Türk milleti ve onun Yüce Millî Şefi,

19 mayıs genclik ve spor bayramını bütün memlekette ve huzurunuzda açıyorum.

Yurddaşlarım,

Bugün, Türk tarihinin bahtiyar bir başlangıcını tekrar ve hep beraber yaşıyoruz. 19 mayıs, milletimizin en büyük evlâdı, Ebedî Şefimiz, kurtarıcımız, sevgili Atamız Mustafa Kemalin Anadolu topraklarına ayak bastığı gündür. 20 yıl önce, Karadenizin dalgaları arasında küçük bir geminin Türk milletine getirdiği büyük saadeti bir ideal, bir sevgi ve minnet halinde her zaman yüreklerimizde yaşatacağız.»

Hasan Âli Yücel bundan sonra genclige hitab ederek Ebedî Atanın sözlerini hatırlatmış ve demiştir ki:

— Ey yiğit, yurdsever kız, erkek Türk gencleri,

Sizi daima, bu emanete liyakatli görerek tebcil ediyorum. İstiklâl ve hürriyet tarihimizin başlangıcı, sizin bayramınızdır. Yürekleriniz vatan sevgisi, dimağınız ilim aşkı, benliğiniz fazilet nurile dolu olsun. Bugün, sizin bayramınız olduğu için bize en büyük bayram oluyor. Bizler, ağalarınız, babalarınız, analarınız, atalarımız bizler, bizden sonra gelecek Türk evlâdlarını kendimizden daha mükemmel görmekle mes'ud olacağız. Sizi, çelik gibi sağlam vücudlerinizle, şaşmıyan akıl ve muhakemelerinizle, doğru yoldan ayrılmıyan ahlâk ve karakterinizle istikbale hazırlanmış görüyoruz. Gözlerimizi hayata yumup vücudlerimizi vatan topraklarına kalbedeceğimiz anda, duran kalblerimize, son huzur ve emniyeti sizler vereceksiniz. Siz de yaşamanın zevkini, çalışarak, adam olarak, bizden esirgemiyeceğinize itimad ediyoruz. Vatan, sizden önceki nesilden bizden, mal istediği zaman malımızı, can istediği zaman canımızı verdik, sizin de, sizden sonra gelecek nesillerin de böyle yapacağına iman ediyoruz.

Gencler, sizi, neş'eli, canlı, heyecanlı, duygulu ve uyanık gören bütün millet, sizinle beraber bayram ediyor. Sizi saran bu sevgi ile iftihar ediniz.

Gencler, bayramınız kutlu olsun.»

İzmirde:

19 Mayıs Spor ve Genclik bayramı İzmirde de hararetle tes'id edilmiştir. Şenliklere bine yakın talebe iştirak etmiş ise de bayram sevincinin bütün teferrüatını tesbite imkân hasıl olamamıştır.

Kızılçullu sahasında devam etmekte olan şenlikler esnasında gazete fotograf muhabirleri, Polis Müdürü Salâhaddin tarafından sebebsiz yere işten menedilmiş, merasim yerinden dışarı çıkarılmışlardır.

Bu vaziyet karşısında, gazeteciler, Ankarada alâkadar makamlara telgrafla müracaat ederek şikâyette bulunmuşlardır.

Bütün memlekette

Dün gece geç vakte kadar aldığımız yüzlerce telgraf, Genclik ve Spor bayramının memleketin her tarafında heyecanlı tezahürat ve büyük coşkunlukla tes'id edildiğini bildirmektedir.

Öğleden evvel meydanlarda yapılan şenliklerden sonra Halkevlerinde toplanan halk, tarihimizin bu büyük başlangıc gününü de hararetle yaşamışlar, Ebedî Şef Atatürkün hâtırasını hürmetle yâdetmişler, Millî Şefimize ve hükûmet erkânına tazim telgrafları çekmişlerdir.

Bir cevab

[Başmakaleden devam]

makaleleri de sükûtla karşılamayı doğru bulmuyoruz.

İngiliz - Türk anlaşmasının Balkanlılara zararlı değil, bilâkis çok faydalı bir teşebbüs olduğunu ispat eden şey, herşeyden önce bu anlaşmanın muhtelif Balkan merkezlerinde gördüğü sıcak alâkadır.

Evet, bugün, belki bütün Balkanlılar ayni söz hürriyetine malik bulunmuyorlar. Maalesef bazı dostlarımız sağdan soldan yabancı kuvvetlerin aşikâr tehdidleri altındadırlar. Şimdilik istedikleri gibi konuşmak, fikirlerini serbestçe ifade etmek mevkiinde değildirler. İçlerinde ciddî bir korku havası yaşayanları var. Bunlar Türk - İngiliz anlaşmasını, yüreklerindeki sevinci açığa vurarak hep bir ağızdan alkışlıyamıyorlar.

Fakat biz eminiz ki, son vaziyetten hepsi de memnundurlar ve kalbleri bizimle beraberdir. Çünki, herşeye rağmen Balkan matbuatı, istisnasız olarak, Türk-İngiliz anlaşmasını gizlenemiyen bir sevinc havası içinde karşılamıştır. Eğer Alman gazetelerinin iddia etmek istedikleri gibi, son anlaşma, Balkanlarda samimî bir hoşnudsuzluk uyandırmış olsaydı, dostlarımız bunu sükûnetle geçiştirebilirler miydi?

İngilizlerle yaptığımız anlaşmanın Balkan istiklâline çok fayda getireceğine ikinci alâmet de Alman gazetelerinin şu dakikada asabî bir kriz içinde bulunmalarıdır. Biz her zaman söyledik ve daima da söyliyeceğiz: Balkanlar Balkanlılarındır.

Eğer cenub Avrupası devletlerinin menfaatine dokunan bir hâdise varsa, bu hususta mütalea beyan etmek herkesten evvel ancak o devletlerin hakkı olabilir.

Bütün Balkan merkezleri vaziyetten memnun görünürken, Alman gazeteleri:

— Türkiye, Balkan menfaatlerini çiğniyor!

Diye bağırarak âsablarına hâkim olamazlarsa bu, ancak cenub Avrupası üzerinde Almanyanın beslediği emellerin mahiyetini açığa vuran bir hareket sayılmaz mı?

Hayır, hayır, Berlin matbuatı, kullanmaktan hâlâ vazgeçmediği lisanla, bindiği dalı kesen bir zavallıdan farksızdır. Birinci sahifeleri süsleyen o sütun sütun mütalealara kanacak masum naziler belki bulunabilir, fakat bir tek Balkanlı, asla!

***

Türk - İngiliz anlaşması, Balkan paktına mugayir değildir. Çünki, Balkan paktının hiçbir maddesi, antant devletlerinin, kendi emniyetleri uğrunda diğer devletlerle anlaşmalar yapmasına engel teşkil etmez. Diğer bir devletle bir muahede akdeden Balkanlı devlet antant konseyini önceden haberdar etmeğe de mecbur tutulmamıştır. Bunun aksi doğru olsaydı, Almanya ile Romanya arasındaki son anlaşma imzalanırken, biz de herhalde sesimizi çıkarmamazlık yapmazdık; çünki, biz ayrıca biliyorduk ki, Alman - Rumen anlaşması, müttefik dostumuzun menfaatlerine uymayan bir anlaşma idi.

Tekrar edelim, Atatürk Türkiyesinin tuttuğu yol, Balkanlılara zararlı bir hareket değil, bilâkis onların hürriyet ve istiklâllerini temin bakımından azamî faydalı bir teşebbüstür. Ve asabî krizi hâlâ atlatamayan Alman gazeteleri şuna inansınlar ki Türkiye Cumhuriyeti, bu hareketile Balkan sulhunu bozmak, Balkanlardan uzaklaşmak şöyle dursun, Avrupa sulhunu kuvvetlendirmiş ve her zamandan ziyade avrupalılaşmıştır.

NADİR NADİ

Şimal memleketleri Alman teklifini reddettiler

Londra 19 (Hususî) — Norveç, İsveç ve Finlandiya hükûmetleri, bir ademi tecavüz paktı imzalamak hususundaki Alman teklifini resmen reddetmişlerdir. Yalnız Danimarka hükûmeti müzakerelere girişmeğe amade olduğunu Almanyaya bildirmiştir.

Fransada kapanan faşist gazetesi

Paris 19 (a.a.) — Doriot'nun reisliğindeki faşist temayülü halkçı partisinin organı olan Liberte bu sabahki nüshasında bundan böyle intişar etmiyeceğini bildirmektedir. Bu gazetenin kapanmasına malî güçlüklerin sebeb olduğu anlaşılmıştır.

Avam Kamarasında dünkü müzakereler

[Baştarafı 1 inci sahifede]

nü tatbik edenlerin hattı hareketinden farksızdır. Demokrasiler bu harekete mâni olmalıdırlar.

Çemberlayn'in beyanatı

Başvekil Çemberlayn, bu tenkidlere cevab vererek, İngilterenin haricî siyaseti hakkında aşağıdaki izahatı vermiştir:

«— Müstemleke meselesinin sulh müzakerelerinde mühim bir rolü vardır. Ancak başkalarının hürriyetlerini tehdid etmek maksadile sevkülceyşî noktalar elde edilmesi veyahud ileride yeni taleblerde bulunulması bahasına bir sulh temin etmek doğru olmıyacaktır. İngiltere bu gibi taleblere muhalefet edecektir.

İngiliz hükûmeti, bütün beynelmilel meselelerin müzakere yolile halledilmesine taraftardır ve hiçbir zaman kuvvet ve cebir istimaline müsamaha etmiyecektir.

Almanya, resmen ve bilriza deruhde ettiği taahhüdleri ihlâl ederek Çeko-Slovakyayı istilâ edince Almanyanın arzularını celbedebilecek bütün küçük devletlerin istiklâlleri ciddî tehlikelerle karşılaştı. Almanya bu yolda devam ettiği takdirde Avrupanın umumî vaziyeti altüst olacaktı.

Bundan dolayıdır ki, Fransa ile müzakerelere girişerek, Romanyaya, Yunanistana ve Lehistana garanti vermek mecburiyetinde kaldık.

Bu sahada aldığımız tedbirler münhasıran ihtiyatî mahiyette olup, hiçbir zaman istilâ veya taarruz derpiş etmemektedir.

İngiliz - Türk anlaşması

İngiliz - Türk anlaşması mütekabiliyet esasına dayanmaktadır. Türk ve İngiliz hükûmetleri, yeni bir istilâ neticesinde Akdenizde harb zuhur edeceği takdirde yekdiğerine yardım vadetmişlerdir. Türkiye ile İngiltere ayni zamanda Balkanlarda emniyeti idame ve muhafazayı da taahhüd etmişlerdir. Bu taahhüdler, ileride akdedilecek olan Türk - İngiliz daimî anlaşmasına ithal edilecektir.

«Bir harbe sürüklendiğimiz takdirde Almanyanın civarında bize bütün kuvvetlerile yardım edecek büyük ve erkek bir milletin bulunduğunu düşünmek memnuniyet verici bir hâdisedir.»

Sovyetlerle müzakereler

Sovyetlerle başlanan müzakerelere de devam ediyoruz. Sovyetlere yaptığımız teklifle, Sovyetlerin Romanya ile Lehistana İngiliz - Fransız garantisine müşabih garanti vermelerini istedik.

Bu talebimiz mütekabiliyet esasına dayanmakta idi. İngiltere bizzat yapamıyacağı bir işi Sovyetlerden asla taleb etmemiştir ve taleb de etmiyecektir.

Bu hususta Fransa ile İngiltere arasında hiçbir fikir ayrılığı yoktur. Haricîye Nazırı Lord Halifaks, yarın Pariste Fransız ricalile bu mesele hakkında sahsan müzakerelerde bulunacaktır.

Sovyetlerle bir anlaşmanın husulüne mâni olan sebeblerin izale edilebileceğine kani bulunuyorum. İngilterenin bu meselede ideolojik endişelerle hareket ettiği doğru değildir. İngiliz hükûmeti Sovyet yardımının kıymetini takdir etmektedir.»

Çörçil'in beyanatı

Eski Bahriye Nazırı Çörçil münakaşalara iştirak ederek demiştir ki:

«— Sovyetlerin ittifak teklifi kabul edilmelidir. Baltık devletlerine de garanti vermek doğru olacaktır. Sovyet teklifi amelî ve haklıdır. İngiltere bilâ tereddüd bunları kabul etmelidir.

Eden'in kanaati

Eski Hariciye Nazırı Eden de şunları söylemiştir:

«— İngiliz siyasetinin gayesi harbin önünü almaktır. Bunda muvaffak olmak için daima biraz daha kuvvetli olmak lâzımdır. Bu itibarla, hükûmet takib ettiği siyasetten asla ayrılmamalıdır.

Muhaliflerin isteği

Liberal muhaliflerin lideri Arşibald Sirkler münakaşaya iştirakle demiştir ki:

«— Gün geçtikçe sulh cephesi kuvvetlenmekte, halbuki istilâcılar zâfa uğramaktadırlar. İngiltere, sulh cephesini kuvvetlendirmek sahasında sarfettiği gayretlere devam etmektedir.

Hükûmetin cevabı

Hariciye Nezareti Müsteşarı Buttler hükûmet namına söz alarak demiştir ki:

«— Almanya yeni istilâlara teşebbüs etmiyeceğine dair teminat verirse, beynelmilel vaziyette bir değişiklik husule gelebilirdi. Fakat bugünkü şerait altında Almanyanın sözüne inanmak çok güçtür. Esasen Almanya bu şekilde bir teminat da vermemiştir.

Rusya ile yaptığımız müzakerelere gelince: Gayemiz muayyen milletlerden mürekkeb bir grup teşkil etmek ve diğer bir grupla karşılaşmak değildir. Maksadımız harb etmek değil, harbin önünü almaktır.»

Bu münakaşalardan sonra; hükûmetin haricî siyasetine ademi itimad beyanını isteyen muhaliflerin takriri reye konmuş ve 98 reye karşı 220 reyle reddedilmiştir.

Fransız gazetelerinin mütaleaları

Paris 19 (a.a.) — İngiliz - Fransız - Sovyet müzakereleri etrafında Petit Parisien gazetesi, Londra muhabirinden aldığı aşağıdaki haberleri vermektedir:

«Buradaki hissiyat, Sovyet makamlarının hattı hareketinde bir değişiklik vukua gelmediği merkezindedir. Fakat bu akşam burada söylendiğine göre, Maiski, yarın sabah yeniden Hariciyeye gidecektir. Bir Fransız işbirliğinin son güçlükleri yenmeği mümkün kılacağı ümidi bakidir. Zira gerek Londra gerek Paris, yeni bir Alman ilerleyişine karşı kuvvetli bir sed vücude getirmek için Sovyetler Birliğile bir anlaşma yapılmasının büyük faydasına kani bulunmaktadır.»

Humanite gazetesinde Peri diyor ki:

Dürüst mukavelelerde esas, karşılıktır. Bu karşılığın, gerek Fransız hükûmeti ve gerek, şimdiye kadar hiç kimseye teca - vüz etmemiş olan Sovyetler Birliği hükûmeti tarafından istenmesi pek tabiidir.

Berlindeki akisler

Berlin, 19 (Hususî) — Salâhiyettar mehafilde Çemberlayn'in bugünkü nutkunda beynelmilel vaziyetin ıslahına yarayacak yeni bir unsur bulunmadığına işaret ve Çemberlayn'in istilâ siyasetine devama karar verdiği tebarüz ettirilmektedir.

"Atılay,, denizaltı gemimiz dün törenle Halice indirildi

[Baştarafı 1 inci sahifede]

tahta kızaklar üzerinde ilk işarete hazır bulundurulmuştur.

Deniz ve denizciliğe karşı ezelî muhabbet besleyen halk, bu merasimi temaşa etmek üzere kayık ve motörlerle sahili doldurduğu gibi davetliler de köprüden tahrik edilen motörlerle merasim mahalline gelmiş bulunuyorlardı. Gelenler arasında Alman kolonisi mühim bir yekûn teşkil etmekteydi.

Saat on ikiye doğru merasim mahalline gelenler çoğalmağa başladı. Bu arada Harb Akademisi Komutanı General Ali Fuad, General Nuri, Hava Müsteşarı Albay Şefik ve Albay Celâl ile denizaltı filosu kumandanı Albay Said Halman ve diğer kara, deniz ve hava subayları, Alman konsolosu, Alman ataşemiliteri ve Akademideki Alman subayları da merasim mahalline gelmiş bulunuyorlardı. Davetlilerin merasimi seyredebilmeleri için tribünler yapılmıştı. Bahriye mızıkasile bir Bahriye silâhendaz müfrezesi tribünlerin arasındaki sahayı işgal etti.

Saat on iki idi. Hazırol kumandasile Amiral Şükrü Okanın geldiği haber verildi. Merasimle karşılanan Amiralden sonra Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarla eşi, Orgeneral Fahreddin Altay, İstanbul kumandanı General Halis de geldiler. Saat on ikiyi çeyrek geçiyordu. Merasim başladı. Deniz mızıkası İstiklâl marşını çaldı. Müteakiben denizaltı gemilerimizi inşa eden Krupp fabrikalarının umum müdürü Schröder almanca bir nutuk irad etti. Direktörün bu nutku türkçeye tercüme edildi. Bu nutukta, müessese müdürü şunları söylüyordu:

«— Krupp tersaneleri direktörü sıfatile Kil'de inşa edilmiş olan iki denizaltı gemisinin inşaatından sonra üçüncü Atılay gemisinin denize indirilmesi merasimini yapmakla bahtiyarım. Huzurlarile bu merasime şeref bahşeden zevata teşekkürlerimi arzederim.

Atılayın denize indirme merasimini Amiral Şükrü Okanın eşi yapacaktır. Krupp müessesesinin direktörü sıfatile bu renkli manzarayi bize bahşedenlere teşekkür ederim.

Karşınızda gördüğünüz eser, deniz tekniğinin bir şaheseridir. Bu eserin meydana gelmesinde âmil olan Türk işçilerine teşekkürlerimizi sunarım:

Bu geminin diğer denizaltı gemilerile olan teknik kabiliyetini müessesem namına tekeffül ediyorum. İnşaat esnasında bizlere her türlü kolaylığı gösteren Bahriye kontrol heyetine ve bilûmum hükûmet erkânına teşekkürlerimi arzederim.

Bugün denize indirdiğimiz bu geminin ismini koyan en büyük asker Atatürktür. Bu sebeble bugün Türk donanmasının en uğurlu günüdür. Bu geminin denizden gelecek herhangi bir tehlikeye karşı komasını ve bu geminin zabitan ve efradının selâmetini temenni eder, Atılaya girişeceği cenklerde muvaffakiyet dileyerek Türkiye Cumhur Reisi ile hükûmet erkânına saadetler temenni ederim.»

Krupp direktörünün nutku alkışlandıktan sonra donanma kumandanı Amiral Şükrü Okan şu nutku irad etti:

«— Sayın davetliler;

Çok yakın tarihe kadar üzerinde çok tekneler kurulup itmam edilen bu tarihî kızakta iki denizaltı gemimiş kurulmuş ve itmam edilmiş bulunmaktadır. Hükûmeti Cumhuriyemizin Cermanya Verft'e sipariş ederek iki adedini Almanyada, iki adedini de şu gördüğünüz kızakta ikmal ettirdiği bu teknelere, Ebedî Şefimiz Atatürkün yüksek tensiblerile, Saldıray, Batıray, Atılay ve Yıldıray isimleri verilmiştir. Bugün yüksek huzurunuzda denize indirilmesi törenini yaptığımız denizaltı gemimiz de, Ay sınıfı dediğimiz bu dört denizaltı gemimizden, ismi Atılay olandır. Birkaç dakika sonra temiz sularımız üzerinde sevimliliğile yer alacak olan bu tekne de sulh seven Cumhuriyetimize ve onun şerefli ve kudretli büyük ordusuna, diğer gemilerimiz gibi kutlu ve mutlu olsun.

Karşınızda gördüğünüz tekniğin şaheseri olan bu sevimli gemiyi, hepimizce malûm, yüksek Alman sanayii saflarında da şerefli mevki almış olan Cermanya Verft firması kendi mühendislerile, kısmen kendi işçilerile ve bütün ekseriyetile de Türk işçilerile meydana getirmiş bulunmaktadır. Bu yüksek teknik eserini önümüzde bulunduran Cermanya Verft'e ve onun sayın direktörüne, mühendislerine, âmirlerile bütün işçilerine, iftihar ederek, sevinc ve zevk duyan kendi Türk işçilerimize, inşaat komisyonu başkan ve azalarına içten takdir ve teşekkürlerimi bildirmeyi kendim için vecibe addederim.

Cumhuriyetin biz denizcilerinden esirgemediği feyizleri ve himmetlerile muharib ve muavin gemilerimizin gün geçtikçe hem adedlerinin, hem kudretlerinin çoğaldığını hepimiz sevinclerle görmekteyiz. Bu merhalede, Büyük Cumhur Başkanımız, Millî Şefimiz İnönüne, milletimize, hükûmetimize, Büyük Mareşalimizle Sayın Millî Müdafaa Vekilimize de donanmanın minnet ve şükranlarını saygile arzederim.»

Amiral Şükrü Okandan sonra Orgeneral Fahreddin Altay da şu nutku söyledi:

«— Arkadaşlar!

Şimdi denize indirilecek olan Atılayı kara, deniz ve hava ordularımız namına selâmlarım.

Bu gemi maddeten bir harb vasıtası ise de manen bir sulh vasıtasıdır. Bu ve bunun arkadaşlarının bekçiliği sayesinde milletimiz sulh havası içinde müreffeh yaşıyacak ve daima ilerliyecektir.

Arkadaşlar, bu gemiye isim koyan Ebedî Şefimiz Atatürke hürmetle bir an için başlarımızı eğelim. Arkadaşlar, bu gemi ile kuvveti artan Türk ordusunun Başkumandanı Büyük Reisicumhurumuz ve Millî Şefimiz İsmet İnönünü tazimle anar ve başta kendisi olduğu halde bütün Türk milleti için üç defa yaşa diye bağırmanızı dilerim.»

Bu davet üzerine hazır bulunanlar üç defa (yaşa...» diye bağırmışlardır.

Bundan sonra Atılayın denize indirilmesi merasimine başkanlık etmek üzere davet edilen Nadire Okan, geminin baştarafına doğru ilerlemiş:

«— Atılay, sana muzafferiyetler, muvaffakiyetler dilerim.» dedikten sonra şampanya şişesini geminin baştarafına vurup kırmıştır.

Bu esnada öten bir düdükle güzel tekne kızaklar üzerinden süzülerek Halicin tarihî tersanesi önünde suya inmiştir.

Atılay denize inerken bando çalmaya başlamış, davetliler, erkân, ümera ve zabitan Krupp müessesesi direktörünün elini sıkarak tebrikâtta bulunmuşlardır.

Bundan sonra hazırlanan otomobillerle Perapalasa gidilmiş, davetliler büfede ağırlanmıştır.

Aatılay...

Dün denize indirilen Atılay denizaltı gemimizin ismi, Aatılay olarak yazılıdır. Bu ismi bu suretle Ulu Önder Atatürk yazmıştır. Başta iki a yazılmasının sebebi anlaşılamamakla beraber tarihî bir vesika olduğu için, onun hatırasına hürmet olmak maksadile geminin üzerine de Aatılay ismi yazılmıştır.

Trabzon meb'usu Süleyman Sırrı dün vefat etti

Trabzon meb'usu Süleyman Sırrı Gedik pek kısa bir hastalıktan sonra dün akşam Allahın rahmetine kavuşmuştur. Birinci Büyük Millet Meclisindenberi Trabzon meb'usluğunu yapan merhum elli yılı geçen bir müddet zarfında muhtelif yüksek memuriyet ve vazifelerde bulunmuş, Millî Savaşın iptidasından sonuna kadar büyük bir Türk evlâdı olarak ilk safta iş görmüştür. Her kesin hürmet ve takdirini kazanmış olan merhumun cenazesi bugün Kadıköy, Mühürdar caddesinde 42 numaralı evinden ikide kaldırılacak ve motörlerle İstanbula geçirilerek Yenicamide namazı kılındıktan sonra Edirnekapıda şehidlikte hazırlanan makbereye defnedilecektir.

Kederdide ailesine taziyetlerimizi bildiririz

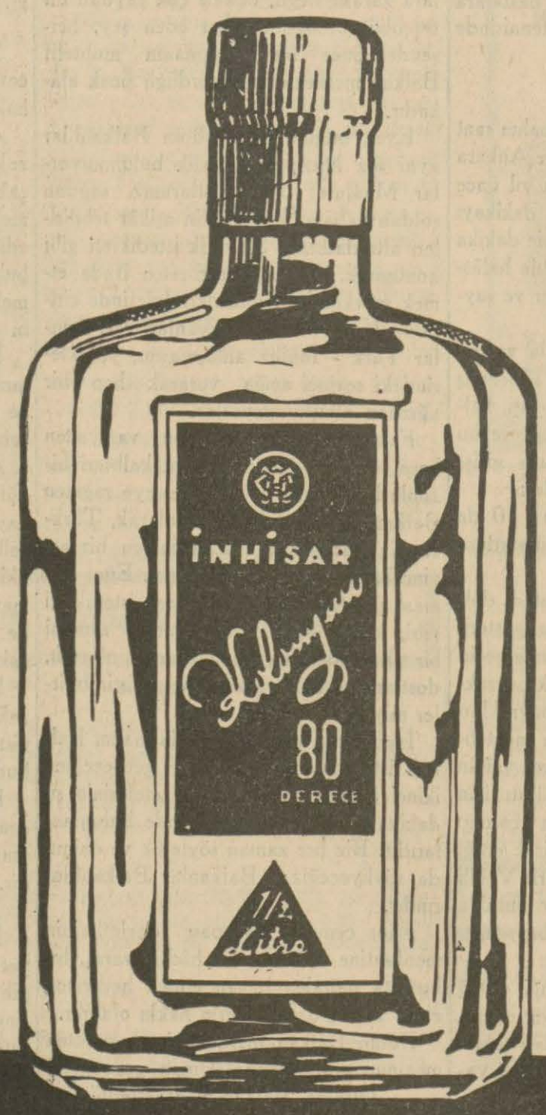

80 derece

İNHİSAR KOLONYASI

YAKINDA PİYASAYA ÇIKARILIYOR.

Bayanlara mahsus 14 ayar altın saatlerin çok zarif yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 44 ilâ 68 liradır.

Ayda 3 Lira Taksitle

Sirkeci Liman hanı sırasında Yelkenci han No. 8, saat 9 - 14 te müracaat.

Kiralık yazıhaneler

Münferid odalar, şirketlere müsaid denize nazır 4 - 5 - 12 odalı daireler, bir kat üzerinde 1080 metre murabbaı mesahasında 37 oda, üst katta 300 metre mesahada tek salon haline kabili ifrağ denize nazır üç salon ve alt katta mağazalar. Galatada Karamustafapaşa caddesinde 155 No. da Denizbank 7 No. lı antreposu karşısında Veli Alemdar hanı.

Yeni çıkan **Muhtasar frengi**

Frenginin uzviyette oynadığı rolleri; dahilî, haricî bütün ihtilâtlarını; nesle intikal tarz ve alâmetlerini fennî yeniliklerile gösteren, herkese lâzım bu eser muharriri C. Z. Müt. Dr. HÂZIM PEKİN'in Beyoğlu, Meşrutiyet Cad. 26 No. muayenehasinde 2 liradır. Taşraya gönderilir.

Yatak, yemek ve çalışma odalarile salon takımları velhasıl her nevi mobilyalar; BAKER (ESKİ HAYDEN) mağazalarında teşhir edilmekte ve her yerden ucuz fiat ve müsaid şartlarla satılmaktadır.

Florya - Kallitaryada

FLORYA PALAS

Otel, lokanta ve gazinosu

Yeni bir müdiriyet idaresinde bugün açılıyor. Temiz servis İtinalı hizmet. Yemekler alaturka ve alafrangadır.

Fiatlar mutedildir.

Çocuk hekimi

Dr. Ahmed Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas No. 4 Pazardan maada her gün saat 15 ten sonra.

Dr. Kemal Özsan

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Tünelbaşı - Bursapazarı üstü - Ohanyan apt. No. 380. Fakirlere cumartesi, parasız. Telefon: 41235.

GEBELERDE

Kabızlık tehlikelidir. Günde 1 - 2 aded KİSSİNGA hapı ile kabızlık defedilmelidir. Eczanelerden isteyiniz.

SAÇ DÖKÜLMESİ

Kapilin ile durdurulmaktadır. Eczanelerden isteyiniz.

Otel, Lokanta ve Dondurmacılara Müjde:

Uzun zamandanberi beklenmekte olan

MONOFAZE ELEKTRİK MOTÖRLÜ OTOMATİK

DONDURMA MAKİNELERİMİZ

Gelmiştir.

Muhtelif boyları vardır. Fiatlar ehvendir.

Merkez Acentalığı:

B. N. Kazancıyan 74/89 Tünel Cad. Galata İst.

Askerî Okullara Talebe Alınıyor

1 — 939 - 940 ders yılı için Kuleli, Maltepe, Bursa Askerî liselerile Konya ve Erzincan Askerî orta okullarının bütün sınıflarına, Kırıkkale San'at lisesinin 1. sınıfile Kayseri Zencidere Gedikli Erbaş Hazırlama orta okulunun 1. sınıfına talebe alınacaktır.

2 — Kabul şartları Askerlik şubelerile birinci maddede yazılı okullarda mevcuddur. Ne suretle müracaat edileceğini anlamak üzere isteklilerin Askerlik şubelerine baş vurmaları lâzımdır.

3 — İstekliler aşağıdaki yazılı hususları da göz önünde bulundurmalıdırlar.

A — Askerî okullara girmek istiyenlerin müracaatleri 1 haziran'dan 10 ağustosa kadar kabul edilir. Askerî liselerin yalnız III. sınıfları için seçme sınavı 15 ağustosta başlar. 20 ağustosa kadar devam eder. Liselerin diğer sınıflarile orta okulların bütün sınıfları ve san'at lisesi I. sınıfı için seçme sınavı 1 eylûle kadar devam eder. Sınav neticeleri bu tarihten bir iki gün sonra ilân ve kabul edilmiş olanlara tebligat yapılır.

B — Kayseri Zenciderede bulunan gedikli erbaş hazırlama orta okuluna alınacak okurların seçme sınavları 1 eylûlde başlıyacaktır.

C — İsteklilerin kaydı kabul kâğıdlarını mümkün mertebe kısa zamanda tamamlamaya çalışmaları ve tamamlanan kâğıdlarının Askerlik şubesinden girmek istedikleri okula vaktile gönderme işini takib etmeleri ve okuldan çağırılmadıkça hiç bir isteklinin okulun bulunduğu mahalle gitmemesi lâzımdır. Şarkî Anadolu ve Orta Anadolu halkı Erzincan orta okuluna, Garbî Anadolu ve Trakya halkının da Konya orta okuluna alınmaları esas olduğundan bu suretle müracaat edilmesi lâzımdır.

D — İsteklinin Askerî okula girinceye kadar yol, iaşe ve okulun bulunduğu şehirdeki otel sair her türlümasrafları kendisine aiddir. Okurun velisi tarafından bu masrafların temin edildiği Askerlik şubelerince tahkik olunacaktır.

4 — İstekli okula kabul edilmediği takdirde hiç bir hak iddia edemez. Okullar yatılı ve parasızdır. Talebenin iaşesinden başka giydirilmesi, teçhizatı okula aid olduğu gibi ayrıca her ay bir miktar maaş da verilir.

5 — Askerî liseleri muvaffakiyetle bitirenlerden arzu edenler müsabaka sınavına girerek kazandıkları takdirde Askerî Yüksek Mühendis yetiştirilmek üzere Avrupaya tahsile gönderilir. «1004» (3413)

Neden Aspirin ?

Çünkü ASPİRİN seneler-denberi her türlü soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı tesirî şaşmaz bir ilâç olduğunu isbat etmiştir.

ASPİRİN in tesirinden emin olmak için lütfen BAYER markasına dikkat ediniz.

Milâs Belediyesinden:

1 — Milâs Belediyesince satın alınacak 2100 lira muhammen bedelli bir motopomp 8/5/939 tarihinden itibaren 20 gün müddetle açık eksiltmiye konulmuştur.

2 — Muvakkat teminat yüz elli yedi buçuk liradır.

3 — Fennî şartname ve mukavele projesi Milâs Belediyesinden parasız alınabilir.

4 — İhale 28/5/939 tarihinde Milâs Belediye Encümeninde yapılacaktır. (3380)

Satılık Köknar Tomruğu

Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Âmirliğinden:

1 — Karabükte istasyonda revir önünde istifte mevcud (737) aded muadili «608» metre mikâb «496» desimetre mikâb köknar tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde ve Orman Başmühendis Muavinliğinde İstanbulda Orman Başmühendis Muavinliğinde ve Karabükte Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların muhammen bedeli «11» lira «60» kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 29/5/1939 günü saat 11 de Karabükteki Revir Merkezine müracaatleri. (3296)

Dahiliye Vekâletinden:

Çorlu kasabasının 330 hektarlık kısmının halihazır haritalarile bunu muhat 170 hektarık kısmile 500 hektara varan sahanın 1/4000 mikyaslı münhanili takeometrelik haritasının yeniden alımı işi kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 7500 liradır.

Eksiltme 29 mayıs 939 pazartesi günü saat 15 te Kırklareli Belediye Dairesinde toplanacak Belediye Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

Muvakkat teminat 562,5 liradır.

Eksiltmeye iştirak edecekler vaktinde Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden iştirak vesikası alarak teklif mektublarına koymaları lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada İmar Heyeti Fen Şefliğinden ve Çorlu Belediyesinden alınabilir. Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Çorlu Belediye Reisliğine verilmiş veya posta ile bu saate kadar gönderlmiş olması lâzımdır. (1693) (3174)

Belgrad Devlet Orman İşletmesi Öğretme Revir Âmirliğinden:

1 — Belgrad ormanının Kurtkemeri depo mahallinde «100» yüz metre mikâb nim mamul meşe kerestesi açık arttırmaya çıkarılmıştır.

2 — Arttırma 25/5/939 tarihine musadif perşembe günü sabah saat 11 de Büyükdere Bahçeköy Orman Fakültesi binasındaki Revir Alım Satım Komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Kerestelerin beher metre mikâbı için tahmin edilen fiat «17» on yedi lira olup, muvakkat teminat «127» lira «50» kuruş Revir veznesine yatırılacaktır.

4 — Şartnameyi ve keresteleri görmek için tatil günlerinden maada her gün Revir İdaresine, arttırmıya iştirak etmek için de belli gün ve saatte Komisyona müracaatleri ilân olunur. (3178)

Amerikanın en maruf fabrikaları

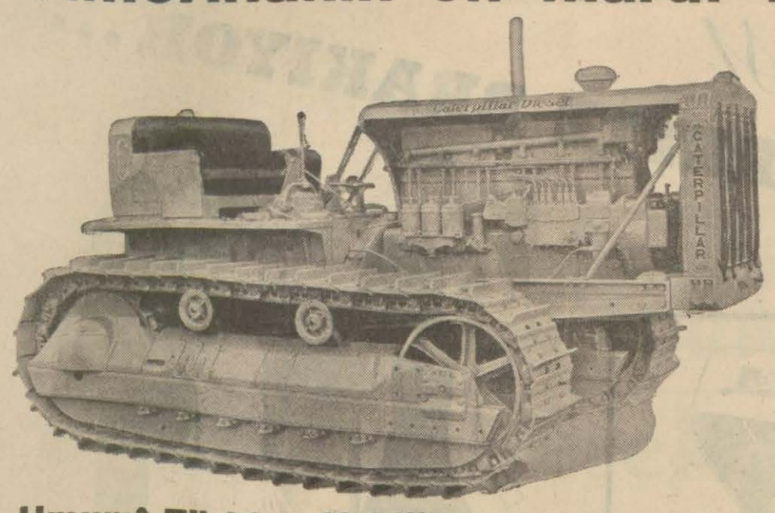

The Caterpillar Tractor Co.

John Deere Co., Killefer Manufacturing Co., La Plant-Choate Manufacturing Co. İnc. R. G. Le Tourneau İnc., Trackson Company, Willamette Hyster Co., Athey Truss Wheel Co.

Umumî Türkiye Vekili:

"TİTAŞ"

Ticaret Türk Anonim Şirketi

ANKARA, Koçak apartımanı, Ulus meydanı, Posta kutusu 196, Telefon: 2305 - 2338
İSTANBUL, Bahçekapı, Taş han 1 inci kat, Posta kutusu 448, Telefon: 23247 - 2327

Telgraf adresi: TİTAŞ

1939 modeli 31,41,51,71 ve 108 beygir kuvvetinde tam Diesel tank sisteminde, en iktisadî, en dayanıklı, sarfiyatı en az ve dünyada en tanınmış YÜKSEK ZİRAATTE, ORMAN ve MADEN İŞLERİNDE, YOL İNŞAATINDA ve TAYYARE MEYDANI TESVİYE İŞLERİNDE kullanılan YÜKSEK KABİLİYETLİ « CATERPILLAR » TRAKTÖRLERİ ve bu işlerde kullanılan bilûmum makineler ve teferrüatı:

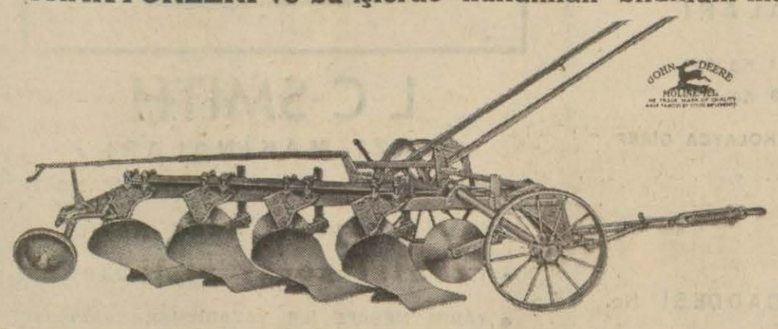

Muhtelif tip ve eb'adda, John Deere mamulâtı: Traktör Pullukları, Diskli Pulluklar, Disk Harrowlar, Disk - Tillar ve Mibzerler

Bayanların nazarı dikkatine:

Pariste uzun senelerdenberi yapılmakta olan makiyaj tetkikleri neticesinde gelişi güzel krem ve pudralarla makiye olan kadınların cildlerinde zamanla bir çok buruşuklukların ve çirkin lekelerin husule geldiği anlaşılmıştır.

Gerek formülleri ve gerek istihzar usullerinde sıhhî kaidelerin hâkim olmadığı anlaşılan birçok kremlerin bunda en mühim âmil olduğu tesbit edilerek çalışmalara devam edilmiştir.

Pariste kâin ve bütün münyaca tanınmış Doktor Debat lâboratuarlarında mütehassıs kimyagerlerin yaptıkları ciddî tetebbüler sayesinde bu mahzurun tamamen ortadan kaldırılması mümkün olmuştur.

Artık her kadın bilâtereddüd makiyaj yapabilir; yeter ki akşam yatmadan evvel yüzünü İNNOXA SÜTÜ ile güzelce temizlemiş bulunsun.

İNNOXA SÜTÜ cild mesamatını açar, derinliklere kadar nüfuz ederek temizler, beşereyi besler, istirahatini temin ederek teneffüs etmesine yardım eder, cildi yumuşatarak tazeler.

Akşam yatarken ve sabahleyin kalkınca İNNOXA SÜTÜ ile güzelce silinen yüzdeciller ve lekeler tamamen zail olur, buruşukluklar kalmaz, cild mesamatı açılır ve taze bir çocuk teni haline inkılâb eder, bu suretle temin edilecek cazibe herhangi bir yüksek makiyajdan daha üstün ve fevkalâdedir.

Doktor Debat lâboratuarları bu hakikati muhterem bayanların nazarı dikkatlerine arzetmekle şeref duyar. İNNOXA SÜTÜ bütün tanınmış Parfümörlerle büyük eczanelerde normal fiatlarla satılmaktadır.

Öksürenlere KATRAN HAKKI EKREM

1939 modelleri gelmiştir.
Cep 10 Lira
Kol 12 Lira
İyi bir saat almak isrerseniz saatçilerden ısrarla isteyiniz

KARA ÇAM Kolonyasının

Sinirlere, ciğerlere, zafiyete, kanın deveranına faydası doktorlarca da tasdik edilmiştir. Hastalarınızda ve çocuklarınızda KARA ÇAM KOLONYASI kullanınız. Her eczanede bulunur. (KARA ÇAM) ismine dikkat ediniz.

VENÜS kadar güzel olmak isterseniz...!

Meşhur Alman güzellik mütehassısı Profesör Doktor E. WİNTER tarafından formülü yapılan ve dünyada mevcud müstahzaratın en mükemmeli olan VENÜS güzellik müsathzaratını kullanınız.

Umumî Deposu: Nureddin Evliyazade Ecza, Alât ve Itriyat Deposu. İSTANBUL.

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmiye konulan iş:

1 — Horsunlu - Nazilli sulama kanalile Pirlibey sulama kanalına su vermek üzere büyük Menderes nehri üzerinde inşa edilecek olan Feslek regülâtörile Akedüğü inşaatı keşif bedeli « 431,787 » lira « 45 » kuruştur.

2 — Eksiltme 20/6/939 tarihine raslıyan salı günü saat 11 de Nafıa Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü Su Eksiltme Komisyonu odaşında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genle şartnamesi. fennî şartname ve projeleri « 21 » lira « 60 » kuruş mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin « 21,021 » lira « 50 » kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci madedde yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. « 1840 » (3404)

BIOGENİNE

KAN ve DERMAN

BİOGENİNE: Terkibinde bulunan kinin, çelik, arsenik ve acı nebatat hulâsalarile tababetin fevkalâde ehemmiyet verdiği şayani hayret muvaffakiyetler temin ettiği bir devadır.

BİOGENİNE: Uzun ve kısa ateşli ve ateşsiz süren hastalıklardan sonra görülen zafiyet, halsizlik, kansızlık hallerini mucize gibi pek kısa bir zamanda izale eder. Kandaki kırmızı yuvarlacıkları tazeler ve çoğaltır. İştihayı açar, dermansızlığı giderir, vücude daima genclik, dinclik verir, cildin soluk rengini canlandırarak pembeleştirir.

BİOGENİNE: Sinirlerin kıymetli ve sadık bir arkadaşıdır. Sinirlere kuvvet verir. Hastayı ve muhitini usandıran birçok asabî buhranları en çabuk bir zamanda şifalandırır. Hiç bir sinir ilâcı; Nevrasteni ve isteriye müptelâ olanlara (**BİOGENİNE**) kadar istifade temin edemez.

BİOGENİNE: Genclerde görülen ve çok defa nevrasteniden mütevellid olan iktidarsızlık ve bel gevşekliğinde pek mühim rol oynar.

BİOGENİNE: Sıtmaya karşı fevkalâde koruyucu tesiri olduğu gibi sıtma nekahetlerinde de pek müessirdir.

BİOGENİNE: Şekerli hab şeklindedir. Büyük ve küçükler kolaylıkla alabilirler.

Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

Halk tipi telsiz alıcıları için teklif ve nümune vermek müddeti mayıs 939 sonuna kadar uzatılmıştır. « 1832 » (3399)

Beyoğlu İstiklâl caddesinde Sakarya sineması karşısında

Motola Gömlek Ticarethanesinde

Şimdiki dükkânının terki hasebile ve Ticaret Odasının müsaadesile

Emsalsiz fırsatlar bulacaksınız

Bütün mallar % 25 - 45 tenzilâtla elden çıkarılmaktadır.

Caddebostan gazinosu

Bayan *AYTEN* idaresinde

Camartesi ve pazar matine dansan

GÖZLÜK MERAKLILARINA:

İyi bir gözlük almak isterseniz bir kere mağazalarımıza uğrayınız. Ve en son model gözlük çerçeve ve camlarını görünüz.

ZEİSS ve **PERFA** gözlük camları Türkiye için yegâne deposu.

Taşra siparişlerinde evvelinden gönderilen izahatli talimatnameden sonra gözlük gönderilir.

GR. ANESTİDİS

Merkezi, Sultanhamam Havuzlu han No. 5, Tel: 23987.
Şubesi, İstiklâl caddesi No. 152. Tel: 44594.

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

Türkkuşu teşkilâtında, motörlü ve motörsüz tayyareler üzerinde öğretmen olarak çalışmak maksadile yetiştirilecek Lise mezunu genclere ihtiyac vardır.

Aranılan bellibaşlı şartlar şunlardır:

1 — Türk soyundan olmak,
2 — İyi hal ve şöhret sahibi bulunmak,
3 — Sağlık durumu tayyareciliğe elverişli olmak.
4 — Boyu 18 yaşında olanların 1,60 dan, 20 yaşında olanların da 1,63 ten aşağı olmamak,
5 — Lise mezunu olmak.

En az 18, en çok 20 yaşında olmak.

İsteklilerin 15 haziran 1939 tarihine kadar müracaat etmeleri lâzımdır. Bu arihter sonra sıhhî muayeneler yapılarak İnönü kampına sevkolunacaklar ve orada muvaffakiyet gösterenler kabul edilecektir.

Daha fazla malûmat almak istiyenlerin Türkkuşu Şubelerine müracaat etmeleri ilân olunur. (2842)

Kullanılan Bujilerden

Yüzde Seksen (%80) i

ŞAMPYON

DIR.

Her yerde arayınız.

Ticaret Vekâleti İstanbul Şef Kontrolörlüğünden:

Muhtelif kütübhane, etajer, dolab, masa yaptırılacaktır

Ticaret Vekâleti İstanbul Kontrol dairesince muktazi muhtelif kütübhane, etajer, dolab, masa pazarlık suretile yaptırılacaktır. Bütün bu eşyanın muhammen bedeli (1600) liradır.

Sartname dairemizde görülebilir. Pazarlıkla ihale 22/5/939 da Sirkeci Liman hanında dairemizde saat 16 da yapılacaktır. (3523)

Muhabere ve Münakale Vekâleti İstanbul Tramvay ve Tünel İşletmesi Muvakkat İdaresinden:

İstanbul Tramvay idaresi atelyelerinden birinde frezeci ustasına ihtiyac vardır. İdarenin Şişli deposundaki Atelye Âmirliğine müracaat. (3492)

İstanbul İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

1 haziran 939 dan 31 mayıs 940 tarihine kadar Sirkeci Tuz ambarına ithal ve ambardan ihrac edilecek olan tahminen 3 bin ton tuzun nakil vasıtalarından tahliyesi, ambarda istifi ve ihracı işleri açık eksiltmiye konulmuştur.

Muvakkat teminatı 112 lira 50 kuruştur.

İsteklilerin şartnameyi görmek üzere hergün eksiltmeye iştirak için 31 mayıs 939 tarihine musadif çarşamba günü saat 14 e Kabataşta Başmüdiriyetteki Komisyona müracaatleri. (3435)

DAVET
HORNIPHON RADYOSU MÜŞTERİLERİNE

Alman **HORNIPHON** radyosunun 1460 liralık eşya piyangosu, 1 haziran 1939 da saat 15 te İstanbul 5 inci noteri huzurunda çekilecektir. Satılan her radyonun numarası bu piyangoya iştirak etmiş addolunur. Sayın müşteriler o gün noterlikte bulunabilirler.

			Kıymeti
1	inciye bir	Plâtin ve pırlantalı kadın kol saati T.L.	165
2	» »	Altın 14 ayar ceb saati »	100
3	» »	Perpetuum P S 1. Otomatik piköp gramofon »	55
4	» »	» P S 3. » » » »	40
5	» »	Doksa marka altın 14 ayar kadın kol saati »	50
			410
10	numaraya	birer erkek kol saati	
10	»	» kadın kol saati	
25	»	kaplama RW. marka taşlı kadın fantazi bilezik	
50	»	ranforse 18 K. RW. marka kurşun kalem	
100	»	gümüş taşlı fantazi kadın yüzüğü	
100	»	RW. marka gümüş kurşun kalem	
200	»	birer lira kıymetinde muhtelif hediyeler.	1050
		Yekûn Lira	1460

Erzurum Vilâyetinden:

1 — Beheri on kuruş muhammen bedelli üç yüz bin aded parke taşının mubayaası kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.

2 — İhalesi 3/6/939 cumartesi günü saat 11 de Hükûmet konağı içindeki Daimî Encümen odasında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 2250 liradır.

4 — İstekliler bu işe aid şartname vesaireyi her gün Daimî Encümen kaleminde okuyabilirler.

5 — Taliblerin kanunun 2 ve 3 üncü maddesinde yazılı vesikalarla birlikte teminat ve teklif mektublarını 32 nci madde veçhile ihale saatinden bir saat evveline kadar Vilâyet Daimî Encümeni Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (3529)

Kalorifer ve Sıcak Su Tesisatı
Zonguldak Ereğli Kömürleri işletmesinden:

İşletmemiz tarafından Zonguldakta Karadon, Asma ve Çaydamar mevkilerinde inşa ettirilmekte bulunan işçi yatakhane, yemekhane ve yıkanma yerlerinin kalorifer ve sıcak su tesisatı bir müteahhide verilmek suretile yaptırılacaktır.

1 — Tesisatın muhammen bedeli 97.045,50 liradır.
2 — Fennî ve idarî şartnamelerle mukavele projesi, fiat cetveli, proje ve resimler (10) lira bedel mukabilinde işletmemizden alınabilir.
3 — Teklifler 5 haziran 1939 pazartesi günü saat 15 e kadar Zonguldakta işletmemiz Genel Direktörlüğüne tevdi edilmiş bulunması meşruttur.

KELVİNATOR

SOĞUK HAVA DOLAPLARININ.

Yeni modelleri Gelmistir

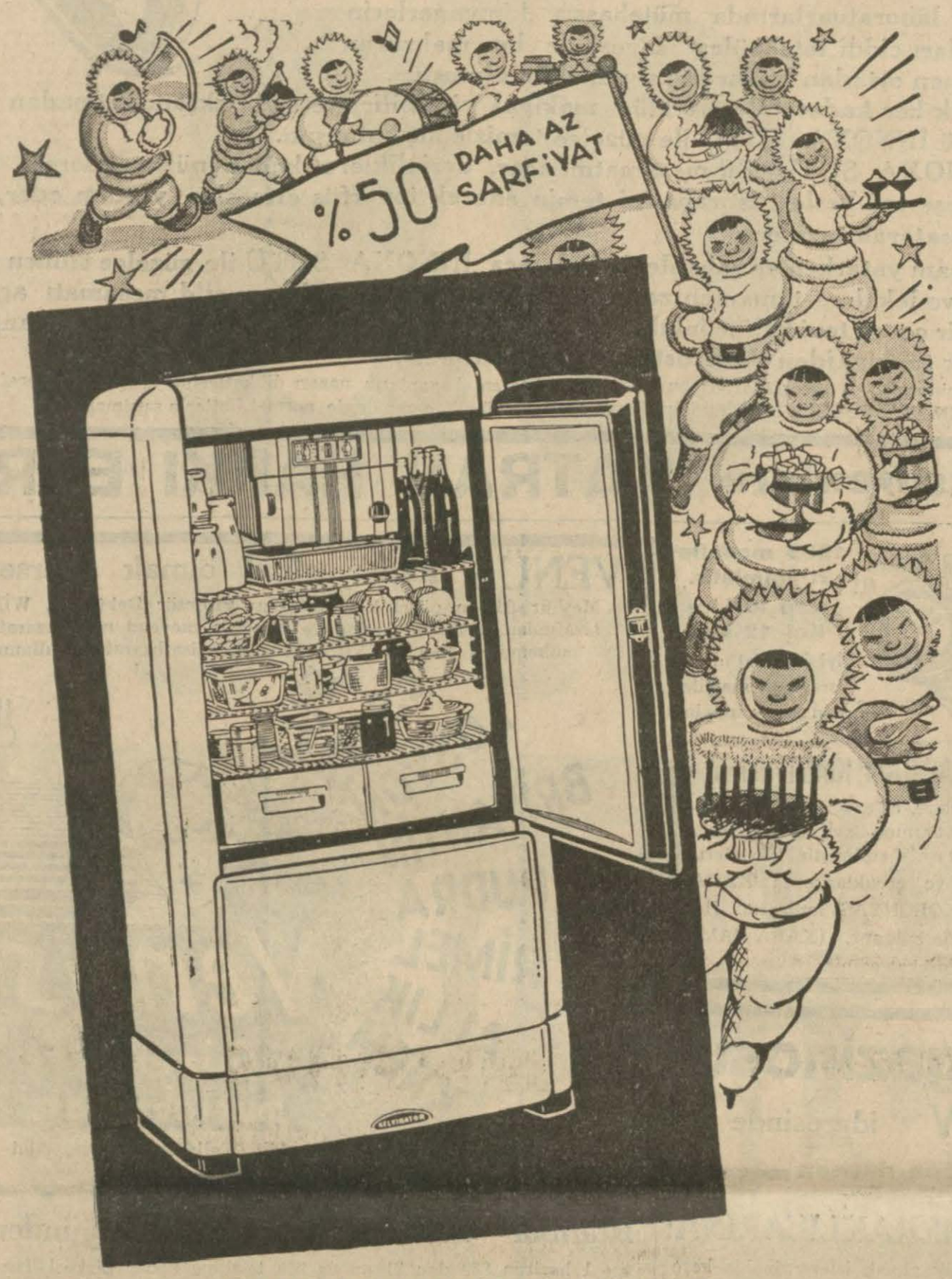

VERESİYE SATIŞ

SAHİBİNİN SESİ VE ACENTELERİNDE

302 İSTİKLAL CAD BEYOĞLU

her kesi

HAYRETTE BRAKIYOR...

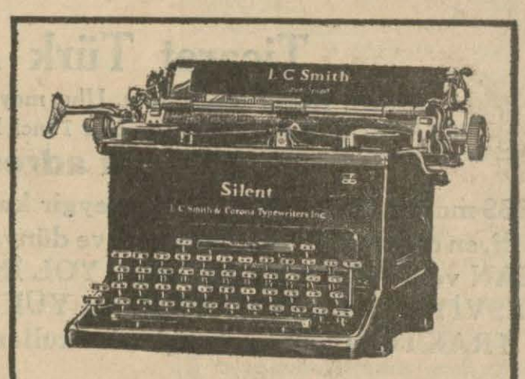

CORONA Zephyr

YAZI MAKİNALARI

• SİKLETİ: KUTUSU İLE : 4 Kg 054
KUTUSUZ : 3 Kg 300

• BİR BÜRO ÇEKMECESİNE KOLAYCA GİREF

TEKNOFON

GALATA - HEZAREN CADDESİ No. 84

L C SMITH

YAZI MAKİNALARI

• MÜTEHARRIK "SMITH" HURUFAT TERTİBATI
• BİLYA YATAKLI HARF KOLLARI
• TEBDİLİ KOLAY SİLİNDİRLER
• YARIM MESAFE İLE YAZABİLMEK TERTİBATI

SATILIK

Müfrez arsalar

Kalamış deniz kıyısında, müracaat Kızıltoprak, Rüştiye sokak 47 No. da Miço delâletile.

Harb Akademisi Satınalma Komisyonundan:

Harb Akademisinde mevcud 44 kalem ve 23875 metre eski filim satılacaktır.

Bu filimlerin sikleti 165 kilo 830 gramdır. Satın almak istiyenlerin 22/5/939 pazartesi günü saat 15 te Yıldızda Harb Akademisi Komutanlığı Satın alma komisyonuna müracaatleri. (3462)

Muhabere ve Münakale Vekâleti İstanbul Tramvay ve Tünel İşletmesi Muvakkat İdaresi Reisliğinden:

1 — İdaremiz ihtiyacı için satın alınacak sabun, sicim ve kırtasiye malzemesi 30/5/939 salı günü Metro hanında pazarlık suretile ihale edilecektir.
2 — Satın alınacak malzemenin tahmin edilen bedeli 1820 liradır.
3 — Pazarlığa iştirak etmek istiyenler şartname ile nümuneleri Metro hanının 4 üncü katında İdaremiz Kırtasiye ambarında görebilirler.
4 — Taliblerin 2490 numaralı kanunda yazılı şartları haiz olmaları ve icab eden vesaikle 136,50 lira muvakkat teminatı vermeleri lâzımdır. (3357)

Sütçüler âleminde bir hâdise...

Miele

SÜT MAKİNELERİ

1939 modelleri gelmiştir

Dünyanın en sağlam ve en ucuz

MİELE

SÜT MAKİNELERİ dir.

Paslanmaz, lekelenmez ve bozulmaz.

Yedek aksamı daima mevcuddur.

MIELE makinalarımıza mahsus hususî yağımız gelmiştir. Fiatı: Diğer yağlardan daha ucuzdur.

Anadoluda acenta aranmaktadır.

Türkiye umum deposu Jak Dekalo ve Şsı. Istanbul Tahtakale No. 51

Taşra satış yerleri.

Ankara acentamız:		Yusuf Esendemir ve oğulları
Adana	„	Ömer Başeğmez
Konya	„	Mehmed, Şükrü, Necati Kaşıkçı
Ceyhan	„	Said Akman
Gazi Anteb	„	Mutafoğlu M. Şakir Özşeker
Erzurum	„	Neş'et solakoğlu
Polatlı	„	Süleyman Uzgeneci
Eskişehir	„	Alanyalı Abdurrahman Şeref
Trabzon	„	Polathaneli kardeşler
Trabzon	„	Kurumahmud oğlu Hafız Salih
Bolu	„	Mehmed Yönden
Sıvas	„	Mustafa Gözüküçük

Lüleburgaz Belediyesinden:

Lüleburgaz mezbahası civarında Belediyenin göstereceği projesi mucibince gaz deposu açık eksiltme ile yapılacaktır. Bedeli keşfi 3570 liradır. Taliblerin % 7,5 teminat makbuzu vesair kanunî vesaikile ihale günü olan 23 mayıs 939 salı günü saat on altıda Lüleburgaz Belediye Encümenine müracaat eylemeleri ilân olunur. (3257)

SAĞLIĞINIZI KORUYUNUZ:

KANZUK MEYVA TUZU

En hoş ve tabiî meyva usarelerinden yapılmıştır.

Taklid edilmesi kabil olmayan bir fen harikasıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Saç Bakımı

Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NİZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâcdır.

Sahib ve Başmuharriri: Yunus Nadi
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: Hikmet Münif Ülgen

Cumhuriyet matbaası

HOREX

MOTOSİKLETLERİ

iktısadî, randımanlı ve fazla kullanışlı

bir makineye sahib olmak isterseniz

HOREX MOTOSİKLETİNİ

Tercihen isteyiniz.

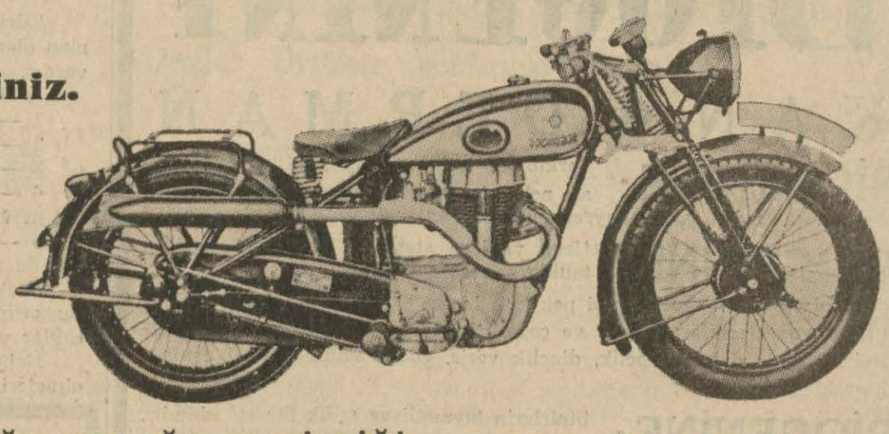

SAĞLAMLIĞI, ŞIKLIĞI, HAFİFLİĞİ ve bilhassa UCUZLUĞU ile PİYASAMIZDA büyük rağbet kazanan

BAUER

1939 model BİSİKLET ve hafif MOTOSİKLETLERİ

En müşkülpesend biniciyi bile memnun eder.

Hakikî BAUER Mamulâtını yalnız, Türkiye Umumî Vekili:

İstanbul, Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 30-34

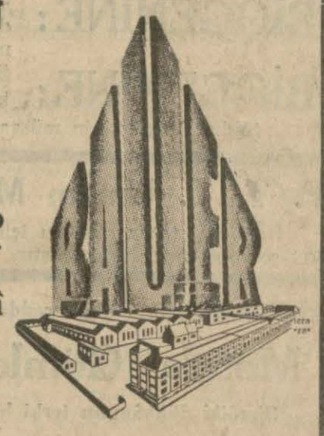

ARŞİMİDİS MÜESSESESİ T. A. Ş. de

bulabilirsiniz. Telefon: 44750/9